

**Правила
благоустрою території міста Бар**

Зміст

- 1. Загальні положення**
- 2. Визначення термінів**
- 3. Права та обов'язки громадян у сфері благоустрою**
  - 3.1 Права громадян у сфері благоустрою міста*
  - 3.2 Обов'язки громадян у сфері благоустрою міста*
- 4. Права та обов'язки підприємств установ організацій фізичних юридичних осіб у сфері благоустрою**
  - 4.1 Права підприємств, установ, організацій, фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста*
  - 4.2 Обов'язки підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста*
  - 4.3 Паспортизація об'єктів благоустрою*
- 5. Утримання територій об'єктів благоустрою**
  - 5.1 Впорядкування території*
  - 5.2 Впорядкування структури земельних угідь*
  - 5.3 Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови.*
  - 5.4 Порядок здійснення благоустрою та утримання територій підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, прилеглих до них територій та закріплених за ними територій на умовах договору*
  - 5.5 Освітлення території*
- 6. Утримання об'єктів благоустрою загального користування**
  - 6.1 Порядок утримання парків*
  - 6.2 Порядок утримання пам'яток культурної спадщини*
  - 6.3 Порядок утримання майданів, площ, бульварів, проспектів, набережних*
  - 6.4 Порядок утримання доріг, вулиць (провулків, узвозів, проїздів)*
  - 6.5 Порядок утримання пляжів(зони відпочинку)*
  - 6.6 Порядок утримання лікувально-профілактичні закладів*
  - 6.7 Порядок утримання кладовищ*
  - 6.8 Порядок утримання місця для стоянки транспортних засобів, та правила їх паркування.*
  - 6.9 Порядок утримання та обладнання велосипедних стоянок*
  - 6.10 Порядок утримання обладнання та елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків*
  - 6.11 спортивних споруд*
  - 6.12 Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху*
  - 6.13 Порядок утримання інших елементів благоустрою (малих архітектурних форм некомерційного призначення, садових лав, покажчиків найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок та інших)*
  - 6.14 Порядок утримання будівель та споруд системи інженерного захисту територій, комунікацій, санітарних споруд*
  - 6.15 Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів*
- 7. Вимоги щодо будівництва**
  - 7.1 Вимоги до облаштування та утримання будівельних майданчиків та місць проведення робіт*
  - 7.2 Обов'язки посадових осіб будівельних організацій*
- 8. Розміщення та утримання малих архітектурних споруд**
- 9. Вимоги щодо поведження з відходами та стічними водами**
  - 9.1 Правила поведження з твердими побутовими відходами*
  - 9.2 Правила по встановленню та утриманню урн*
  - 9.3 Правила поведження з рідкими відходами*

9.4 Правила поводження з відходами промислового, побутового та природного походження

10. Утримання та охорона зелених насаджень

10.1 Загальні положення

10.2 Охорона зелених насаджень міста

10.3 Відповідальність за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними

10.4 Обов'язки власників і користувачів міських зелених насаджень

10.5 Обов'язки керівників підприємств, які на своєму балансі мають парки, лісопарки

10.6 Обов'язки суб'єктів у сфері благоустрою зеленого будівництва

10.7 Заборони на територіях зелених насаджень

10.8 Порядок знесення зелених насаджень при будівництві

11. Вимоги щодо здійснення торгівлі на території міста

11.1 Правове регулювання торгівлі в Україні

11.2 Правила виїзної, виносної торгівлі

11.3 Правила торгівлі на ринках

11.4 Правила продажу алкогольних та тютюнових виробів

11.5 Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів

12. Розміщення та утримання реклами

13. Санітарне очищення території населених пунктів

13.1 Загальні положення

13.2 Обов'язки по механізованому та ручному прибиранню та утриманню територій, вчинення протиожеледних заходів

13.3 Обов'язки юридичних та фізичних осіб по прибиранню прилеглої території

13.4 Зимове прибирання суб'єктами у сфері благоустрою

14. Обмеження щодо куріння тютюнових виробів та розпиття алкогольних напоїв

15. Вимоги щодо утримання тварин

15.1 Правова основа

15.2 Вимоги до утримання, поводження та використання домашніх тварин

15.3 Умови утримання тварин

15.4 Умови утримання собак без повідків і намордників

15.5 Обмеження при поводженні з тваринами

15.6 Забороняється власникам домашніх тварин

15.7 Права власників собак та інших тварин

15.8 Зобов'язання власників тварину

15.9 Умови продажу тварин

15.10 Умертвіння тварин

15.11 Вимоги при умертвінні тварин

15.12 Загальні вимоги до вигулу тварин

15.13 Обов'язки особи, яка супроводжує тварину

15.14 Обов'язки власників сільськогосподарських тварин та птиці

15.15 Вилов та тимчасова ізоляція тварин

15.16 Обмеження для працівників служби відлову

15.17 Порядок реєстрації тварин.

16. Дотримання тиші

17. Проведення загальноміських заходів

18. Порядок отримання ордерів на погіршення благоустрою

19. Відшкодування шкоди

20. Контроль за виконанням правил благоустрою

21. Відповідальність за порушення правил благоустрою

22. Фінансування заходів з благоустрою міста

23. Заключні положення

1. Загальні положення

1.1 Правила благоустрою та утримання територій у м. Барі (надалі – Правила) є нормативно-правовим актом, яким установлюється порядок благоустрою та утримання об'єктів благоустрою міста Бара, визначають правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою міста і спрямовані на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.

1.2 Правила спрямовані на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини, і є обов'язковими для виконання на території міста усіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, органами самоорганізації населення, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства.

1.3 Об'єкти благоустрою міста Бара використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог цих Правил, місцевих правил забудови, інших вимог, передбачених законодавством України.

1.4. Організацію благоустрою міста Бара забезпечують органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законодавством. Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території міста Бара.

1.5 Повноваження Барської міської ради та органів самоорганізації населення у сфері благоустрою визначені Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про органи самоорганізації населення», іншими нормативно-правовими актами.

1.6 Барська міська рада забезпечує вільний доступ населення, підприємств, установ, організацій всіх форм власності до цих Правил. Правила є відкритими та доступними.

1.7 Правила забезпечують державні, громадські та приватні інтереси, регулюють права і обов'язки учасників правовідносин у галузі благоустрою території міста, визначають комплекс заходів, необхідних для забезпечення чистоти і порядку у місті та є обов'язковими для виконання на території об'єднаної Барської територіальної громади усіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування, органами самоорганізації населення, також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства.

1.8 Правила розроблені керуючись Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про рекламу», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про житлово-комунальні послуги», «Про відходи», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про планування та забудову території», «Про дорожній рух», «Про органи самоорганізації населення», постанов Кабінету Міністрів України, кодексів України, інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють відносини в сфері благоустрою.

1.9 Правила містять загальнообов'язкові на території міста Бар норми, за порушення яких настає відповідальність за порушення яких винні особи притягуються до відповідальності встановленої законодавством України

1.10 Організацію благоустрою міста забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

1.11 Для громадського обговорення проект цих Правил публікується у засобах масової інформації та обговорюється на громадських слуханнях, які організовує виконавчий орган Барської міської ради.

2. Визначення термінів

У цих Правилах наведені нижче терміни що вживаються в такому значенні:

- 2.1 Автомобільна дорога, вулиця (дорога)** — частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу, яка забезпечує внутрішньодержавні та міжнародні перевезення пасажирів і вантажів, з'єднує населені пункти та окремі об'єкти і є складовою частиною єдиної транспортної системи держави.
- 2.2 Автомобільний транспортний засіб** - колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (далі - транспортний засіб);
- 2.3 Автостоянка** – спеціально обладнане місце для стоянки автотранспорту, позначене дорожніми знаками згідно з Правилами дорожнього руху, які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001р. № 1306, має тверде покриття, може мати огорожу, в тому числі тимчасову;
- 2.4 Алкогольні напої** - продукти, одержані шляхом спиртового бродіння цукровмісних матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць, які відносяться до товарних груп Гармонізованої системи опису і кодування товарів під кодами 22 04, 22 05, 22 06, 22 08.
- 2.5 Балансоутримувач об'єкта благоустрою** – визначена власником об'єкта благоустрою, в тому числі на конкурсних засадах, фізична чи юридична особа, яка забезпечує належне управління, утримання та своєчасний ремонт об'єкта благоустрою;
- 2.6 Благоустрій** – це комплекс робіт спрямований на забезпечення утримання території міста у належному стані, санітарному очищенні, збереження об'єктів загального користування, природніх ландшафтів, організацію належного утримання та раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, призначення;
- 2.7 Безпека продукції** - відсутність будь-якого ризику для життя, здоров'я, майна споживача і навколишнього природного середовища при звичайних умовах використання, зберігання, транспортування, виготовлення і утилізації продукції;
- 2.8 Безпритульні тварини** – домашні тварини, що залишилися без догляду людини, або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;
- 2.9 Будівництво** – нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт, технічне переоснащення підприємств;
- 2.10 Бульвар** - озеленена територія вздовж проспекту, транспортної магістралі, вулиці або набережної з алеями і доріжками для пішохідного руху і короткочасного відпочинку.
- 2.11 Буферна зона** - окраїнна частина парку або додатково виділена і освоєна сусідня територія для масового відпочинку населення з метою зменшення рекреаційного навантаження на культурно-історичну зону парку;
- 2.12 Введення продукції в обіг** - дії суб'єкта господарювання, спрямовані на виготовлення або ввезення на митну територію України продукції з подальшою самостійною або опосередкованою реалізацією на території України;
- 2.13 Виконавець** - суб'єкт господарювання, установчими документами якого передбачено право здійснювати технічну інвентаризацію та паспортизацію об'єктів благоустрою, який виконує роботи або надає послуги;
- 2.14 Виробник** - суб'єкт господарювання, який: виробляє товар або заявляє про себе як про виробника товару чи про виготовлення такого товару на замовлення, розміщуючи на товарі та/або на упаковці чи супровідних документах, що разом з товаром передаються споживачеві, своє найменування (ім'я), торговельну марку або інший елемент, який ідентифікує такого суб'єкта господарювання; або імпортує товар;
- 2.15 Відходи промислові** - рештки сировини, матеріалів або напівфабрикатів, що утворюються під час виготовлення продукції і які втратили свої корисні властивості в процесі фізико-хімічної переробки;

- 2.16 Видалення відходів** - здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації;
- 2.17 Власник відходів** - фізична або юридична особа, яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;
- 2.18 Відтворення будинків та споруд, їх фасадів** - комплекс заходів з відбудови втрачених об'єктів культурної спадщини за достовірними науковими даними і первинними проектними матеріалами.
- 2.19 Відходи** - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення;
- 2.20 Власник приміщення, будинку, споруди, житлового комплексу або комплексу будинків і споруд (далі - власник)** - фізична або юридична особа, якій належить право володіння, користування та розпоряджання приміщенням, будинком, спорудою, житловим комплексом або комплексом будинків і споруд, зареєстроване у встановленому законом порядку.
- 2.21 Власник домашньої тварини** - юридична або фізична особа, яка здійснює догляд за твариною, що належить їй на праві власності або на інших підставах, які не суперечать законодавству України;
- 2.22 Власники земельних ділянок** - це підприємства, організації, установи, інші суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни, територіальна громада чи держава, які володіють сукупністю трьох правомочностей власника по володінню, користуванню та розпорядженню належною на праві власності земельною ділянкою.
- 2.23 Вертикальне озеленення** - елементи озеленення фасадів будівель, паркових споруд, спеціальних ажурних споруд, вертикальних стін та інших об'єктів з використанням деревовидних ліан та інших витких рослин.
- 2.24 Виробник відходів** - фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів.
- 2.25 Вигрібна яма (вигріб)** - інженерна споруда у вигляді обгородженого гідроізоляційним матеріалом поглиблення в землі, призначена для збирання та зберігання рідких відходів.
- 2.26 Вигул собак** - тимчасове знаходження собак у присутності їхніх власників або осіб, що їх замінюють, на відкритому повітрі поза місцями постійного проживання цих собак з метою задоволення їхніх фізіологічних потреб і гармонійного розвитку
- 2.27 Відкритий літній майданчик** – стаціонарний або тимчасовий (щоденного демонтажу) пункт ресторанного господарства, який розташовується виключно біля стаціонарного закладу (ресторану, кафе, бару, їдальні) у теплий період року з 1 квітня по 1 листопада і не має закритого приміщення для тимчасового перебування людей;
- 2.28 Відновна вартість зелених насаджень** - це вартість, яка визначає їхню цінність, включаючи витрати на відновлення.
- 2.29 Відповідальні посадові особи** - посадові особи суб'єктів господарювання.
- 2.30 Відтворення будинків та споруд, їх фасадів** - комплекс заходів з відбудови втрачених об'єктів культурної спадщини за достовірними науковими даними і первинними проектними матеріалами.
- 2.31 Відтворення будинків та споруд, їх фасадів** – комплекс заходів з відбудови втрачених пам'яток архітектури та історії за достовірними науковими даними і первинними проектними матеріалами розташованими у зазначених межах;
- 2.32 Відчуження тварини** - передача права власності на тварину юридичним чи фізичним особам у спосіб, що не заборонений чинним законодавством;
- 2.33 Вуличне освітлення та зовнішні електромережі** – електротехнічне обладнання, в тому числі лінії електропередач напругою до 1000 В, апаратура диспетчерського зв'язку, автоматика та телемеханіка;
- 2.34 Вулиця** - автомобільна дорога, призначена для руху транспорту і пішоходів, прокладання наземних і підземних інженерних мереж у межах населених пунктів.
- 2.35 Вуличні насадження** - озеленена територія вздовж вулиць міст і населених пунктів.

- 2.36 Вулично-дорожня мережа** - призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг загального користування, внутрішньо кварталних та інших проїздів, тротуарів, пішохідних і велосипедних доріжок, а також набережні, майдани, площі, вуличні автомобільні стоянки з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху.
- 2.37 Газон** - певна ділянка однорідної території зі штучним дерновим покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав (переважно багаторічних) для декоративних, спортивних, ґрунтозахисних або інших цілей.
- 2.38 Гай** - великий елемент садово-паркового пейзажу площею 1-0 - 1,5 га, що складається переважно з однієї деревної породи і проглядається майже наскрізь між деревами;
- 2.39 Гарантійний строк** - строк, протягом якого виробник (продавець, виконавець або будь-яка третя особа) бере на себе зобов'язання про здійснення безоплатного ремонту або заміни відповідної продукції у зв'язку з введенням її в обіг;
- 2.40 Гідропарк** - благоустроєний водноспортивний комплекс. Оптимальне співвідношення площ водойм, насаджень та луків 2 : 1 : 1.
- 2.41 Гідротехнічні та протизсувні споруди** – штучні та природні водойми, дамби, греблі, берегові укріплення, набережні та підпірні стінки, сходи, парапети, дренажі;
- 2.42 Гуманне ставлення до тварин** - дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, сприяння їх благо, покращання якості їх життя тощо;
- 2.43 Декоративне садівництво** - це підгалузь господарства, яка включає: зелене будівництво, утримання зелених насаджень, формування ландшафтів, квіткове оформлення територій, вирощування посадкового та посівного матеріалу, квіткових та декоративних культур та утримання до віку знесення.
- 2.44 Джерело викиду** - об'єкт (підприємство, цех, агрегат, установка, транспортний засіб тощо), з якого надходить в атмосферне повітря забруднююча речовина або суміш таких речовин;
- 2.45 Дикі тварини** - тварини, природним середовищем існування яких є дика природа, у тому числі ті, які перебувають у неволі чи напіввільних умовах;
- 2.46 Договір** - усний чи письмовий правочин між споживачем і продавцем (виконавцем) про якість, терміни, ціну та інші умови, за яких реалізується продукція. Підтвердження вчинення усного правочину оформляється квитанцією, товарним чи касовим чеком, квитком, талоном або іншими документами (далі - розрахунковий документ);
- 2.47 Договір, укладений на відстані**, - договір, укладений продавцем (виконавцем) із споживачем за допомогою засобів дистанційного зв'язку;
- 2.48 Договір, укладений поза торговельними або офісними приміщеннями**, - договір, укладений із споживачем особисто в місці, іншому ніж торговельні або офісні приміщення продавця;
- 2.49 Домашні непродуктивні тварини** - собаки, коти та інші тварини, що протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі;
- 2.50 Дорожнє покриття** - укріплені верхні шари дороги, що сприймають навантаження від транспортних засобів;
- 2.51 Евтаназія** - гуманні методи умертвіння тварин, що виключають їх передсмертні страждання;
- 2.52 Екскременти** - відходи життєдіяльності тварини
- 2.53 Експлуатаційне утримання** – комплекс заходів щодо технічного нагляду та утримання міських вулиць та доріг;
- 2.54 Електронне повідомлення** - інформація, надана споживачу через телекомунікаційні мережі, яка може бути у будь-який спосіб відтворена або збережена споживачем в електронному вигляді;

2.55 Елементи благоустрою:

- покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів;
- зелені насадження – дерева, кущі, клумби, газони, плодово-ягідні та декоративні насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, набережних бульварах, в садах інших об'єктах благоустрою загального користування, обмеженого користування, на прибудинкових територіях, зелені насадження обмеженого користування – насадження на територіях громадських і житлових будівель, шкіл, дитячих закладів, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств, складських територій тощо; зелені насадження спеціального призначення - вздовж вулиць санітарно – захисних і охоронних зонах, на територіях кладовищ, ліній електропередач високої напруги, пришляхові насадження в межах міста, захисні, водоохоронні, тощо)
- будинки та споруди, їх фасади;
- будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;
- засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами;
- установки для декоративного підсвічування будинків і пам'ятників;
- технічні засоби регулювання дорожнього руху у тому числі дорожні знаки, знаки місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, переходів, покажчики найменування вулиць, будинкові номерні знаки, велопарковки ;
- будівлі та споруди інженерного захисту території;
- комплекси та об'єкти монументального мистецтва декоративні фонтани і басейни;
- обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку:
- малі архітектурні форми некомерційного призначення;
- малі архітектурні форми комерційного призначення;
- решітки зливу приймачів, люки колодязів підземних інженерних мереж;
- шлагбауми та інші огороження що встановлюються з метою обмеження проїзду або контролю за переміщенням транспортних засобів;
- інші елементи визначені нормативно-правовими актами.

2.56 Житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил;

2.57 Жорстоке умиртвіння тварин – умиртвіння тварин без застосування знеболюючих засобів, що запобігають відчуттю тваринами болю і страху;

2.58 Забруднення атмосферного повітря - змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

2.59 Закріплена територія - територія, яка закріплена за суб'єктами благоустрою на підставі договору з балансоутримувачем об'єктів благоустрою (їх елементів), рішенням виконавчого комітету міської ради;

2.60 Замовник - власник об'єкта благоустрою або уповноважена ним особа;

2.61 Замовник будівельних робіт - особа, що укладає договори на проектування та проведення будівельних робіт, контролює виконання договірних зобов'язань, здійснює інші функції відповідно до чинного законодавства;

2.62 Засоби дистанційного зв'язку - телекомунікаційні мережі, поштовий зв'язок, телебачення, інформаційні мережі, зокрема Інтернет, які можуть використовуватися для укладення договорів на відстані;

2.63 Заходи з благоустрою - роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

2.64 Зберігання відходів - тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення).

- 2.65 Збирання відходів** - діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою подальшої утилізації чи видалення.
- 2.66 Зелене будівництво** - комплекс робіт щодо створення нових міських зелених насаджень і реконструкції наявних.
- 2.67 Зелені насадження** – це дерева, чагарники, квітки та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту. Зелені насадження поділяються на такі категорії. Зелені насадження загального користування - зелені насадження, які розташовані на території загальноміських і районних парків, спеціалізованих парків, парків культури та відпочинку; на територіях зоопарків та ботанічних садів, міських садів і садів житлових районів, міжквартальних або при групі житлових будинків; скверів, бульварів, насаджень на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків, гідропарків і інших, які мають вільний доступ для відпочинку.
- 2.68 Зелені насадження загального користування** - зелені насадження, які розташовані на території загальноміських і районних парків, спеціалізованих парків, парків культури та відпочинку; на територіях зоопарків та ботанічних садів, міських садів і садів житлових районів, міжквартальних або при групі житлових будинків; скверів, бульварів, насаджень на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків, гідропарків і інших, які мають вільний доступ для відпочинку.
- 2.69 Зелені насадження обмеженого користування** - насадження на територіях громадських і житлових будинків, шкіл, дитячих установ, вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, профтехучилищ, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств і складських зон, санаторіїв, культурно-освітніх і спортивно-оздоровчих установ та інші.
- 2.70 Зелені насадження спеціального призначення** - насадження транспортних магістралей і вулиць; на ділянках санітарно-захисних зон довкола промислових підприємств; виставок, кладовищ і крематоріїв, ліній електропередач високої напруги; лісомеліоративні, водоохоронні, вітрозахисні, протиерозійні, насадження розсадників, квітникарських господарств, пришляхові насадження в межах населених пунктів;
- 2.71 Заходи з благоустрою міста** – роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання;
- 2.72 Істотний недолік** - недолік, який робить неможливим чи недопустимим використання товару відповідно до його цільового призначення, виник з вини виробника (продавця, виконавця), після його усунення проявляється знову з незалежних від споживача причин і при цьому наділений хоча б однією з нижченаведених ознак:
- а) він взагалі не може бути усунутий;
  - б) його усунення потребує понад чотирнадцять календарних днів;
  - в) він робить товар суттєво іншим, ніж передбачено договором;
- 2.73 Карантинний майданчик** – спеціально обладнані приміщення або частини приміщень, які призначені для тимчасового утримання тварин у разі їх вилову чи тимчасової ізоляції;
- 2.74 Квітник** - ділянка геометричної або довільної форми з посадженими одно, дво або багаторічними квітковими рослинами.
- 2.75 Кладовище** - відведена в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами та/або побудованими крематоріями, колумбаріями чи іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації поховання та утримання місць поховань.
- 2.76 Клумби** - квітники правильної геометричної форми у вигляді кола, квадрата, прямокутника, овалу, трикутника тощо.
- 2.77 Контейнер для зберігання побутових відходів** - збірник для накопичення побутових відходів, виготовлений за нормативним документом з металу або полімерних матеріалів, стандартної місткості від 0,12 м³ до 1,1 м³ та збільшеної місткості від 8 м³ до 16 м³ - для великогабаритних відходів.

- 2.78 Комплексна зелена зона** - сукупність міських і приміських насаджень, межі якої наносяться на картографічні матеріали органами архітектури (на генеральні плани, схеми та проекти районного планування), лісогосподарськими органами (на плани лісонасаджень), місцевих органів самоврядування.
- 2.79 Комунальні послуги** - результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому чинним законодавством.
- 2.80 Користувачі дорожніх об'єктів** - учасники дорожнього руху, власники та користувачі земельних ділянок, які знаходяться в межах «червоних ліній» міських вулиць і доріг, а також власники (користувачі) малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, рекламних засобів та інженерних комунікацій і споруд, розташованих у зазначених межах.
- 2.81 Користувачі земельних ділянок** - фізичні чи юридичні особи, які взяли земельну ділянку в довгострокову оренду або користування ними;
- 2.82 Куточок живої природи** - складова частина кабінету (відділу, лабораторії, класу) біології загальноосвітніх і позашкільних навчальних, наукових, санаторно-курортних і оздоровчих закладів, які створюються для проведення навчальних, практичних занять з метою здобуття поглиблених знань про живі організми, формування фактичних умінь та навичок, вивчення, спостереження та догляду за рослинами і тваринами, на які є відповідні дозволи санітарних, ветеринарних та інших служб;
- 2.83 Ландшафт** - природний територіальний комплекс, ділянка земної поверхні, обмежена природними рубежами, у межах якої природні компоненти (рельєф, ґрунт, рослинність, водойми, клімат, тваринний світ), а також штучні або антропогенні (забудова, дороги, сільгоспугіддя тощо), перебувають у взаємодії і пристосовуванні один до одного.
- 2.84 Лісопарк (буферний парк)** - лісовий масив з елементами паркового благоустрою для масового відпочинку населення.
- 2.85 Лугопарк** - відкритий луговий простір з насадженнями і водоймами. Оптимальне співвідношення площ лугів, насаджень, водойм 5 : 2 : 1.
- 2.86 Майданчик для відпочинку** - об'єкт благоустрою, на якому здійснюється короткочасний відпочинок мешканців житлових масивів.
- 2.87 Майданчик сезонної торгівлі** - об'єкт благоустрою, на якому надаються в тимчасове користування місця для продажу товарів та надання послуг сезонного характеру.
- 2.88 Мала архітектурна форма для провадження підприємницької діяльності** - це невелика (площею до **20 кв. метрів**) споруда торговельно-побутового призначення, яка виготовляється з полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово без улаштування заглиблених у ґрунт фундаментів;
- 2.89 Мала архітектурна форма некомерційного призначення** — штучний архітектурно-об'ємний елемент (лави, урни, зупинки громадського транспорту, паркани, огорожі, альтанки, декоративні скульптури та композиції, пам'ятники, меморіальні дошки, обладнання дитячих та спортивних майданчиків, вази для квітів, фонтани та декоративні басейни, вуличні телефонні апарати, покажчики найменування вулиць, вуличні годинники, інформаційні колони та інше);
- 2.90 Механізоване прибирання** - прибирання території із застосуванням поливомийних, підмітально-прибиральних, снігоприбиральних та інших машин і механізмів.
- 2.91 Міст** — штучна споруда, призначена для руху через річку, яр, озера та інші перешкоди, межами якої є початок і кінець прогонових споруд. Міст, перекинутий через дорогу, називають шляхопроводом, міст через яр або ущелину — віадуктом.
- 2.92 Місце для організації ярмарку** - об'єкт благоустрою міста з визначенням меж земельної ділянки в натурі, яка використовується для проведення ярмарків та/або улаштування майданчиків сезонної торгівлі.
- 2.93 Міський ліс** - лісовий масив або ділянка лісу, розташовані в межах населеного пункту.

- 2.94 Набережна** - озеленена та благоустроена транспортна та пішохідна магістраль уздовж берега річки або водоймища
- 2.95 Належна якість товару, роботи або послуги** - властивість продукції, яка відповідає вимогам, встановленим для цієї категорії продукції у нормативно-правових актах і нормативних документах, та умовам договору із споживачем;
- 2.96 Нечесна підприємницька практика** - будь-яка підприємницька діяльність або бездіяльність, що суперечить правилам, торговим та іншим чесним звичаям та впливає або може вплинути на економічну поведінку споживача щодо продукції;
- 2.97 Недолік** - будь-яка невідповідність продукції вимогам нормативно-правових актів і нормативних документів, умовам договорів або вимогам, що пред'являються до неї, а також інформації про продукцію, наданій виробником (виконавцем, продавцем);
- 2.98 Нормативний документ** - цей термін застосовується у значенні, визначеному Законом України "Про стандартизацію";
- 2.99 Неутилізована складова побутових відходів** - фракція побутових відходів, що утворилася після сортування і не може бути використана в якості вторинної сировини.
- 2.100 Норма озеленення** - площа озелених територій загального користування, яка припадає на одного жителя.
- 2.101 Об'єкти благоустрою** – території, що підлягають благоустрою;
- а) території загального користування: парки – (лісопарк, парк культури та відпочинку, парки-пам'ятки садовопаркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культури та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, вулиці, дороги, провулки, проїзди, пішохідні доріжки, пляжі, кладовища, інші території загального користування.
- б) прибудинкова територія – встановлена проектом забудови або державним актом землекористування, територія навколо житлового будинку, призначена для розміщення і обслуговування житлового будинку і пов'язаних з ним господарських та технічних споруд і будівель.
- в) території будівель та споруд інженерного захисту території;
- г) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території в межах м Бар.
- д) інші території, які належать до об'єктів благоустрою міста;
- 2.102 Об'єкт благоустрою зеленого господарства** - об'єкт благоустрою, на території якого розташовані зелені насадження.
- 2.103 Об'єкт культурної спадщини** - визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їх частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.
- 2.104 Об'єкт озеленення** - територія, призначена для озеленення, на якій передбачається реконструкція і проведення капітального або поточного ремонтів об'єктів зеленого фонду.
- 2.105 Об'єкти благоустрою** - сукупність усіх територій міста, що складаються з окремих територій (їх частин) різного цільового призначення, у тому числі територій сільськогосподарського призначення (до їх переведення в інші категорії за міськими функціями), житлової та громадської забудови, природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення, територій промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, територій лісового, водного фондів та інших;
- 2.106 Об'єкти поводження з відходами** - місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів.
- 2.107 Об'єкт культурної спадщини** – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їх частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні

об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти, незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

- 2.108 Озеленені території** - ділянки землі, на яких розміщена рослинність природного чи штучного походження (садово-паркові комплекси та об'єкти зеленого будівництва).
- 2.109 Озеленення населених місць** - комплекс робіт зі створення і використання зелених насаджень у населених пунктах, або інакше, система зелених насаджень населених пунктів.
- 2.110 Оброблення (перероблення) відходів** – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення.
- 2.111 Охорона зелених насаджень** - система адміністративно-правових, організаційно-господарських, економічних, архітектурно-планувальних і агротехнічних заходів, спрямованих на збереження, відновлення або покращання виконання зеленими насадженнями відповідних функцій;
- 2.112 Офісне приміщення** - будь-яке приміщення (будівля тощо), в якому знаходиться суб'єкт господарювання або його філія, або його структурний підрозділ, або представництво;
- 2.113 Пам'ятка** - об'єкт культурної спадщини, який занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.
- 2.114 Парк** - самостійний архітектурно-організаційний комплекс площею понад **2 га**, який виконує санітарно-гігієнічні функції та призначений для короткочасного відпочинку населення. Залежно від характеру і призначення вони діляться на парки культури і відпочинку, районні, спортивні, дитячі, дендрологічні, історичні, національні, меморіальні, етнографічні парки-музеї, історичні, виставкові, зоологічні, аерофітотерапії тощо.
- 2.115 Паспортизація об'єктів благоустрою** - складання технічних паспортів об'єктів благоустрою за результатами їх інвентаризації;
- 2.116 Паспорт опорядження фасаду** - складова частина проектної документації, в якому визначається матеріал оздоблення, технологія опорядження, колірні рішення фарбування фасадів та їх елементів, що окремо погоджується органами архітектури.
- 2.117 Перевезення відходів** - транспортування відходів від місць їх утворення, або зберігання (з контейнерів, контейнерних майданчиків або спеціально облаштованих ділянок) до місць чи об'єктів оброблення, утилізації або видалення.
- 2.118 Побутові відходи** - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
- 2.119 Поводир незрячого (тварина супроводу)** - собака, який використовується для полегшення пересування в умовах міста інвалідів I або II груп, позбавлених зору або залишковий зір яких не дає можливості самостійно орієнтуватися в просторі, осіб, які мають обмежені фізичні можливості і потребують допомоги спеціально підготовленого собаки для пересування і спілкування. При цьому тварина повинна пройти підготовку у спеціалізованих закладах із підготовки собак-поводирів та реабілітації інвалідів;
- 2.120 Поводир незрячого (тварина супроводу)** - після закінчення навчання (підготовки), тварина разом з комплектом необхідного спорядження та підтверджуючим документом установленого зразка (що має назву "Собака-поводир сліпого") передається особі, позбавленій зору;
- 2.121 Поводження з відходами** - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;

- 2.122 Помії** - рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо);
- 2.123 Покупець** - фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника;
- 2.124 Потенційно небезпечні собаки** - собаки, які належать до порід собак, визнаних потенційно небезпечними, а також особини, які мають фенотипічні ознаки цих порід. Перелік таких порід наведено у Додатку. Службові собаки та собаки бійцівських порід є джерелом підвищеної небезпеки;
- 2.125 Планово-подвірна система збирання побутових відходів** - система, за якою зібрані в контейнери або сміттєприймальні камери будинків побутові відходи вивозять сміттєвозами в пункти знешкодження.
- 2.126 Планово-поквартирна система збирання побутових відходів** - система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком.
- 2.127 Планово-регулярна система санітарного очищення** - система санітарного очищення, що передбачає регулярне перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення за затвердженими графіками, у терміни, визначені санітарними нормами.
- 2.128 Послуги з вивезення побутових відходів** - збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з Правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
- 2.129 Послуга** - діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб;
- 2.130 Продавець** - суб'єкт господарювання, який згідно з договором реалізує споживачеві товари або пропонує їх до реалізації;
- 2.131 Продукція** - будь-які виріб (товар), робота чи послуга, що виготовляються, виконуються чи надаються для задоволення суспільних потреб;
- 2.132 Пошкодження зелених насаджень** - надання шкоди кореневій системі, стовбуру, кроні, гілкам деревно-чагарникових порід, а також газонам, квітникам, але яка не припинила їх росту.
- 2.133 Прибудинкова територія** - територія навколо багатоквартирного будинку, визначена актом на право власності чи користування земельною ділянкою і призначена для обслуговування багатоквартирного будинку.
- 2.134 Прилегла територія** - територія, яка межує з територією суб'єкта господарювання на відстані 15 м (по периметру) від огорожі, споруди, будинку або обмежена краєм проїзної частини вулиці чи дороги, включаючи прибардюрну частину;
- 2.135 Прилегла територія для приватних будинків** – це територія тротуару чи земельної зони вздовж огорожі лінії забудови цієї будівлі до проїжджої частини вулиці, в разі відсутності проїжджої частини – на відстані 15 м по периметру;
- 2.136 Притулки для тварин** – неприбуткові установи, спеціально призначені та облаштовані для утримання безпритульних тварин;
- 2.137 Побутові відходи (тверді, рідкі)**, - усі рештки сфери споживання, які утворюються в житлових приміщеннях, організаціях, установах (пакувальні засоби, поламани меблі, харчові рештки, тощо), а також сміття з вулиць, новобудов та інше;
- 2.138 Право земельного сервіту** – це право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);

- 2.139 Прибудинкова територія** – територія навколо багатоквартирного будинку, визначена актом на право власності чи користування земельною ділянкою і призначена для обслуговування багатоквартирного будинку;
- 2.140 Присадибна земельна ділянка** – земельна ділянка (обмежена, забезпечена виїздом на вулицю, провулок тощо), на якій розміщені житловий будинок, господарські будівлі та споруди, сад, город тощо. За правовим статусом відноситься до земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку. Відповідно до чинного законодавства надається безкоштовно у приватну власність. Розміри земельної ділянки котра може бути передана безкоштовно у приватну власність визначаються відповідно до Земельного Кодексу України;
- 2.141 Приміська зелена зона** - територія за межами міської зони, зайнята лісами, лісопарками та іншими озеленими територіями, яка виконує захисні і санітарно-гігієнічні функції і є місцями відпочинку населення.
- 2.142 Пристовбурна лунка** - верхній горизонт посадкової ями, обнесений по периметру земляним валком заввишки 6-10 см, влаштований для кожної рослини або загальний для групи рослин.
- 2.143 Прибирання територій** - санітарне очищення елементів благоустрою (покриття вулично-дорожньої мережі, зелені насадження, малі архітектурні форми тощо), що знаходяться на територіях населених місць, збирання та перевезення у встановлені місця відходів, вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо;
- 2.144 Проїзна частина** - частина автомобільної дороги, безпосередньо призначена для руху транспортних засобів;
- 2.145 Пункт тимчасового утримання тварин (пункт перетримки)** - спеціально обладнані приміщення (території) для тимчасового утримання вилучених або іншим способом відчужених тварин, а також знайдених або вилонених бездоглядних тварин;
- 2.146 Рабатки** - квітники у вигляді вузької смуги завширшки 0,6-3 м, які влаштовують уздовж доріжок і фасадів будинків, навколо пам'ятників, партерів тощо;
- 2.147 Реалізація** - діяльність суб'єктів господарювання з продажу товарів (робіт, послуг);
- 2.148 Робота** - діяльність виконавця, результатом якої є виготовлення товару або зміна його властивостей за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб;
- 2.149 Реклама** - інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару.
- 2.150 Рекламні засоби** - засоби, що використовуються для доведення реклами до її споживача.
- 2.151 Рекламні засоби (з обладнанням)** - це елементи благоустрою міста, які використовуються для розміщення зовнішньої реклами. До рекламних засобів (спеціальних конструкцій) відносяться тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та підземні, плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, троли, таблички, коробки, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції тощо). До обладнання зовнішньої реклами відносяться опори, блоки тощо.
- 2.152 Рекламодавець** - особа, яка є замовником реклами для її виробництва та/або розповсюдження.
- 2.153 Реконструкція будинків та споруд, їх фасадів** - комплекс будівельних робіт, пов'язаних із зміною техніко-економічних показників або використання об'єкта за новим призначенням у межах існуючих будівельних габаритів.
- 2.154 Рекреаційна зона** - спеціально виділена генеральним планом і організована територія в місті і зеленій зоні, призначена для відпочинку населення.
- 2.155 Ремонт** – комплекс операцій з відновлення стану об'єкта та (або) збільшення його довговічності.
- 2.156 Ремонт будинків та споруд:**

- а) **поточний** - комплекс ремонтно-будівельних робіт та організаційно-технічних заходів, спрямованих на приведення у справний стан зношених конструкцій будівлі, систем інженерного обладнання, відновлення експлуатаційних характеристик будівлі і не пов'язаних зі зміною її техніко-економічних показників;
- б) **середній ремонт** – роботи, пов'язані з періодичним відновленням шару зносу дорожнього покриття, забезпеченням достатньої його жорсткості та рівності, поліпшенням експлуатаційних якостей елементів вулично-дорожньої мережі та штучних споруд. При необхідності середній ремонт може містити в собі ліквідацію усіх дрібних пошкоджень покриття проїзної частини вулично-дорожньої мережі та штучних споруд;
- в) **капітальний** - комплекс ремонтно-будівельних робіт, пов'язаних з відновленням або покращенням експлуатаційних показників із заміною або відновленням несучих або огорожувальних конструкцій та інженерного обладнання без зміни будівельних габаритів об'єкта та його техніко-економічних показників.
- 2.157 Рідкі відходи** - побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.
- 2.158 Розповсюджувач реклами** - особа, яка здійснює розповсюдження реклами;
- 2.159 Реконструкція будинків та споруд, їх фасадів** – комплекс будівельних робіт, пов'язаних із зміною техніко-економічних показників або використання об'єкта за новим призначенням у межах існуючих будівельних габаритів;
- 2.160 Роботи з утримання об'єктів благоустрою** – регулярне проведення заходів щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення нормальних умов функціонування та утримання їх у чистоті і порядку;
- 2.161 Рухомий (стільниковий) зв'язок** – електрозв'язок із застосуванням радіотехнологій, під час якого кінцеве обладнання хоча б одного із споживачів може вільно переміщатися в межах усіх пунктів закінчення телекомунікаційної мережі, зберігаючи єдиний унікальний ідентифікаційний номер базової станції стільникового зв'язку;
- 2.162 Ручне прибирання** - прибирання на відповідній території вручну шляхом збирання випадкового сміття, підмітання мітлою, прибирання сміття, снігу, льоду лопатою, видалення їх за допомогою інших засобів.
- 2.163 Сади** - упорядковані масиви зелених насаджень площею від **2 до 6 га**, призначені для короткочасного відпочинку населення. За характером використання можуть бути: міські сади, сади біля видовищних споруд, сади житлових районів і мікрорайонів, міжквартальні сади та інші.
- 2.164 Санітарне очищення населених місць (санітарне очищення)** - комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, що утворилися в населених місцях, а також прибирання територій з метою запобігання шкідливого впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь.
- 2.165 Санітарно-захисна зона** - озеленена територія спеціального призначення, яка розділяє (відокремлює) сельбищну частину міста від промислових підприємств.
- 2.166 Сквер** - упорядкована й озеленена ділянка площею від **0,02 га до 2,0 га**, яка є елементом архітектурно-художнього оформлення населених місць, призначена для короткочасного відпочинку населення.
- 2.167 Сільськогосподарські (продуктивні) тварини** – велика рогата худоба, свині, вівці, кози, кролі та птиця, які вирощуються для власного споживання.
- 2.168 Сартування відходів** - механічний розподіл відходів за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками тощо з метою підготовки відходів до їх утилізації чи видалення.
- 2.169 Спеціально відведені місця чи об'єкти** - місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноважених органів на видалення відходів чи здійснення інших операцій з відходами.

- 2.170 Споживач** - фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу;
- 2.171 Споживчий кредит** - кошти, що надаються кредитором (банком або іншою фінансовою установою) споживачеві на придбання продукції;
- 2.172 Спортивні споруди** - окремі будівлі і комплекси споруд, призначені для оздоровчих та навчально-тренувальних занять, а також змагань з різних видів спорту;
- 2.173 Споруди санітарного очищення та прибирання міст** – зливні станції, полігони для твердих побутових відходів, сміттеперевантажувальні станції, громадські туалети;
- 2.174 Споруди найпростішого водопостачання** – насосні станції біля водойм для поливальних цілей, пожежні водойми, шахтні та механічні колодязі, пункти заправки водою поливально-миючих машин;
- 2.175 Стійкість зелених насаджень** - здатність насаджень зберігати характер функціонування в умовах дії як антропогенних факторів, так і природних негативних факторів;
- 2.176 Строк (термін) придатності** - строк (термін), визначений нормативно-правовими актами, нормативними документами, умовами договору, протягом якого у разі додержання відповідних умов зберігання та/або експлуатації чи споживання продукції її якісні показники і показники безпеки повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів, нормативних документів та умовам договору;
- 2.177 Строк служби** - календарний строк використання продукції за призначенням, починаючи від введення в обіг чи після ремонту, протягом якого виробник (виконавець) гарантує її безпеку та несе відповідальність за істотні недоліки, що виникли з його вини;
- 2.178 Ступінь озеленення** - відношення площі озелених територій до загальної площі міста, одиниці його адміністративного ділення або окремої функціональної території, розрахована у відсотках.
- 2.179 Суб'єкт господарювання** - зареєстрована в установленому чинним законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка проводить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа - суб'єкт підприємницької діяльності;
- 2.180 Суб'єкти у сфері благоустрою** - органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, фізичні особи – підприємці, органи самоорганізації населення, громадяни, особи без громадянства;
- 2.181 Суб'єкти підприємницької діяльності** – зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка проводить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа – підприємець;
- 2.182 Схема санітарного очищення** - документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, необхідної кількості сміттевозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.
- 2.183 Територія прибирання** - територія на якій проводиться комплекс заходів щодо прибирання, збору, вивезення відходів та складається з території об'єкта благоустрою закріпленої, прилеглої території;
- 2.184 Територія суб'єкта благоустрою** - це територія в межах виділеної земельної ділянки, що знаходиться у власності користувачів або надана в оренду фізичним чи юридичним особам;

- 2.185 Тварини** – біологічні об'єкти, що відносяться до фауни: сільськогосподарські, домашні, дикі, у тому числі домашня і дика птиця, хутрові, лабораторні, зоопаркові, циркові;
- 2.186 Тверді побутові відходи** – відходи, які утворюються в процесі життя і діяльності людини і накопичуються у житлових будинках, закладах соціальної побутової, громадських, навчальних, лікувальних, торговельних та інших закладах (це харчові відходи, предмети домашнього вжитку, сміття, опале листя, відходи від прибирання вулиць, доріг та прибудинкової території і поточного ремонту квартир, макулатура, скло, метал, полімерні матеріали тощо) і не мають подальшого використання за місцем їх утворення;
- 2.187 Територія** - сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів загального користування: парків, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, шляхів, мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших у межах населеного пункту.
- 2.188 Територія прибирання** - територія на якій проведений комплекс заходів щодо збору, вивезення сміття та складається з території суб'єкта господарювання, закріпленої території та прилеглої території;
- 2.189 Торговельне приміщення** - майновий комплекс, який займає окрему споруду (офісне приміщення) або який розміщено у спеціально призначеній та обладнаній для торгівлі споруді, де суб'єкт господарювання здійснює діяльність з реалізації товару;
- 2.190 Територія суб'єкта господарювання** — це територія в межах виділеної земельної ділянки, яка знаходиться у власності користувачів або надана в оренду фізичним чи юридичним особам;
- 2.191 Технічна інвентаризація об'єктів благоустрою** - сукупність заходів з обстеження, спрямованих на підтвердження наявності об'єктів нерухомого майна, елементів благоустрою та оцінку їх технічного стану, а також наявності інженерних мереж на об'єкті благоустрою.
- 2.192 Технічні засоби телекомунікацій** – обладнання, станційні та лінійні споруди, призначені для утворення телекомунікаційних мереж;
- 2.193 Технічно складні побутові товари** - непродовольчі товари широкого вжитку (прилади, машини, устаткування та інші), які складаються з вузлів, блоків, комплектуючих виробів, відповідають вимогам нормативних документів, мають технічні характеристики, супроводжуються експлуатаційними документами і на які встановлено гарантійний строк;
- 2.194 Товар** - будь-який предмет господарського обігу, в тому числі продукція, роботи, послуги, цінні папери, об'єкти права інтелектуальної власності;
- 2.195 Тимчасова ізоляція (карантинування) тварин** - тимчасове перебування тварин у пунктах перетримки та притулках (мініпритулках) для утримання тварин до вирішення питань, пов'язаних з їхнім подальшим утриманням;
- 2.196 Транспортний засіб спеціалізованого призначення** - транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, інвалідів, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, швидка медична допомога, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо).
- 2.197 Транспортний засіб спеціального призначення** - транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежний, авто бетономішалка, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття та інших відходів, технічна допомога, автомобіль прибиральний, автомобіль-майстерня, радіологічна майстерня, автомобіль для пересувних телевізійних і звукових станцій тощо) транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, територій лісового, водного фондів та інших.

- 2.198 Тротуар (хідник)** — елемент вулиці, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини, або відокремлений від неї газоном.
- 2.199 Угода (договір)** — дії громадян і організацій, спрямовані на встановлення, зміну або припинення цивільних прав або обов'язків. Допускаються різні форми угод (договорів): словами (усно), письмовим актом, поведінкою особи.
- 2.200 Урочище** - природно-територіальний комплекс, який складається із закономірного просторового поєднання (системи фацій). Урочища найчастіше формуються на основі певних форм рельєфу - випуклої чи ввігнутої, але єдиної за генезисом і віком. Вони розташовані на одному рівному субстраті. Прикладом урочища може слугувати моренний горб або верховий болотний масив. Це може бути будь-яка частина місцевості, не подібна на іншу, наприклад, ліс серед поля;
- 2.201 Утилізація відходів** використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів;
- 2.202 Утримання будинків і прибудинкових територій** - господарська діяльність, спрямована на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту жилих та нежилих приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно з чинним законодавством;
- 2.203 Утримання в належному стані території** - використання її за призначенням відповідно до Генерального плану міста, іншої містобудівної документації, місцевих Правил забудови, графічної частини Правил благоустрою території міста та цих Правил в цілому, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою;
- 2.204 Утилізатор (подрібнювач) залишків харчових продуктів** - пристрій для оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом подрібнення залишків харчових продуктів та видалення їх у систему водовідведення;
- 2.205 Фальсифікована продукція** - продукція, виготовлена з порушенням технології або неправомірним використанням знака для товарів та послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само неправомірним відтворенням товару іншої особи;
- 2.206 Фасад** - обмежена поверхня архітектурного об'єкта (частіше вертикальна) з боку вулиці та/або головного входу;
- 2.207 Фізична особа** - в цивільному праві термін, що використовується для позначення людини (громадянина) як учасника правових відносин. Фізична особа також підпорядковується певним нормам та правилам поведінки;
- 2.208 Червоні лінії** – визначені в містобудівній документації відносно пунктів геодезичної мережі межі існуючих та запроектованих вулиць, доріг, майданів, які відмежовують території мікрорайонів, кварталів та території іншого призначення. Лінії регулювання забудови – визначені в містобудівній документації - межі розташування будинків і споруд відносно червоних ліній, меж окремих земельних ділянок, природних меж та інших територій;
- 2.209 Шкода, заподіяна третій особі внаслідок агресивної або непередбачуваної дії тварини** - шкода, яка призвела до погіршення стану фізичного або психічного здоров'я людини, ушкодження майна, якщо існує причинно-наслідковий зв'язок між дією цієї тварини і заподіяною шкодою;
- 2.210 Шляхопровід** - інженерна споруда мостового типу над іншою дорогою (залізницею) в місці їх перетину, що забезпечує рух по ній на різних рівнях та дає можливість з'їзду на іншу дорогу;
- 2.211 Ярмарок** - захід, під час якого надаються у встановленому порядку в тимчасове користування місця для здійснення торговельної діяльності, надання побутових послуг та послуг громадського харчування з метою створення для продавців і покупців товарів та послуг належних умов. Ярмарок організовується на певний період з метою забезпечення населення товарами безпосередньо від виробника, ознайомлення з новою продукцією.

2.212 Інші терміни у цих Правилах вживаються в значеннях, визначених законодавством України, Законами України «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про рекламу», «Про охорони навколишнього природного середовища», «Про відходи», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону культурної спадщини», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про планування і забудову територій», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про поховання та похоронну справу», «Про дорожній рух», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», іншими нормативно правовими актами та нормативними документами.

3. Права обов'язки громадян у сфері благоустрою

3.1 Громадяни у сфері благоустрою міста мають право:

3.1.1 користуватись об'єктами благоустрою міста;

3.1.2 брати участь в обговоренні Правил та проектів благоустрою території міста;

3.1.3 вносити на розгляд органів місцевого самоврядування пропозиції з питань благоустрою міста;

3.1.4 отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження Правил благоустрою території та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;

3.1.5 брати участь у здійсненні заходів з благоустрою міста, озелененні та утриманні в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, ремонті шляхів і тротуарів, інших об'єктів благоустрою;

3.1.6 вимагати негайного виконання робіт з благоустрою міста в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю, здоров'ю або майну громадян;

3.1.7 звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

3.2 Громадяни у сфері благоустрою міста зобов'язані:

3.2.1 утримувати в належному стані закріплені за ними в установленому порядку території (додержуватися вимог чинного законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних з встановленням земельних сервітутів та охоронних зон);

3.2.2 дотримуватися Правил благоустрою території міста;

3.2.3 не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів у сфері благоустрою міста;

3.2.4 відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою населених пунктів;

3.2.5 дотримуватись правил утримання та поведінки з домашніми та іншими тваринами в місті Барі;

3.2.6 виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», законами України, цими Правилами, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами України.

4. Права обов'язки підприємств установ організацій фізичних юридичних осіб у сфері благоустрою.

4.1 Підприємства, установи, організації, фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста мають право:

4.1.1 брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх територій;

4.1.2 брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою міста;

4.1.3 вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням Правил благоустрою території міста або призводять до її нецільового використання;

4.1.4 вимагати негайного виконання робіт з благоустрою в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю або здоров'ю громадян, їх майну та майну юридичної особи;

4.1.5 брати участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію нових, реконструйованих та капітально відремонтованих об'єктів благоустрою;

4.1.6 вносити на розгляд органів місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою міста.

4.2 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста зобов'язані:

4.2.1 утримувати в належному стані території надані їм в установленому законом порядку;

4.2.2 утримувати в належному стані території, надані їм в установленому законом порядку, у тому числі утримувати в належному стані закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкта благоустрою (їх частини);

4.2.3 усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їх вини;

4.2.4 усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;

4.2.5 проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів благоустрою (їх частин);

4.2.6 у процесі утримання об'єктів благоустрою (їх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їх експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення належних та безпечних умов їх функціонування та утримання їх у чистоті та належному стані;

4.2.7 відшкодовувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколишнього природного середовища, відповідно до чинного законодавства України;

4.2.8 здійснювати благоустрій та утримання по периметру території, прилеглої до об'єкту або землекористування не менше **5 метрів**, з влаштуванням благоустрою в сучасному стилі, що не суперечить архітектурі будівель, споруд з використанням сучасних будівельних та оздоблювальних матеріалів (сухопресована плитка, декоративні засоби освітлення території, урни тощо) відповідно технічних умов отриманих в уповноваженому виконкомом міської ради органі;

4.2.9 постійно утримувати в належному стані фасади будівель і споруд, у тому числі на об'єктах з комунальною часткою власності;

4.2.10 укласти з уповноваженим на те виконкомом міської ради органом договір на комплексне опорядження, утримання і зовнішній благоустрій території, прилеглої до об'єкту або землекористування;

4.2.11 проводити своєчасне відновлення зовнішнього вигляду малих архітектурних форм, (фарбування не рідше **1** разу на рік, очищення по мірі забруднення).

4.2.12 відповідно до встановлених норм та правил впорядковувати надані їм земельні ділянки (забезпечувати використання їх за цільовим призначенням, дотримуватися вимог законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів, дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних з встановленням земельних сервітутів та охоронних зон, за свій рахунок привести земельну ділянку у попередній стан у разі незаконної зміни її рельєфу, за винятком здійснення такої

зміни не власником земельної ділянки, коли приведення у попередній стан здійснюється за рахунок особи, яка незаконно змінила рельєф).

4.2.13 розташовувати об'єкти торгівлі, громадського харчування, побутових послуг та розваг, в тому числі в малих архітектурних формах на територіях об'єктів благоустрою **виключно** за погодженням із відповідними органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду, органами екологічної безпеки, відповідними виконавчими органами міської ради;

4.2.14 виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», законами України, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами.

4.3 Паспортизація об'єктів благоустрою

4.3.1 Технічна інвентаризація та паспортизація об'єктів благоустрою проводяться власником, балансоутримувачем або виконавцем на підставі договору із замовником або самостійно.

4.3.2 Технічна інвентаризація об'єктів благоустрою може бути плановою або позаплановою.

А) Планова технічна інвентаризація повинна проводитись згідно з планами, затвердженими органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Б) Позапланова технічна інвентаризація проводиться у разі:

- введення в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта благоустрою;
- закінчення ремонту об'єкта благоустрою;
- зміни власника (балансоутримувача) об'єкта благоустрою;
- протиправного знищення чи пошкодження об'єкта благоустрою;
- надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру на об'єкті благоустрою;
- прийняття рішення про її проведення власником (балансоутримувачем) об'єкта благоустрою.

4.3.3 На підставі матеріалів технічної інвентаризації об'єктів благоустрою на кожний об'єкт благоустрою складається інвентаризаційна справа

Інвентаризаційну справу зберігає замовник.

Замовником передається копія інвентаризаційної справи балансоутримувачу об'єкта благоустрою (у разі його визначення).

4.3.4 На основі проведеної інвентаризації об'єкта благоустрою складається його технічний паспорт (далі - технічний паспорт), який затверджується власником (балансоутримувачем) цього об'єкта благоустрою та підписується представником виконавця.

4.3.5 Технічний паспорт долучається до матеріалів інвентаризаційної справи.

4.3.6 Складання технічного паспорта на об'єкти нерухомого майна, розташовані на об'єкті благоустрою, здійснюється відповідно Інструкції про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, затвердженої наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 травня 2001 року № 127, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 10 липня 2001 року за № 582/5773.

4.3.7 Складання паспорта на атракціонну техніку, розташовану на об'єкті благоустрою, здійснюється згідно з Правил будови і безпечної експлуатації атракціонної техніки, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 01 березня 2006 року № 110, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 квітня 2006 року за № 405/12279.

4.3.8 Складання паспорта для зелених насаджень, розташованих на об'єкті благоустрою, здійснюється відповідно Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженої наказом Державного комітету будівництва архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 року № 226, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 25 лютого 2002 року за № 182/6470.

4.3.9 Складання технічного паспорта вулиці (дороги) та технічного паспорта штучної споруди, розташованої на об'єкті благоустрою, здійснюється згідно з Технічних правил

ремонті і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678.

4.3.10 Складання паспорта об'єкта культурної спадщини, розташованого на об'єкті благоустрою, здійснюється відповідно до наказу Міністерства культури і мистецтв України та Державного комітету України з будівництва та архітектури від 13 травня 2004 року № 295/104 «Про затвердження форм облікової картки та паспорта об'єкта культурної спадщини», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03 червня 2004 року за № 693/9292.

Технічні паспорти (паспорти), які є в наявності у власника (балансоутримувача) об'єкта благоустрою, додаються до матеріалів інвентаризаційної справи

5. Утримання територій об'єктів благоустрою

5.1 Впорядкування території здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством.

5.2 Проектами землеустрою щодо впорядкування існуючих землеволодінь та землекористувань передбачаються заходи щодо впорядкування структури земельних угідь, усунення черезсмужжя, далекоземелля, ламаності меж, ерозійних процесів та інших екологічних наслідків нераціонального використання земель і створення територіальних умов для функціонування всіх галузей економіки, формування й удосконалення раціональної системи існуючого землеволодіння та землекористування.

5.3 Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови.

5.3.1 Благоустрій території житлової та громадської забудови здійснюється з урахуванням вимог використання цієї території відповідно до затвердженої містобудівної документації, регіональних і місцевих правил забудови, цих Правил, а також установлених державних стандартів, норм і правил.

5.3.2 Утримання в належному стані та благоустрій прибудинкової та прилеглої території багатоквартирного житлового будинку, належних до нього будівель, споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або юридичною особою або фізичною особою, з якою балансоутримувачем укладено відповідний договір на утримання та благоустрій прибудинкової території.

5.3.3 Благоустрій, утримання присадибної ділянки, прилеглої до неї території проводиться її власником або користувачем цієї ділянки.

5.3.4 Благоустрій, утримання присадибної ділянки, прилеглої до неї території, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному чинним законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність як безхазяйні, проводиться уповноваженим виконкомом міської ради органом.

5.3.5 Заборонено залишати автотранспортні засоби, механізми на внутрішньо кварталних проїздах, прибудинкових територіях, прилеглих територіях до житлової та громадської забудови, гаражів, автостоянок тощо, що заважає руху транспорту спеціального та спеціалізованого призначення.

5.3.6 Заборонено перекривати проїзди загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу виданого в установленому порядку.

5.3.7 Забороняється розміщення та/або залишення будівельних матеріалів (піску, щебеню, мішків із матеріалами тощо), будівельного сміття, відходів на прибудинкових територіях, територіях житлової та громадської забудови, прилеглий території до території житлової та громадської забудови без дозволу (ордеру) на тимчасове погіршення благоустрою, виданого в установленому порядку.

5.3.8 На час ремонту будинків, квартир в багатоповерхових будинках, особи, що проводять ремонт, узгоджують з балансоутримувачем місце для тимчасового складування

будівельних матеріалів і будівельного сміття на час проведення ремонту з періодичністю вивозу не рідше **1 разу на тиждень** та отримують дозвіл (ордер) на тимчасове погіршення благоустрою в уповноваженому виконкомом міської ради органі

5.3.9 Забороняється складати опале листя, гілля на прибудинкових територіях, а також поряд з майданчиками для тимчасового накопичення відходів.

5.4 Порядок здійснення благоустрою та утримання територій підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, прилеглих до них територій та закріплених за ними територій на умовах договору.

5.4.1 Підприємства, установи, організації, фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності **зобов'язані** забезпечувати благоустрій та утримання в належному стані земельних ділянок, наданих їм на праві власності чи користування, прилеглої до них території відповідно до чинного законодавства, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

5.4.2 Органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть передавати об'єкти благоустрою на баланс підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності відповідно до вимог чинного законодавства.

5.4.3 Балансоутримувач об'єкта благоустрою з метою належного його утримання та здійснення своєчасного ремонту може залучати для цього на умовах договору інші юридичні особи, фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності.

5.4.4 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію та брати пайову участь в утриманні цього об'єкта відповідно до договору.

5.4.5 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності **зобов'язані** утримувати закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем території в належному стані відповідно до умов договору, цих Правил, вимог чинного законодавства.

5.4.6 Межі та режим використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності території визначають відповідні органи державної влади та органи місцевого самоврядування залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою.

5.4.7 Посадові особи юридичних осіб, фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності несуть відповідальність за невиконання заходів з благоустрою, а також за дії чи бездіяльність, що призвели до порушення вимог цих Правил або завдання шкоди майну та/або здоров'ю громадян на власних та закріплених за юридичними особами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності територіях, відповідно до чинного законодавства

5.5 Освітлення територій

5.5.1 Порядок утримання засобів та обладнання зовнішнього освітлення балансоутримувачами визначено Державними будівельними нормами України (ДБН Б.2.5-28-2006) «Природне і штучне освітлення», Галузевими комунальними нормами України «Виробничі показники часу з поточного ремонту та обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення» (ГКН 02.08,-0082002), наказом Державного Комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 року №76 «Про затвердження Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій».

5.5.2 Рівень освітлення вулиць, доріг, площ і міжквартальних проїздів здійснюється згідно нормативних документів (ДБН Б.2.-28-2006).

5.5.3. Середня яскравість тротуарів, які примикають до проїзної частини вулиць, доріг і площ, повинна бути не менше половини середньої яскравості покриття проїзної частини цих доріг і площ.

5.5.4. Норма освітлення, розташованих на проїзних частинах вулиць повинна відповідати нормі освітлення вулиць.

5.5.5. На території автозаправних станцій і автостоянок, прилеглих до них вулиць і доріг з транспортним рухом, світильники повинні встановлюватися на висоті **не менше 3 м**.

Для освітлення вказаних об'єктів не допускається застосовувати прожектори, які розташовуються на дахах і навісах і спрямовані в бік вулиць або доріг.

5.5.6 Над кожним входом у житловий будинок або поряд з ним повинні бути встановлені світильники, які забезпечують освітлення на площадці основного входу, на запасному або технічному вході та пішохідній доріжці завдовжки **4 м** біля основного входу в будинок.

5.5.7. На територіях скверів повинні встановлюватися ліхтарі освітлювання вздовж доріжок та на майданчиках.

5.5.8 Включення та відключення зовнішнього освітлення вулиць, доріг, площ та територій мікрорайонів виконується згідно графіка затвердженого Барською міською радою.

5.5.9 Відсоток непрацюючих світлоточок на території міста не повинен перевищувати **-15 %**.

5.5.10 Опори освітлення (ліхтарі), кронштейни та інші пристрої зовнішнього освітлення повинні утримуватися у задовільному технічному стані.

5.5.11 Вивіз пошкоджених опор (ліхтарів) та усунення можливих пошкоджень мереж, що можуть призвести до травмування мешканців, проводиться балансоутримувачем негайно.

5.5.12 Роботи з усунення пошкоджень мереж зовнішнього освітлення проводяться з огороженням місць проведення робіт.

5.5.13 Зовнішнє архітектурне освітлення повинно забезпечувати у вечірній час добру видимість і виразність найбільш важливих об'єктів і підвищувати комфортність світлового середовища міста.

5.5.14 Установки архітектурного освітлення не повинні осліплювати водіїв транспорту і пішоходів.

5.5.15 Перелік пам'яток культурної спадщини та інших об'єктів громадського призначення для зовнішнього архітектурного освітлення затверджується рішенням виконавчого комітету Барської міської ради.

5.5.16 Балансоутримувач забезпечує своєчасне фарбування опор та кронштейнів кріплення світильників, перевірки розташування та розфазування світильників.

5.5.17 Для забезпечення безаварійної роботи освітлювального обладнання щомісячно проводяться профілактичні огляди мереж.

5.5.18 Усунення можливих пошкоджень мереж зовнішнього освітлення, що не загрожує безпеці мешканців, проводиться протягом **не більше п'яти діб**.

5.5.19 Власники будівель торгово-побутового, сервісного призначення зобов'язані встановити на фасадах належних їм будівель рекламно-інформаційні вивіски, які повинні бути освітлені в темну пору доби.

6 Утримання об'єктів благоустрою загального користування

6.1 Парки

6.1.1 Парків (гідропарків, парків культури і відпочинку, парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших (надалі - парків), рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля та відпочинку.

1) Благоустрій та утримання у належному стані територій парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля і відпочинку здійснюють їх балансоутримувачі відповідно до цих Правил та інших нормативних актів.

2) Благоустрій та утримання у належному стані вказаних у цьому пункті територій **включає:**

а) санітарне очищення: прибирання сміття, відходів, листя, гілля; встановлення урн на відстані не більше **40 метрів** одна від одної вздовж алей та їх очищення (по мірі накопичення, але не рідше **1 разу на добу**) їх миття та фарбування, встановлення

сміттєзбірних майданчиків (майданчиків для тимчасового накопичення відходів), укладення договорів на вивіз сміття;

б) освітлення територій;

в) озеленення, збереження існуючих зелених насаджень;

г) відновлення території у міжсезонний період, після стихійних природних явищ, аварій, в інших випадках;

д) утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані, належних балансоутримувачу будівель, споруд, конструкцій що розташовані на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля та відпочинку відповідно до вимог чинного законодавства;

е) встановлення та утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані обладнання, приборів освітлення, садових лав, таблиць планів території, меморіальних дощок, пам'ятників та інших елементів благоустрою;

є) забезпечення безпечних умов перебування, дозвілля та відпочинку громадян;

ж) забезпечення належної роботи атракціонів, обладнання майданчиків з дотриманням техніки безпеки для дозвілля та відпочинку.

3) Збір листя на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів здійснюється тільки на алеях, доріжках, майданчиках для відпочинку, партерних газонах, галявинах, квітниках. Зібране листя вивозиться на спеціально відведені місця. Збирати листя з-під угруповань дерев та чагарників у лісопарках, парках, скверах, садах, зелених зонах **забороняється**, оскільки це призводить до винесення органічних добрив, зменшення ізоляційного шару для ґрунту.

Спалювати листя, гілля категорично **забороняється**.

4) Утримання в належному стані зелених насаджень парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку **включає** догляд, обрізання, знесення, висадку зелених насаджень (квітів, дерев, кущів, трави, інших насаджень), що здійснюється відповідно до правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених у встановленому порядку, інших нормативно-правових актів.

5) Благоустрій території парків, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюється відповідно до затверджених планів. До затвердження відповідних планів благоустрій вказаних об'єктів благоустрою здійснюється з додержанням цих Правил в порядку та обсязі, що забезпечує задоволення соціально-культурних потреб громадян, умови безпеки їх життя та здоров'я.

6) **Забороняється** пошкодження зелених насаджень, збір квітів, грибів на територіях парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку.

7) Поливальні пристрої повинні утримуватись в справному технічному стані.

8) Літні поверхневі і заглиблені поливальні мережі водопроводу на зиму підлягають консервації згідно із встановленими правилами.

6.1.2 Вимоги до прибирання території парків полягають у наступному:

1) Господарська зона з контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів та громадськими вбиральнями повинна бути розташована не ближче ніж 50 м від місць масового скупчення відпочиваючого населення (танцювальні майданчики, естради, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони тощо).

2) Кількість урн встановлюється з розрахунку одна урна на 800 м² площі парку. На головних алеях відстань між урнами повинна бути **не більше ніж 40 м** біля кожного ларка, палатки, кіоску (продовольчого, сувенірного, книжкового тощо) встановлюється урна місткістю **не менш ніж 10 дм³**.

3) Кількість контейнерів на господарських майданчиках визначається за показником середнього утворення відходів **за 3 дні**.

4) Основне прибирання парків проводиться **після їх закриття та до 8 години ранку**. Протягом дня необхідно збирати відходи і опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження.

6.2 Пам'яток культурної спадщини.

6.2.1 Власник або уповноважений ним орган, користувач **зобов'язані** утримувати пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки в належному стані, своєчасно проводити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до вимог чинного законодавства та охоронного договору.

6.2.2 У разі, коли пам'ятці загрожує небезпека пошкодження, руйнування чи знищення, власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, **зобов'язані** привести цю пам'ятку до належного стану (змінити вид або спосіб її використання, провести роботи з її консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування).

6.2.3 Забороняється змінювати призначення пам'ятників культурної спадщини, пам'яток, їхніх частин та елементів, робити написи, позначки на них, на їх територіях та в охоронних зонах без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

6.2.4 Забороняється будь-яка діяльність підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, громадян, що створює загрозу пам'ятнику культурної спадщини, пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

6.2.5 Забороняється зносити, змінювати, замінювати, перемішувати (переносити) на інші місця пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно. Переміщення (перенесення) пам'ятки на інше місце допускається як виняток у випадках, коли неможливо зберегти пам'ятку на місці, за умови проведення комплексу наукових досліджень з вивчення та фіксації пам'ятки (обміри, фото фіксація тощо).

6.2.6 Діяльність, підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, громадян, яка негативно позначається на стані пам'ятки (створює загрозу знищення, руйнування, пошкодження, спотворення пам'ятки), зобов'язані вжити заходи, погоджені з відповідним органом охорони культурної спадщини, для запобігання такій загрозі та підтримання пам'ятки в належному стані за власні кошти.

6.2.7 Будівельні, меліоративні, шляхові та інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

6.2.8 Роботи із збереження об'єктів культурної спадщини проводяться згідно з реставраційними нормами та правилами, погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Будівельні норми та правила застосовуються у разі проведення робіт із збереження об'єкта культурної спадщини лише у випадках, що не суперечать інтересам збереження цього об'єкта.

6.3 Майданів, площ, бульварів, проспектів, набережних.

6.3.1 Благоустрій та утримання майданів, площ, бульварів, проспектів міста здійснюється відповідно до порядку, встановленого для благоустрою та утримання доріг, вулиць, умов цих Правил, інших нормативно-правових актів.

6.4 Доріг, вулиць (провулків, узвозів, проїздів).

6.4.1 Власники доріг, вулиць або уповноважені ними органи повинні здійснювати їх експлуатаційне утримання, вимагати від користувачів дотримання чинних законодавчих і нормативно-правових актів щодо дорожнього руху, правил ремонту і утримання вказаних об'єктів, правил користування дорогами і дорожніми спорудами та їх охорони.

6.4.2 Використовувати дороги не за їх призначенням і встановлювати засоби організації дорожнього руху дозволяється лише за узгодженими з поліцією, рішеннями власників доріг або уповноважених ними органів.

6.4.3 Озеленення вулиць і доріг здійснюється відповідно до встановлених норм та правил.

6.4.4 Власники дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, дорожньо-експлуатаційні організації **зобов'язані**:

1) своєчасно і якісно виконувати експлуатаційні роботи відповідно до технічних правил з дотриманням норм і стандартів з безпеки руху;

2) постійно контролювати експлуатаційний стан усіх елементів дорожніх об'єктів та негайно усувати виявлені пошкодження чи інші перешкоди в дорожньому русі, а за неможливості це зробити - невідкладно позначити їх дорожніми знаками, сигнальними, огорожувальними і направляючими пристроями відповідно до діючих нормативів або припинити (обмежити) рух;

3) контролювати якість робіт, що виконуються підрядними організаціями;

4) вирішувати питання забезпечення експлуатації дорожніх об'єктів у надзвичайних ситуаціях, за несприятливих погодно-кліматичних умов, у разі деформації та пошкодження елементів дорожніх об'єктів, аварії на підземних комунікаціях або виникнення інших перешкод у дорожньому русі разом із спеціалізованими службами організації дорожнього руху та за погодженням з поліцією оперативно вносити зміни до порядку організації дорожнього руху;

5) аналізувати стан аварійності на дорожніх об'єктах, виявляти аварійно небезпечні ділянки і місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляти і здійснювати заходи щодо вдосконалення організації дорожнього руху для усунення причин та умов, що призводять до їх скоєння;

6) брати участь спільно з поліцією в огляді місць дорожньо-транспортних пригод для визначення дорожніх умов, за яких вони сталися, та усувати виявлені недоліки;

7) сповіщати виконавчі органи міської ради та учасників дорожнього руху про закриття або обмеження руху, стан дорожнього покриття і рівень аварійності на відповідних ділянках, погодно-кліматичні та інші умови;

8) проводити в літній період в плановому порядку спеціалізованим транспортом механізоване миття та підмітання з вдосконаленим покриттям проїзної частини вулиць та площ;

9) мити дорожнє покриття так, щоб бруд та сміття не викидалось потоком води на полоси зелених насаджень, тротуари;

10) поливати вулиці, з підвищеної інтенсивністю руху, в спекотну погоду для покращення мікроклімату;

11) забезпечувати дотримання вимог техніки безпеки, а також безпеки дорожнього руху під час виконання дорожньо-експлуатаційних робіт.

6.4.5 Власники транспортних засобів, водії **зобов'язані** виключати можливість винесення на дорожні об'єкти сипучих матеріалів, землі, каміння, будівельних матеріалів, а також засмічення проїжджої частини внаслідок переповнення кузова транспортного засобу вантажем, пошкодження тари, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

6.4.6 **Забороняється** заправляти транспортні засоби паливно-мастильними матеріалами з автомобільних та інших пересувних бензо-газозаправників, займатися торгівлею паливно-мастильними та іншими матеріалами і виробами, а також мити транспортні засоби на проїжджій частині дорожніх об'єктів, узбіччі та тротуарах.

6.4.7 Власники та користувачі земельних ділянок, що межують з «**червоними лініями**» міських вулиць і доріг, **зобов'язані**:

а) утримувати в належному стані виїзди з цих ділянок, запобігати винесенню на дорожні об'єкти землі, каміння та інших матеріалів, сміття;

б) установлювати і утримувати в справному та естетичному стані огорожі і вживати заходи для запобігання неконтрольованому виходу худоби та свійської птиці на дорожні об'єкти.

6.4.8 Власники та користувачі земельних ділянок, а також власники та користувачі малих архітектурних форм, споруд побутово-торгового призначення та інших будинків і

споруд масового відвідування, інженерних комунікацій, що розташовані в межах «**червоних ліній**» міських вулиць і доріг, **зобов'язані**:

а) у місцях розміщення споруд побутово-торгового призначення та інших будинків і споруд масового відвідування влаштовувати місця для стоянки транспортних засобів і виїзду на дорожні об'єкти.

б) утримувати в належному стані зелені насадження, охоронні зони інженерних комунікацій, тротуари, обладнані стоянки автомобілів, трамвайне полотно та інші елементи дорожніх об'єктів;

в) забезпечувати прибирання сміття, снігу, опалого листя та інших відходів, а в разі необхідності проводити обробку тротуарів протижеледними матеріалами;

г) забезпечувати належний технічний стан інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших використовуваних елементів дорожніх об'єктів відповідно до їх функціонального призначення та діючих нормативів;

д) негайно повідомляти власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також поліцією у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів;

е) дотримуватись вимог діючих норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів;

є) істотною умовою для всіх договорів купівлі-продажу земельних ділянок, договорів оренди землі або об'єктів нерухомості є визначення прилеглої території, яка підлягає благоустрою та дотримання Правил благоустрою. Недосягнення згоди по зазначених пунктах договору є підставою для відмови від укладення вище вказаних договорів. Договір на благоустрій території може бути укладено у формі окремого документу.

6.4.9 У межах «червоних ліній» міських вулиць і доріг забороняється:

а) розміщувати гаражі, голубники та інші споруди й об'єкти, крім об'єктів, визначених відповідними державними будівельними нормами і правилами (крім визначених містобудівною документацією, графічною частиною Правил сміттєзбірників біля об'єктів дорожнього сервісу, або для загального користування);

б) розміщувати контейнери та іншу тару для твердих побутових і харчових відходів;

в) смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;

г) скидати промислові, меліоративні і каналізаційні води в систему дорожнього зливостоку;

д) встановлювати намети та влаштовувати місця для відпочинку без відповідного дозволу;

е) випасати худобу та свійську птицю;

є) виконувати будь-які роботи без одержання на те дозволу у власника дорожнього об'єкта або уповноваженого ним органу та погодження з Державною автомобільною інспекцією МВС України.

6.4.10 Відкриття нових автобусних і тролейбусних маршрутів проводиться замовником перевезень після вивчення пасажиропотоків і моделювання маршрутних кореспонденцій, обстеження доріг та дорожніх об'єктів на маршрутах за погодженням з власниками цих дорожніх об'єктів або їх уповноваженими особами.

6.4.11 При виконанні робіт по ремонту і утриманню автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху на основі обліку і аналізу дорожньо-транспортних подій, результатів обстежень і огляду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів і, передусім, на аварійних і небезпечних ділянках та у місцях концентрації дорожньо-транспортних подій.

6.4.12 Власники дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, дорожньо-експлуатаційні організації, користувачі дорожніх об'єктів та спеціалізовані служби організації дорожнього руху **зобов'язані** забезпечувати зручні і безпечні умови руху, сприяти збільшенню пропускної спроможності дорожніх об'єктів, запобігати травмуванню учасників дорожнього руху, пошкодженню транспортних засобів і дорожніх об'єктів, забрудненню навколишнього середовища.

6.4.13 Власники або балансоутримувачі підземних комунікацій (споруд) **зобов'язані** утримувати, кришки люків та решіток оглядових та приймальних колодязів в справному технічному стані, на рівні дорожнього покриття та тротуарів.

6.4.14 Ремонт і утримання дорожніх об'єктів повинні виконуватися відповідно до технічних правил ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування і технічних правил ремонту і утримання міських вулиць і доріг, інших будівельних та санітарних норм та правил. Якість робіт по ремонту та утриманню об'єктів повинна відповідати вимогам комфорності, економічності та безпеки дорожнього руху.

6.5 Порядок утримання пляжів(зони відпочинку)

Вимоги до прибирання території пляжів полягають у наступному:

6.5.1 Території пляжів зобов'язані утримувати у належному стані їх балансоутримувачі або особи, яким вказані території передані згідно з договорами оренди, відповідно до умов цих Правил, інших нормативних актів.

6.5.2 Території пляжів, що не передані у користування згідно з договорами оренди, утримуються уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради.

6.5.3 Території пляжів повинні бути обладнані приладами освітлення, переважно енергозберігаючими. Кількість та потужність освітлювальних засобів повинна забезпечувати достатнє освітлення для забезпечення безпечного перебування на території пляжів у вечірні та нічні часи громадян.

6.5.4 Утримання територій пляжів (зон відпочинку) **включає** санітарне очищення, очищення дна акваторії, вживання заходів щодо запобігання забрудненню річок та водоймищ, охорону зелених насаджень, огороження відповідної території, у тому числі декоративне.

6.5.5 Балансоутримувачі або особи, які утримують пляжі в процесі їх експлуатації **зобов'язані** утримують пляжі (зони відпочинку):

а) забезпечують громадян питною водою шляхом влаштування питних фонтанчиків. Відстань між фонтанчиками не повинна перевищувати **200 метрів**;

б) забезпечують встановлення та належний санітарно-технічний стан туалетів, які необхідно встановлювати із розрахунку одне місце на **75** відвідувачів. Відстань між туалетами до місця купання повинна бути не менше **50 м** и не більше **200 м**;

в) встановлюють урни, контейнери для сміття які необхідно очищувати по мірі наповнення. Урни необхідно розміщувати на відстані **3 - 5 метрів** від смуги зелених насаджень і **не менше ніж за 10 метрів** від краю води з розрахунку не менш однієї урни на **800 кв. метрів** території пляжу. Відстань між урнами не повинна перевищувати **40 метрів**. Контейнери для сміття ємкістю **0,75 куб. м** встановлюються з розрахунку один контейнер на **3500 кв. метрів** території пляжу;

г) забезпечують наявність та належний технічний стан лавок для відпочинку, забезпечують наявність дитячих майданчиків;

д) забезпечують роботу приладів освітлення у темний час доби;

е) забезпечують належний санітарний стан території пляжу (зони відпочинку), проводять основне прибирання берегу, роздягалень, туалетів, зеленої зони щоденно до **8 годин** ранку, **2 рази** вдень відповідно графіку проводити патрульне прибирання;

є) встановлюють відкритті та закритті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби;

ж) підсипають **один раз на рік** чистий пісок або гальку.

6.5.6 Відкритті та закритті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби слід мити щодня із застосуванням миючих та дезінфікуючих засобів, дозволених МОЗ для використання в цій сфері.

6.5.7 Особи, які утримують пляжі, зобов'язані укладати договори про вивезення, утилізацію побутового сміття та вторинної сировини, забезпечити установку контейнерів для збору ПЕТ - посуду.

6.5.8 На піщаних пляжах не **рідше одного разу** на тиждень необхідно проводити механізоване рихлення поверхневого шару піску з видаленням зібраних відходів. Після рихлення пісок необхідно вирівнювати.

6.5.9 У місцях, призначених для купання, **категорично забороняється** прати білизну і купати тварин.

6.5.10 На пляжах повинні бути організовані медичні пункти та рятувальні станції.

6.5.11 Об'єкти обслуговування населення, що розташовуються на пляжах повинні бути забезпечені централізованим водопостачанням та водовідведенням. У разі відсутності централізованих інженерних мереж необхідно влаштовувати локальні споруди водопостачання та локальні очисні споруди водовідведення відповідно до вимог санітарного законодавства та розміщувати їх поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони.

6.5.12 Відвід використаної води дозволяється в проточні водойми на відстані не менше 100 метрів нижче по течії річки від границі пляжу.

6.5.13 **Забороняється** відвід води з питних фонтанчиків в місця, не призначених для цих цілей.

6.5.14 На території пляжів (зон відпочинку) в **обов'язковому** порядку організовуються рятувальні станції, санітарні пункти, інші об'єкти відповідно до вимог чинного законодавства.

6.5.15 розташування на територіях пляжів торгових лотків, палаток, наметів, холодильного та іншого обладнання, облаштування будь-яких інших торгових точок для продажу морозива, безалкогольних напоїв, інших продовольчих та непродовольчих товарів допускається виключно при наявності відповідних погоджень органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду та відповідних виконавчих органів міської ради.

6.6 Порядок утримання лікувально-профілактичних закладів.

Вимоги до прибирання території лікувально-профілактичних закладів полягають у наступному:

6.6.1 Небезпечні відходи шкірно-венерологічних, інфекційних, онкологічних, хірургічних та інших відділень підлягають захороненню та знешкодженню на спеціально відведених місцях чи об'єктах та потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними, погоджених центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

6.6.2 Збирати та зберігати небезпечні відходи лікувально-профілактичних закладів необхідно в герметичних збірниках ємністю **50-100 л** з щільно прилягаючими кришками. Забороняється перевозити небезпечні відходи лікувально-профілактичних закладів на полігони побутових відходів.

6.6.3 Режим і спосіб прибирання території з твердим покриттям залежать від специфіки лікувально-профілактичного закладу і вирішуються на місці за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території.

6.6.4 Побутові відходи, що утворюються на території лікувально-профілактичних закладів підлягають видаленню відповідно до Санітарних норм.

6.6.5 Розмір контейнерного майданчика для роздільного збирання побутових відходів на території господарської зони повинен бути **не менше ніж 40 м²**. Майданчик слід розміщувати на відстані **не ближче ніж 50 м** від лікувальних корпусів і харчоблоків.

6.6.6 На території та в приміщеннях лікувально-профілактичних закладів необхідно встановлювати виключно урни.

Кількість урн визначається з розрахунку не менше однієї урни на кожні **700 м²** території закладу.

6.6.7 Керівник лікувально-профілактичного закладу повинен забезпечити щоденне прибирання території закладу, очистку, мийку та дезінфекцію збірників урн, контейнерів та майданчиків для їх розміщення.

6.6.8 Для проведення дезінфекційних робіт у лікувально-профілактичних закладах повинні застосовуватись засоби, що дозволені МОЗ для використання в цій сфері.

6.7 Порядок утримання кладовищ.

6.7.1 Місця поховань (кладовища) повинні мати сплановану і впорядковану територію, упорядковані під'їзні шляхи, бути забезпеченими транспортним зв'язком з населеним пунктом.

6.7.2 На території місць поховань розміщують:

- а)** господарський двір, на якому розташовують допоміжні будівлі;
  - б)** будівлі, призначені для проведення громадських панахид;
  - в)** будинки трауру, ритуальні майданчики тощо;
  - г)** водопостачання для поливання зелених насаджень, шахтні колодязі, вода яких передбачена для технічних потреб відвідувачів та персоналу, а в разі їх відсутності використовують ємкості для води;
  - д)** освітлення;
  - е)** спеціальні місця для розміщення контейнерів зі сміттям тощо;
  - є)** каналізовані громадські туалети;
- при відсутності каналізації - туалети з водонепроникним вигрівом, до якого забезпечено вільний під'їзд асенізаційного транспорту.

6.7.3 Території місць поховань підлягають озелененню низькорослими, декоративними насадженнями.

6.7.4 На вході до кладовища на спеціальному інформаційному щиті вивішуються для населення основні положення Закону України "Про поховання та похоронну справу", інші нормативно-правові акти та режим роботи кладовища. Установлюється щит із зображенням схематичного плану кладовища, зазначенням секторів з номерами, місць почесного поховання, напрямку головної алеї та основних доріг, розташування будівельних споруд, допоміжних будівель, громадського туалету тощо.

6.7.5 Утримання кладовищ, військових кладовищ, військових ділянок на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених невідомих трупів забезпечується виконавчим органом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.

6.7.6 Утримання, військових ділянок на цивільних кладовищах, військових братських та одиночних могил забезпечують виконавчі органи міської ради, органи виконавчої влади із залученням органів охорони культурної спадщини відповідно до їх повноважень.

6.7.7 Утримання місць поховань, що перебувають на державному обліку як об'єкти культурної спадщини, забезпечують виконавчі органи міської ради із залученням органів охорони культурної спадщини.

6.7.8 Утримання в належному естетичному та санітарному стані могил, місць родинного поховання, колумбарних ніш, намогильних споруд і склепів здійснюється відповідно їх користувачами (власниками) за рахунок власних коштів.

6.7.9 Утримання кладовищ, а також інших місць поховання забезпечують відповідні виконавчі органи міської ради у порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері житлово-комунальної політики України.

6.7.10 Утримання у належному стані територій кладовищ та місць поховань передбачає використання їх за призначенням, санітарне очищення, озеленення, охорону зелених насаджень, збір та вивезення сміття відповідно до вимог цих Правил.

6.7.11 Існуючі місця поховання не підлягають знесенню і можуть бути перенесені тільки за рішенням Барської міської ради у випадку постійного підтоплення, зсуву, землетрусу або іншого стихійного лиха. Місця невідомих поховань, віднесені в установленому чинним законодавством порядку до об'єктів культурної спадщини, беруть на державний облік і утримують органи охорони культурної спадщини.

6.7.12 Поховання померлих здійснюється з дотриманням вимог санітарно-епідеміологічного законодавства.

6.7.13 Забороняється виконання будь-яких будівельних робіт у місцях поховань, на місцевості із залишками слідів давніх поховань, на територіях закритих кладовищ, а також у прилеглих до місць поховань охоронних зонах.

6.8 Порядок утримання місця для стоянки транспортних засобів, та правила їх паркування.

6.8.1 На територіях місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) забезпечується додержання загальних вимог санітарного очищення територій, вимог цих Правил, встановленого порядку та режиму паркування.

6.8.2 Утримання у належному стані територій місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) здійснюють їх балансоутримувачі або особи, яким передані зазначені території у користування згідно з договором, або особи, на яких обов'язок по утриманню відповідної території покладений договором або актом виконавчого органу Барської міської ради.

6.8.3 У випадку розміщення місць для паркування на проїжджій частині дороги санітарне очищення території здійснюють особи, на яких покладений обов'язок по прибиранню такої дороги, або особи, на яких обов'язок по утриманню відповідної території покладений договором або актом виконавчого органу Барської міської ради.

6.8.4 Підприємства (оператори), визначені в м. Бар здійснювати організацію і експлуатацію місць платного паркування транспортних засобів несуть відповідальність за дотриманням санітарного стану на паркувальних майданчиках.

6.8.5 Організація платного паркування у місті Барі здійснюється на підставі загальноміської схеми місць для паркування транспортних засобів та проектно-кошторисної документації, які затверджуються окремими розпорядженнями виконавчого органу м. Бар.

6.8.6 Паркувальні майданчики повинні бути обладнані необхідною кількістю урн для збирання ТПВ, а з балансоутримувачами територій повинні бути укладені угоди на їх прибирання

6.8.7 У спеціально обладнаних місцях для стоянки транспортних засобів забороняється:

- 1) засмічувати територію, а також мити транспортні засоби в непередбачених для цього місцях;
- 2) розпалювати вогнища;
- 3) торгівля без дозволу власника дорожнього об'єкта або уповноваженого ним органу, без погодження із зацікавленими службами в установленому порядку та без погодження з Державною автомобільною інспекцією МВС України;
- 4) зливати відпрацьовані мастила на землю чи дорожнє покриття;
- 5) псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження.
- 6) захаращувати територію місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) сміттям, відходами, товарами, тарою, обладнанням тощо.
- 7) місця для стоянки транспортних засобів (автостоянки, місця паркування) використовувати не за цільовим призначенням.

6.8.8 Власникам/водіям транспортних засобів забороняється

- 1) перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу виданого в установленому порядку.
- 2) в'їзд вантажного автотранспорту без дозволу виконавчого комітету міської ради на території міста.
- 3) паркування вантажних автомобілів та автопричепів на прибудинкових територіях житлових будинків
- 4) розміщувати автотранспорт, сільськогосподарську техніку, обладнання, запчастини, інше рухоме та нерухоме майно, для довготривалого зберігання їх на вулицях міста.

6.8.10. Стоянка транспортних засобів забороняється:

- 1) на тротуарах (крім місць, позначених відповідними дорожніми знаками, встановленими з табличками)
- 2) на тротуарах, за винятком легкових автомобілів та мотоциклів, які можуть бути поставлені на краю тротуарів, де для руху пішоходів залишається щонайменше 2 м;
- 3) ближче 50 м від залізничних переїздів;
- 4) у місцях, де транспортний засіб, що стоїть, зробить неможливим рух інших транспортних засобів або створить перешкоду для руху пішоходів;
- 5) ближче 5 м від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових відходів, місце розміщення або облаштування яких відповідає вимогам законодавства;
- 6) на газонах.
- 7) на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадків надання переваги в русі;

6.8.10 На об'єктах благоустрою забороняється самовільно встановлювати обмеження проїзду транспортних засобів (ворота, шлагбауми, бетонні блоки, паркувальні запірні пристрої тощо).

6.8.11 Примусове переміщення транспортних засобів здійснюється в разі:

- 1) спричинення перешкод прибиранню територій, організації руху транспорту і пішоходів;
- 2) створення ними загрози життю чи здоров'ю громадян;
- 3) заважає вивезенню ТПВ;
- 4) знищення зеленої зони;
- 5) створення загрози безпеці дорожнього руху;
- 6) залишення їх водієм з порушенням правил зупинки чи стоянки.

6.8.12 Рішення про примусове переміщення транспортного засобу здійснюється за участю працівника УДАІ.

6.9 Порядок утримання та обладнання велосипедних стоянок

6.9.1 При облаштуванні велосипедних парковок керуватись прийнятими та затвердженими Виконкомом міста, від 04.05.2016, «Технічними рекомендаціями з облаштування велосипедних парковок» (Додаток3), як базовими технічними умовами;

6.9.2 «П»-подібна арка вказана у рекомендаціях– не єдина можлива конструкція велостоянки. Будь-які площинні форми (шириною 600-1000мм та висотою 600-800мм), що відповідають загальним рекомендаціям, є прийнятними. За міський стандарт паркувальної стійки прийняти «П»-подібну паркувальну рамку. (Додаток 4)

6.9.3 Конструкції парковок щілинного типу пристосовані для кріплення велосипеда за колесо встановлювати заборонено.

6.9.4 Перелік об'єктів, де необхідне обов'язкове встановлення велопаркувальних стійок вказаний в пункті №4 технічних рекомендацій. Під обов'язкове встановлення потрапляють всі перелічені існуючі об'єкти, окрім тих, які знаходяться у приватній власності.

Існуючі об'єкти перераховані в рекомендаціях у пункті №4, які є у приватній власності облаштовуються велопарковками за бажанням власника, а у випадку звернення відповідного уповноваженого органу виконавчого комітету, мають бути обладнані велосипедною парковкою міського стандарту в обов'язковому порядку.

6.9.5 Об'єкти, які на час прийняття даних правил благоустрою вже були обладнані парковками щілинного типу потребують їх обов'язкової заміни у випадку звернення відповідного уповноваженого органу.

6.9.6 Усі нові об'єкти, громадського призначення, незалежно від форми власності повинні бути обладнані паркувальними стійками (мінімум однією), починаючи від етапу затвердження проектною документацією та закінчуючи перевіркою фактичної наявності велопарковки при здачі об'єкту в експлуатацію.

6.9.7 При браку місця короткі горизонтальні чи вертикальні рейки можуть бути вмонтовані в стіну.

6.9.8 велопарковки (велостоянки) не повинні перекривати шляхи евакуації, не створювати перешкод на шляху пересування пішоходів та транспортних засобів;

6.9.9 відстань між паралельно розташованими конструкціями велопарковок не повинна становити менше 1 м;

6.9.10 при влаштуванні велостоянки, розрахованої на зберігання великої кількості велосипедів, необхідно передбачати місце для проходу пішоходів та під'їзду велосипедистів;

6.9.11 Забудовники зобов'язуються передбачати місце для обладнання велопарковок біля під'їздів нових житлових будинків та в тих, які піддаються капітальному ремонту, а також у місцях, що входять до переліку пункту №4 технічних рекомендацій.

6.9.12 Велосипедні доріжки та велосипедні смуги.

- 1) Мають облаштуватися відповідно до положень Державних будівельних норм.
- 2) Підставою для підняття питання про доцільність будівництва велодоріжки є результат вивчення велосипедного трафіку на вказаній ділянці у годину «пік», він має відповідати показнику нормативу ДБН (більше 50 велосипедистів на годину)
- 3) При проведенні реконструкції чи будівництві нових вулиць закладати велодоріжки у проект будівництва.

6.9.13 Об'єкти при яких доцільно облаштувати велопарковки

1) Транспортні об'єкти: залізничні станції, вокзали, станції міжміських та приміських автобусів;

2) Місця роботи: офіси, бізнес-центри, промислові підприємства та склади.

3) Заклади освіти різних рівнів.

4) Підприємства торгівлі та обслуговування громадян: магазини, ринки, супермаркети, майстерні, ательє та ін., медичні заклади (у т.ч. приватні), бари і ресторани, заклади громадського харчування, театри і кінотеатри, концертні зали, туристичні центри та місця, популярні серед туристів.

5) Житло: багатоквартирні житлові будинки, гуртожитки, готелі і кемпінги, котеджні селища з обмеженим доступом.

6) Урядові заклади: будівлі муніципальних органів, офіси служб соціального захисту, зайнятості, поліцейські відділки, суди.

7) Громадські заклади: поштові відділення, бібліотеки, музеї, плавальні басейни, розважальні та спортивні центри, парки та сквери, місця громадських зборів, лікарні, оздоровчі центри (поліклініки), культові заклади; цвинтарі.

6.10 Порядок утримання обладнання та елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків.

6.10.1 Утримання в належному естетичному та технічному стані обладнання та елементів дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків покладається на балансоутримувачів вказаного майна або осіб, на території яких розміщені вказані майданчики.

6.10.2 Утримання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків здійснюється з дотриманням санітарних та технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними.

6.10.3 Обладнання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків підтримуються у справному технічному стані, регулярно (не рідше **1 разу** у квартал) обстежуються з складанням відповідного акту, своєчасно ремонтуються, **щорічно** фарбуються.

6.10.4 Будова, виготовлення, установлення, монтаж, експлуатація, ремонт та реконструкція атракціонної техніки здійснюється відповідно до норм чинного законодавства.

6.10.5 До стаціонарних, пересувних і мобільних атракціонів належать атракціони катальні механізовані та немеханізовані, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, катальні гори, гірки, колеса огляду, вежі, дороги, автодроми, катапульти тощо; атракціони з еластичними елементами (катапульти, стрибки з висоти на еластичному тросі тощо); водні, у

тому числі гірки, спуски тощо; спортивні, у тому числі силові, тренажери, тири, батути тощо; обладнання дитячих ігрових майданчиків, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, гірки тощо.

6.11 Порядок утримання спортивних споруд

6.11.1 Матеріально-технічну базу фізичної культури і спорту складають усі види фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, фізкультурно-спортивного спорядження і обладнання, інше майно, призначене для занять фізичною культурою і спортом.

6.11.2 Власники фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, спеціальних приміщень для занять фізичною культурою і спортом та фізкультурно-оздоровчого і спортивного інвентарю або уповноважені ними органи **зобов'язані** забезпечувати їх належний естетичний, технічний стан, безпечний для життя і здоров'я людей, майна та навколишнього природного середовища.

6.11.3 Адміністрація фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд та організатор спортивного заходу або занять фізичною культурою забезпечують належне обладнання місць проведення фізкультурно-спортивних занять і змагань відповідно до правил їх проведення, вимог техніки безпеки, санітарно-гігієнічних, екологічних та інших державних вимог і несуть відповідальність, встановлену чинним законодавством, за шкоду, заподіяну здоров'ю глядачів та осіб, які займаються в них фізичною культурою і спортом.

6.11.4 Будівництво в житлових районах фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів здійснюється відповідно до встановлених нормативів за рахунок коштів, що спрямовуються на житлове будівництво, та коштів організацій - забудовників житла.

6.11.5 Нормативи мінімальної забезпеченості основними фізкультурно-оздоровчими і спортивними спорудами жилих районів, а також підприємств, установ і організацій всіх форм власності визначаються центральними органами виконавчої влади з фізичної культури і спорту, архітектури та будівництва.

6.11.6 Забороняється:

1) будівництво нових та реконструкція наявних дошкільних виховних, загальноосвітніх та професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів без передбачених нормативами фізкультурно-спортивних споруд та функціональних приміщень;

2) перепрофілювання та ліквідація діючих фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд без створення рівноцінних споруд;

3) експлуатація спортивних споруд та обладнання, що не забезпечує безпеки громадян.

6.11.7 Спортивні споруди повинні відповідати вимогам загальної та спеціальної безпеки громадян.

6.12 Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху

6.12.1 Утримання у належному стані дорожніх знаків, дорожньої розмітки, маршрутних показників, світлофорів здійснюють підприємства, визначені виконавчими органами міської ради.

6.12.2 Використання та утримання вказаних у цьому пункті елементів благоустрою здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства.

6.12.3 Кожний учасник дорожнього руху повинен використовувати елементи дорожніх об'єктів відповідно до їх призначення з дотриманням вимог чинного законодавства.

6.12.4 Вивішувати дорожні знаки, встановлювати інші технічні засоби регулювання дорожнього руху необхідно у відповідності з вимогами чинного законодавства.

6.13 Порядок утримання інших елементів благоустрою (малих архітектурних форм некомерційного призначення, садових лав, показників найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок та інших).

6.13.1 Утримання в належному стані малих архітектурних форм некомерційного призначення, садових лав, показників найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок, та інших елементів благоустрою здійснюють їх балансоутримувачі або особи, на об'єктах яких розміщені елементи благоустрою.

6.13.2 Відповідальність за збереження та контроль за утриманням малих архітектурних форм некомерційного призначення, розташованих на території міста, що належать до комунальної власності, покладається на уповноважений виконком міської ради орган.

6.13.3 Садові, паркові лави слід розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон за погодженням з уповноваженим виконкомом міської ради органом, утримувати в справному стані, фарбувати не рідше **1 разу на рік**. Садові, паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання садових, паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

6.14 Порядок утримання будівель та споруд системи інженерного захисту територій, комунікацій, санітарних споруд

6.14.1 Утримання у належному стані територій будівель та споруд інженерного захисту територій, комунікацій, санітарних споруд здійснюється їх балансоутримувачами відповідно до закону, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

6.14.2 Балансоутримувачі будівель та споруд інженерного захисту територій, комунікацій, санітарних споруд **зобов'язані** своєчасно здійснювати обстеження та паспортизацію, поточний та капітальний ремонт вказаних будівель та споруд, забезпечити їх належну та безпечну роботу.

6.14.3 Власники або балансоутримувачі підземних комунікацій (споруд), зливної каналізації, оглядових та дощеприймальних колодязів, каналів, труб, дренажів, оглядових колодязів інженерних комунікацій зобов'язані:

- 1) утримувати кришки люків, решіток оглядових та приймальних колодязів та дренажної системи в справному технічному стані, на рівні дорожнього покриття;
- 2) прибирати і очищувати оглядові та приймальні колодязі інженерних комунікацій, канали, труби, дренажі, що призначаються для відводу поверхневих і ґрунтових вод;
- 3) негайно вивозити відходи, які утворились під час очищення оглядових, приймальних колодязів та зливної каналізації;

6.15 Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів

6.15.1 Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України та інших нормативно-правових актів.

6.15.2 Вимоги щодо порядку утримання будинків та споруд, їх фасадів є **обов'язковими** для всіх балансоутримувачів або осіб на яких ці обов'язки покладені відповідно договору.

6.15.6 Проектні та будівельні роботи по фасадах здійснюються особами, які мають ліцензії на виконання відповідних робіт. У разі виконання робіт на об'єктах культурної спадщини необхідно мати спеціальні ліцензії.

6.15.7 Відповідальні посадові особи підприємств, установ, організацій та відомства усіх форм власності, що мають на балансі або надають послугу з управління та утримання житлового фонду, суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни **зобов'язані**:

- 1) Організувати технічне обслуговування будівель і споруд інженерних систем і обладнання.
- 2) Постійно утримувати в належному стані фасади будівель і споруд на території міста Бар.
- 3) Своєчасно здійснювати роботи по підтриманню фасадів будинків, споруд їх елементів у належному технічному та безпечному для пішоходів, мешканців, обслуговуючого персоналу стані.
- 4) Дотримуватись вимог системи весняного і осіннього оглядів фасадів та будинків і засвідчувати проведені обстеження актами **не менше 2 разів на рік**.
- 5) проводити відновлення зовнішнього вигляду фасадів будинків, будівель, споруд тощо, при їх псуванні, пошкодженні, забрудненні тощо.
- 6) змінювати зовнішній вигляд фасадів будівель та споруд тільки на підставі затверджених у встановленому порядку проектів та за умови одержання ордера на виконання цих робіт;

7) розміщувати елементи зовнішнього благоустрою або обладнання архітектурно-художнього освітлювання на фасаді тільки на підставі відповідного дозволу виданого у встановленому порядку;

8) при проведенні ремонтних або будівельних робіт на фасадах будинків і споруд **використовувати** захисну сітку чи плівку відповідно до проекту виконання робіт;

9) обладнувати житлові, адміністративні, виробничі і громадські будинки однотипними будинковими знаками (назва вулиці та номер будинку, розташованими на фасаді зі сторони, проїзної частини вулиці або пішохідної зони) з підсвітленням у темну пору доби, а житлові будинки, крім того, покажчиками номерів під'їздів і квартир.

10) обладнувати житлові будинки (крім приватних) дошками оголошень, при вході в під'їзд.

Забороняється:

а) використання допоміжних приміщень не за цільовим призначенням;

б) розміщення у допоміжних приміщеннях побутових речей, обладнання, інвентарю та інших предметів.

в) захарашувати, засмічувати сходові клітини та входи на них, горища, технічні поверхи, підвальні приміщення, місця загального користування а також підходи до пожежного обладнання й інвентарю;

г) пошкоджувати будь-яким способом стіни, ліфтові кабіни, робити на них написи.

6.15.8. У разі оренди будівель або окремих приміщень порядок утримання їх в належному стані встановлює орендодавець у договорі оренди.

6.15.9 Обстеження балконів, лоджій, еркерів, піддашків, карнизів та поясів проводити з обов'язковими механічними випробуваннями на предмет надійності кріплення їх елементів.

6.15.10 негайно огороджувати небезпечну територію та забороняти вихід мешканців на небезпечні балкони або еркери.

6.15.11 Ремонт фасадів будівель, утримання їх у належному стані та своєчасне фарбування проводити згідно з паспортами на фасади та ордерами на виконання робіт по благоустрою м. Бар, які видаються у встановленому порядку.

6.15.12 Слідкувати щоб жилі будинки мали номерні знаки і покажчики назв вулиць встановлених зразків.

6.15.13 Своєчасно усувати недоліки в освітленні прибудинкових територій, під'їздів, сходових клітин будівель.

6.15.14 Здійснювати заходи щодо утримання будинків та споруд, які недобудовані (довгобуду).

6.15.15 Утримувати підвали, горища, інші підсобні приміщення закритими або обладнувати їх сітками для попередження проникнення в них тварин та гризунів.

6.15.16 Забезпечувати прибирання підвалів від сміття, сторонніх предметів, а також своєчасну санітарну обробку після аварійних ситуацій на внутрішньо будинкових мережах.

7. Вимоги щодо будівництва

7.1 Вимоги до облаштування та утримання будівельних майданчиків та місць проведення робіт:

7.1.1 Утримувати в належному санітарному стані та огороджувати земельні ділянки, що відведені в установленому порядку під будівництво.

7.1.2 Не пізніше ніж за сім днів до початку робіт по підготовці ділянки будівництва та прилеглої до неї території забудовник (замовник) зобов'язаний встановити на межі ділянки будівництва стенд, доступний для огляду, з інформацією про проект будівництва, реконструкції, про заходи для благоустрою і обслуговування прилеглої території в період будівництва, про дозвіл на будівництво, замовника та виконавця (підрядника) робіт, початок та закінчення робіт, про уповноважені органи, до котрих необхідно звертатися з питань будівництва, реконструкції.

7.1.3 До початку проведення основних робіт необхідно облаштувати будівельний майданчик у відповідності з проектами організації будівництва та виконання робіт:

1) встановити огороження згідно будгенплану в межах відведеної земельної ділянки;
2) обладнати і позначити покажчиками та знаками шляхи об'їзду транспорту і проходу пішоходів (пішохідні галереї, настили, поручні, мостки, обладнані об'їзди, дорожні знаки тощо);

3) закрити фасади будівель та споруд, які виходять на вулиці та площі, навісними декоративно-сітчатими огороженнями;

7.1.4 Тимчасові огорожі будівельних майданчиків та місць розриття повинні мати охайний зовнішній вигляд: вичищені від сміття, промиті, не мати отворів, пошкоджених ділянок, відхилень від вертикалі, сторонніх наклеюк, об'яв та насипів.

7.1.5 Огорожі та їх конструкції повинні бути пофарбовані фарбами стійкими до несприятливих погодних умов, а при повторному використанні – відремонтовані та пофарбовані заново.

7.1.6 При проведенні робіт на проїзній частині вулиць в якості огорожі використовуються дорожні блоки із полімерних матеріалів.

7.1.7 Організації, які виконують роботи на проїзній частині вулиць, повинні укомплектувати місця проведення робіт необхідними технічними засобами безпеки дорожнього руху: дорожніми знаками з покращеними світлотехнічними характеристиками, ліхтарями, спеціальною уніформою зі світловідбиваючими вставками для дорожніх робітників та маячками помаранчевого кольору для дорожньої техніки.

Без наявності вказаних засобів початок робіт на проїзній частині не дозволяється.

Номенклатура, кількість та місце розташування дорожніх знаків визначається, виходячи з характеру виконуваних робіт і повинні відповідати затвердженим схемам, які необхідно погоджувати з Державтоінспекцією.

7.1.8 В цілях безпеки пішоходів в місцях близького розміщення об'єктів, які будуються або реконструюються, з боку пішохідної зони, над огорожею встановлюються захисні козирки, а на тротуарі – настил для пішоходів, облаштований перилами зі сторони руху транспорту.

7.1.9 На огорожах будівельних майданчиків, фасаді будівель можливе розміщення рекламних щитів, соціальних плакатів, художнього оформлення або іншої інформації (При цьому розміщення комерційної реклами та інформації проводиться при наявності оформленого в установленому порядку дозволу).

7.2 Посадові особи будівельних організацій зобов'язані:

7.2.1 Забезпечувати очистку транспортних засобів, не допускати винесення ґрунту та бруду на дороги, прибудинкові території, тротуари для чого обладнати виїзди з будівельних майданчиків твердим покриттям. Організовувати механічну або ручну очистку і мийку транспортних засобів при виїзді. При винесенні з території об'єкта бруду, ґрунту терміново його прибирати.

7.2.2 Не допускати накопичення будівельного сміття на будівельних, ремонтно-будівельних майданчиках та прилеглих територіях, забезпечувати виконання заходів по недопущенню пилоутворення на територіях об'єктів.

7.2.3 Не захарашувати пожежні проїзди, пішохідні доріжки, не пошкоджувати зелені насадження, не затемнювати вікна житлових приміщень будівельними матеріалами.

7.2.4 Вивозити будівельне сміття з будівельних майданчиків не менше одного разу на тиждень.

7.2.5 Замовник (підрядник) несе відповідальність за пошкодження підземних мереж, зелених насаджень. Пошкоджені комунікації повинні бути негайно відновлені замовником (підрядником) за власний рахунок. Відновлення зелених насаджень проводиться в обов'язковому порядку шляхом укладання договору на вказані роботи з відповідною організацією (до отримання ордеру).

7.2.6 Забороняється розробляти асфальтобетонне покриття екскаватором без розрізання дисковою фрезою. Для найменшого загромождження вулиць, тротуарів, зеленої зони розроблений ґрунт, який не придатний для повторної засипки вивозиться з місця робіт негайно.

7.2.7 Забороняється засипати грантом дерева, кущі, інші зелені насадження, геодезичні знаки, кришки каналізаційних, телефонних та інших колодязів.

7.2.8 Забороняється загроможувати будівельними матеріалами проїзні частини вулиць, тротуари, переходи, зелені насадження. Доставка матеріалів, конструкцій на місце робіт має проводитись завчасно, але не раніше одного дня до початку робіт.

8. Розміщення та утримання малих архітектурних споруд

8.1. Розміщення малих архітектурних форм (далі – МАФ) та тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

8.2 Розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з питань будівництва, містобудування та архітектури.

8.3 Порядок розміщення МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності визначений «Єдиними правилами ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1994р. № 198.

8.4 МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності повинні розміщуватися відповідно до схеми, яка затверджується рішенням виконавчого органу Барської міської ради.

8.5 Розміщення та утримання МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності для здійснення підприємницької діяльності в місцях, визначених для проведення загальноміських заходів та ярмарок, проводиться згідно рішення виконавчого органу Барської міської ради, в яких обов'язково передбачаються заходи щодо запобігання пошкодженню об'єктів благоустрою, укладання угод на вивезення відходів, забезпечення контролю за організацією постійного прибирання закріплених і прилеглих територій, своєчасного вивезення вмісту контейнерів та урн для сміття, належного утримання туалетів і біотуалетів.

8.6 Біля кожної МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності повинно бути зовнішнє штучне освітлення, а також впритул до неї покриття вдосконаленого типу завширшки (метрів):

– з фасаду за всією його довжиною (незалежно від виду і конструкції споруди) – 2 м;

– з боку вітрини і службового входу – 1 м;

– з боку входу для покупців – 1,5 м.

8.7 У разі розміщення МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності на відстані **більше 2 метрів** від тротуару до неї з тротуару повинна бути побудована пішохідна доріжка завширшки **1,5 метра**.

8.8 Біля стаціонарних МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності) повинні бути встановлені не менше одної урни для збирання ТПВ. Урна повинна бути розташована біля входу з території загального користування .

8.9 Біля стаціонарних МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності повинно забезпечуватись прибирання прилеглої території в межах **10 м** або до бардюрного каменя та укладена угода з юридичною особою яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення та утилізацію ТПВ, здійснюють оплату таких послуг.

8.10 Проводити (при необхідності, але не менше одного разу на рік) відновлення зовнішнього вигляду малих архітектурних форм згідно з паспортом, затвердженим відділом регіонального розвитку містобудування та архітектури.

8.11 Демонтаж, перевезення та зберігання самочинно збудованих МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності здійснюється за рішенням виконкому Барської міської ради, або підлягає знесенню особою, яка його установила за її рахунок.

8.12 Якщо в процесі демонтажу не звернулися зацікавлені особи і не надали відповідні документи на МАФ і тимчасові споруди для провадження підприємницької

діяльності, то вона демонтується і перевозиться на майданчик тимчасового зберігання і знаходиться там до прийняття остаточного рішення відповідно чинного законодавства.

8.13 Укласти договір щодо надання послуг із збирання та вивезення твердих побутових відходів із підприємством, яке рішенням виконкому Барської міської рада визначено виконавцем послуги з вивезення ТПВ в м. Бар.

8.14 Утримувати в належному санітарному стані закріплену за ними територію, що передбачає укладення договорів з спеціалізованими підприємствами.

8.15 Забезпечити вільний проїзд для спецавтотранспорту.

8.16 Забороняється розміщувати малі архітектурні форми:

1) біля фасадів адміністративних і культових будівель, безпосередньо біля пам'ятників, фонтанів, клумб, оглядових і панорамних майданчиків, скульптурних та інших елементів оздоблення будинків і декоративного благоустрою території;

2) ближче ніж за 20 метрів до перехресть вулиць;

3) в охоронних зонах інженерних комунікацій;

4) на зупинці громадського транспорту на відстані ближче ніж 20 метрів в обидва боки по тротуару від встановленого дорожнього знака, що її позначає (крім малих архітектурних форм, зблокованих з кіосками для продажу проїзних квитків);

5) на штучних спорудах (крім випадків, коли розміщення цих споруд передбачено проектом будівництва або реконструкції, погодженим та затвердженим в установленому порядку);

6) ближче ніж за **100 метрів** до залізничних переїздів.

9 Вимоги щодо поводження з відходами та стічними водами

9.1 Правила поводження з твердими побутовими відходами

9.1.1 Відходи та сміття вивозиться підприємством, яке уповноважене Барською міською радою надавати послуги з вивезення ТПВ на підставі укладених договорів, а також самостійно спеціально обладнаним транспортом.

9.1.2 Вивезення сміття з території загального користування, ринків та від населення, що мешкає у будинках державного та громадського житлового фонду, здійснювати один раз на день, а з домоволодінь приватного житлового фонду згідно з укладеними договорами, але не менше ніж один раз на тиждень. Вивезення великогабаритних (негабаритних) відходів проводити по мірі накопичення але не менше ніж один раз на тиждень.

9.1.3 У випадку потреби негайного вивезення малогабаритного (ТПВ, листя, сухою трави, бур'янів) та великогабаритного (гілля, ремонтні відходи, старі меблі тощо) сміття здійснюється з підприємством, яке уповноважене Барською міською радою надавати послуги з вивезення ТПВ додатково замовивши техніку.

9.1.4 Суб'єкти господарювання та громадяни, які мають будинки та квартири на правах приватної власності, зобов'язані укладати договори щодо надання послуг із вивезення твердих побутових відходів із суб'єктом господарювання, який визначений виконавцем послуг в м. Бар.

9.1.5 Місця (майданчики) для розміщення у дворах контейнерів по збору твердих побутових та негабаритних відходів визначаються комісією за участю органів містобудування та архітектури, державної санітарно-епідеміологічної служби, державної екологічної інспекції, управління міського господарства виконавчого комітету міської ради, представників балансоутримувача будинків та органу самоорганізації населення. Комісією складається акт довільної форми щодо місця розташування контейнерного майданчика, який підписується всіма членами комісії у чотирьох примірниках для кожної із сторін. Облаштування контейнерних майданчиків проводиться підприємством, яке надає послуги з вивезення ТПВ за власний рахунок.

9.1.6 Контейнерні майданчики повинні мати водонепроникне тверде покриття та бути обладнані навісами, не повинні бути прохідними для пішоходів і транзитного руху транспорту. В місцях розміщення майданчиків і контейнерів підходи асфальтуються та освітлюються.

9.1.7 Кількість контейнерів для збирання побутових відходів визначається чисельністю населення та нормами надання послуг з вивезення побутових відходів. Сумарний об'єм контейнерів для зберігання побутових відходів повинен перевищувати фактичний об'єм їх утворення **на 25%**.

9.1.8 Графіки руху спецавтотранспорту по збору побутових відходів розробляються підприємством, яке уповноважене Барською міською радою надавати послуги з вивезення ТПВ та погоджуються з уповноваженим органом санітарно-епідеміологічного контролю, управлінням міського господарства та виконавчим комітетом міської ради в установленому порядку .

9.1.9 Прибирання майданчиків, на яких розміщені контейнери, прилеглі до них території, місця збору побутового сміття у спецтранспорт виконує підприємство, яке уповноважене Барською міською радою надавати послуги з вивезення ТПВ в м. Бар. Прилеглою територією до контейнерного майданчика вважається територія, яка прилягає до нього по периметру на відстані **5 метрів**.

9.1.10 Контейнерні майданчики повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань **не менше 20 м**.

9.1.11 На території індивідуальної садибної забудови населених пунктів відстань від контейнерних майданчиків до межі земельної ділянки приватного домоволодіння зі сторони вулиці повинна складати **не менш як 5 м**.

9.1.12 За належний технічний та санітарний стан, а саме: за своєчасне миття та дезінфекцію сміттєзбірників (контейнерів), контейнерних майданчиків засобами, дозволеними для використання МОЗ України, у літній період року – **не рідше одного разу на 10 діб**, а в інші періоди року – не рідше одного разу на місяць несе відповідальність підприємство, яке уповноважене Барською міською радою надавати послуги з вивезення ТПВ та визначене виконавцем даних послуг в м. Бар.

9.1.13 В районах приватної забудови місця збору побутового сміття у спецтранспорт, забруднені в процесі завантаження сміття, прибирає водій спецтранспорт.

9.1.14 Перевезення побутових відходів необхідно здійснювати спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (сміттєвозами, асенізаційними машинами тощо), що виключають можливість їх розвіювання, розсипання, розливання та розпилення, а також забезпечують зручність під час їх завантаження та вивантаження.

9.1.15 На територіях кожного домоволодіння, підприємства, установи, організації, на вокзалі, скверах, зонах відпочинку, біля установ культури, освіти, медицини, біля торговельних об'єктів, на зупинках громадського транспорту та в інших місцях масового перебування громадян повинні бути встановлені урни для відходів. Придбання та встановлення урн для відходів біля об'єктів торгово-побутового призначення відбувається за кошти власників цих об'єктів.

9.1.16 Під час проектування житлових будинків, громадських, виробничих, складських та інших споруд передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання і зберігання побутових відходів, урн для побутових відходів.

9.1.17 Металеві контейнери для сміття та вторинних матеріалів фарбуються не менше двох разів на рік – навесні і восени. Урни фарбуються не менше одного разу на рік. На контейнерах має бути напис про власника та номер його телефону.

9.1.18 Власники, наймачі, користувачі у тому числі орендарі будинків розташованих в мікрорайонах приватної забудови для запобігання забруднення території сміттям **зобов'язанні** збирати побутові відходи у спеціально призначені для цього сміттєві баки (ємністю не менше **50 л**, виготовлені з пластику, металу з отворами в корпусі, для унеможливлення зберігання рідин)

9.1.19 Особи, на яких покладено обов'язок по встановленню урн, **зобов'язані** утримувати їх у справному, естетичному стані, очищати від сміття в міру їх наповнення, але не менше ніж **один раз на добу**, у разі стійкого забруднення -промивати.

9.1.20 **Забороняється** несанкціоноване скидання і розміщення відходів у підземних горизонтах, на території міста, на території природно-заповідного фонду, на землях природноохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах

водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

9.1.21 Забороняється викидати труп тварин у контейнери для відходів. Поховання загиблих (померлих) тварин виконується установленим порядком на спеціалізованому кладовищі.

9.1.22 Забороняється вивіз або розміщення твердих та рідких побутових відходів безпосередньо на поля, огороди, вулиці тощо.

9.1.23 Суворо забороняється підприємствам, організаціям, установам, закладам фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності, фізичним особам створювати звалища та скидати будь-які відходи, у балки, яри тощо на території міста.

9.1.24 Забороняється заповнювати контейнерні ємкості для збору ТПВ палаючими або тліючими відходами, снігом, льодом, великогабаритними предметами, а також відходами, що можуть псувати контейнери та спецавтотранспорт.

9.1.25 Забороняється витрушувати одяг, килими, інші речі у під'їздах, парадних входах до будинків, з балконів і квартир, а також кидати з балконів і вікон різні речі.

9.1.26 Забороняється складувати сміття, відходи на території міста, на схилах озер, річок та інших водойм, а також в місцях масового відпочинку, лісосмугах, зелених насадженнях.

9.1.27 Забороняється складати на вулицях і газонах міста будівельні матеріали, цеглу, труби, пісок, ґрунт, щебінь, будівельне сміття, паливо та інші будівельні і побутові відходи.

9.1.28 Забороняється заправляти, мити, ремонтувати автомобілі та інші транспортні засоби на придомових територіях, берегах річок, озер та штучних водоймищ, вулицях, тротуарах, у парках і скверах, біля криниць та водорозбірних колонок.

9.1.29 Забороняється у прибережних захисних смугах розорювання земель, садівництво, городництво, зберігання та застосування пестицидів та добрив, будівництво баз відпочинку, дач, гаражів, мийки та обслуговування транспортних засобів і техніки, організація звалищ сміття, гноєсховищ, накопичення побутових та промислових відходів, будівельних матеріалів, стоянки автомобілів, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо, будівництво будь-яких споруд.

9.1.30 Забороняється забруднювати проїжджу частину вулиць при перевезенні вантажів, виїзді автотранспорту з будівельних майданчиків, мити балкони зливанням води.

9.2 Правила по встановленню та утриманню урн

9.2.1 Для запобігання забруднення випадковим сміттям вулиць, площ та інших об'єктів благоустрою, зобов'язання по встановленню та утриманню урн покладається на:

9.2.1.1 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що утримують, експлуатують будинки, споруди, або інших осіб згідно з укладеними договорами.

9.2.1.2 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють будь-яку із видів діяльності, — **зобов'язані:**

1) біля входу в торговельні зали, магазини, салони, інші приміщення з території загального користування,

2) біля палаток, ларків, павільйонів, інших виносних/вуличних об'єктів торгівлі та послуг.

9.2.1.3 підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які є балансоутримувачами парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку, на території вказаних об'єктів.

9.2.1.4 транспортні підприємства та інші юридичні особи - відповідно до вимог цих Правил.

9.2.1.5 громадські вбиральні повинні утримуватися в належному стані юридичними особами, на балансі в яких вони перебувають, відповідно до вимог чинного законодавства.

9.2.1.6 у період з **1 жовтня** до **1 квітня** необхідно своєчасно прибирати території, вивозити на встановлені майданчики листя, видалені однолітні рослини, сніг, лід, сміття, відходи.

9.3 Правила поводження з рідкими відходами

9.3.1 Балансоутримувач мереж водопостачання і водовідведення здійснює технічний санітарний контроль за не виконання вимог цього розділу.

9.3.2 Перевезення рідких відходів від місця їхнього скидання до зливної станції здійснюється підприємством, що виграло тендер на вивіз рідких відходів, що в подальшому іменується перевізник, і має дозвіл на цей вид діяльності за умов оплати балансоутримувачі мереж водопостачання і водовідведенням на злив і очищення рідких відходів.

9.3.3 Основні дані щодо вигрібних ям заносяться в санітарні паспорти, що є невід'ємною частиною договорів на вивезення рідких відходів.

9.3.4 У разі наявності дворових вбиралень вигрібна яма може бути спільною.

9.3.5 Вигріб повинен бути водонепроникним та мати щільно прилягаючу кришку. Об'єм вигребу розраховується виходячи з чисельності населення, що ним користується.

9.3.6 Відповідно до вимог СанПиН 42-128-4690-88 глибина залежить від рівня ґрунтових вод, **але не повинна бути більше за 3 м**. Не допускається наповнення вигребу нечистотами **більше ніж на 0,35 м** від поверхні землі. Вигріб належить очищати по мірі його заповнення, **але не рідше 1 разу на півроку**.

9.3.7 Вигреби повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань **не менше 20 м**.

9.3.8 На території приватного домоволодіння місце розміщення вигребу визначають самі домовласники, у цьому випадку відстань до власного житлового будинку може бути зменшено. У конфліктних ситуаціях питання щодо місць розміщення на території приватного домоволодіння вигребів розглядається місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування із залученням представників громадськості.

9.3.9 В умовах нецентралізованого водопостачання вигреби на території приватного домоволодіння повинні бути віддалені від індивідуальних колодязів і каптажів джерел на відстань **не менше 20 м**, при цьому відстань від вигребів до громадських колодязів і каптажів джерел повинна бути не менше **50 м**.

9.3.10 В населених пунктах, на території курортів в місцях масового скупчення і відвідування громадян (парки, сквери, торгово-розважальні комплекси тощо) повинні влаштовуватись громадські вбиральні відповідно до вимог санітарного законодавства з розрахунку **1 санітарно-технічний прилад на 500 осіб**.

9.3.11 У разі відсутності інженерних мереж міської (селищної) каналізації необхідно передбачати каналізування об'єктів на місцеві очисні споруди, що виконуються за затвердженим для регіону типовими проектами, при цьому перевагу слід віддавати ґрунтовим методам очищення.

9.3.12 У разі неможливості використання ґрунту для очищення і знешкодження стічних вод повинно бути передбачено спільне очищення господарсько-побутових і виробничих стічних вод на спорудах штучного біологічного очищення.

9.3.13 За погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території на період проведення масових громадських заходів (мітинги, концерти, спортивні змагання тощо) місця їх проведення необхідно додатково забезпечити контейнерами для зберігання побутових відходів та санітарно-технічними приладами (туалети, умивальники) із запасами питної води та герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність громадян, що беруть участь у заходах за нормами утворення відходів і водоспоживання.

9.3.14 Домовласники забезпечують вільний під'їзд до вигрібних ям і туалетів та освітлення даних територій в темний час доби. Якщо проїзд відсутній, перевізник не несе відповідальності за не вивезення рідких відходів.

9.3.15 Вибирання твердих осадків із каналізаційних колодязів, вигрібних туалетів та ям проводиться безпосередньо на транспортний засіб для негайного їх вивезення.

9.3.16 Перевезення рідких відходів від місця їхнього скидання до зливної станції здійснюється тільки спеціалізованими машинами.

9.3.17 При порушенні правил збору і вивозу рідких відходів абонент або перевізник сплачує послуги надані балансоутримувачем мереж водопостачання і водовідведення за підвищеним тарифом.

9.3.18 Підключення абонентів, що мають вигрібні ями, до міської каналізаційної мережі балансоутримувачем мереж водопостачання і водовідведення у встановленому правилами порядку.

9.3.19 При порушенні правил експлуатації вигрібних ям (розлив нечистот, або перехід рідких відходів у тверду фазу), сплата за вивіз і приймання рідких відходів здійснюється за підвищеним тарифом.

9.3.20 Відповідно до вимог СанПиН 42-128-4690-88 дворові та громадські туалети, вигрібні ями для збору нечистот від утримання домашніх тварин повинні утримуватися їх власниками в постійній чистоті і справності та дезинфікуватись.

9.3.21 **Забороняється** перевезення рідких відходів з вигребів та розміщення їх на територію приватних володінь, а також використання їх у якості добрива в сільському господарстві забороняється.

9.3.22 **Забороняється** скидати у вигрібні ями і на зливні станції дощові і розталі води, осадки.

9.3.23 **Забороняється** обладнання внутрішньодомової каналізації та каналізування об'єктів з відведенням стічних вод у вигрібні ями.

9.3.24 **Забороняється** виливати рідкі відходи на міські території та у водойми.

9.3.25 **Забороняється** скидати в зливову каналізацію та відкритим способом виробничі та побутові стоки, нафтопродукти, кидати сміття, пісок, землю та інше.

9.4 Правила поведінки з відходами промислового, побутового та природного походження

9.4.1 Не допускається спалювання промислових та побутових відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу, на території підприємств, установ, організацій і населених пунктів, за винятком випадків, коли це здійснюється з використанням спеціальних установок при додержанні вимог, встановлених законодавством про охорону атмосферного повітря.

9.4.2 Контроль у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, посадовими особами цих органів, а також підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

9.4.3 **Забороняється** термічне оброблення (спалювання) будь-яких відходів промислового, побутового або природного походження (траву, гілля, деревину, листя тощо) на території міста з, за винятком отриманого дозволу та на спеціально призначених для цього підприємствах чи об'єктах.

9.4.4 **Забороняється** спалювання побутових відходів дозволяється лише на енергетичні цілі з метою одержання теплової та/або електричної енергії.

9.4.5 **Забороняється** самовільне випалювання плавнів, сухої рослинності або її залишків.

10 Утримання та охорона зелених насаджень

10.1 Загальні положення

10.1.1 За функціональними ознаками та за характером використання зелені насадження розподіляються на:

1) загального користування (парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, лугопарки, гідропарки та ін.);

2) обмеженого користування (насадження на територіях громадських і житлових будівель, шкіл, дитячих закладів, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств, складських територій тощо);

3) спеціального призначення (насадження вздовж вулиць, у санітарно-захисних і охоронних зонах, на територіях виставок, кладовищ, ліній електропередач високої напруги, лісомеліоративні насадження, пришляхові насадження в межах міста, захисні, водоохоронні, протипожежні та інші насадження).

10.2 Охорона зелених насаджень міста

10.2.1 Охорона зелених насаджень міста включає систему правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на їх раціональне використання з врахуванням природоохоронного, рекреаційного, історико-культурного призначення.

10.2.2 Охорона зелених насаджень міста Бар є громадським обов'язком кожного жителя. Всі громадяни при відвідуванні зон відпочинку, лісопарків, парків, садів, скверів, бульварів, набережних та інших місць масового відпочинку зобов'язані підтримувати чистоту, порядок, бережно ставитись до зелених насаджень, запобігати пошкодженню та нівеченню дерев, кущів, квітів, газонів, сприяти органам внутрішніх справ, органам державної влади та місцевого самоврядування, власникам зелених насаджень в боротьбі з порушниками цих Правил.

10.2.3 Розроблення та забезпечення виконання заходів по розвитку і утриманню зелених насаджень міста покладається на виконавчий комітет міської ради.

10.3 Відповідальність за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними

10.3.1 Відповідальність за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними покладається на:

- 1) щодо насаджень скверів, бульварів, парків та інших об'єктів зеленого господарства загального користування - на їх балансовоутримувачів;
- 2) на територіях зелених насаджень, відведених під будівництво, з дня початку робіт - на керівників організацій, котрим відведені земельні ділянки, або керівників будівельних організацій;
- 3) щодо дерев, клумб, тротуарних газонів, зелених майданчиків прибудинкової території - на підприємства, установи, організації всіх форм власності, які надають послуги з управління та/або утримання даної території;
- 4) на пустирях, берегах водоймищ, річок – на суб'єктів благоустрою та керівників прилеглих підприємств за рішенням виконавчого комітету міської ради;
- 5) на приватних садибах і прилеглих ділянках - на їх власників.

10.4 Обов'язки власників і користувачів міських зелених насаджень

10.4.1 До обов'язків власників і користувачів міських зелених насаджень входить:

- 1) забезпечення збереження насаджень, квітів, газонів, доріжок і обладнання та належний догляд за ними відповідно до чинного законодавства України та цих Правил;
- 2) забезпечення поливання зелених насаджень;
- 3) вжиття протягом року необхідних заходів щодо боротьби із шкідниками та хворобами зелених насаджень, в тому числі замазування пошкоджень, забезпечення лікування зелених насаджень;
- 4) видалення сухостійних дерев та чагарників, вирізування сухих і поламаних гілок самостійно або за договорами із спеціалізованими підприємствами та організаціями проводиться в установленому порядку після отримання акта та ордера на проведення робіт;
- 5) косіння трави, збирання та вивезення сміття та опалого листя;
- 6) заміна у повному обсязі засохлих та пошкоджених, а також садіння нових дерев і кущів;
- 7) планомірне підвищення декоративних якостей міських парків, лісопарків та інших зелених насаджень, доведення їх до рівня садово-паркового мистецтва шляхом ландшафтної реконструкції. Проведення своєчасного зносу аварійних та фаутичних зелених насаджень;
- 8) забезпечення в районах зелених насаджень охоронної зони повітряних електричних ліній та підземних теплових, водопровідних і каналізаційних мереж. Своєчасне обрізування гілок в охоронній зоні струмопровідних мереж, а також тих, що закривають найменування вулиць та номерні знаки будинків, забезпечують балансоутримувачі електричних мереж та

балансоутримувачі житлових будинків. Обрізування проводиться за графіком, погодженим з власником (балансоутримувачем) зелених насаджень та під його контролем;

9) проведення ефективних заходів по підвищенню родючості ґрунтів, запобігання забрудненню зелених насаджень відходами, сміттям, їх заболочуванню та заростанню бур'янами;

10) підживлення і поливання дерев і кущів, обрізання їх крон, вирізування сухих гілок, знешкодження омели та інших паразитичних утворень, утримання в належному стані живої огорожі (газонного бордюру);

11) огороження дерев при проведенні будівельних та ремонтних робіт;

12) власники будівель та інших архітектурних форм, що знаходяться на території зелених насаджень, зобов'язані своєчасно ремонтувати все своє майно та будівлі, утримувати його в належному, технічному та естетичному стані.

10.5 Обов'язки керівників підприємств, які на своєму балансі мають парки, лісопарки

10.5.1 Керівники підприємств, які на своєму балансі мають парки, лісопарки, зобов'язані забезпечити на їх території охорону дерев, рослинності і захист диких звірів та птахів, а також проведення біотехнічних заходів для створення оптимальних умов їх мешкання та розмноження.

10.6 Обов'язки суб'єктів у сфері благоустрою зеленого будівництва

10.6.1 На суб'єкти у сфері благоустрою зеленого будівництва покладається:

1) постійний оперативний контроль за утриманням і благоустроєм зелених насаджень, ведення їх обліку;

2) планування робіт по озелененню, відповідальність за якість та рівень озеленення;

3) забезпечення чистоти і порядку, своєчасного догляду за зеленими насадженнями, що знаходяться на їх балансі;

4) ремонт і посів газонів, посадка дерев, кущів та квітів, косіння трав прополювання квітників, обрізування дерев та кущів, обробка проти хвороб та шкідників, підкормка молодих саджанців, викорчовування пнів, вивезення сміття та гілок.

10.7 Заборони на територіях зелених насаджень

10.7.1 На території зелених насаджень забороняється:

1) зносити та пересаджувати дерева та чагарники без спеціального дозволу та проекту;

2) складувати будь-які матеріали;

3) влаштовувати звалища сміття, снігу та льоду;

4) самовільно садити дерева, кущі, влаштовувати городи;

5) посипати кухонною сіллю сніг та лід на тротуарах;

6) облаштовувати стоянки автомашин, мотоциклів, велосипедів та інших транспортних засобів;

7) будь-яке будівництво, у тому числі і павільйонів для торгівлі, розміщення малих форм архітектури без погодження (рішення) повноважного органу міської ради;

8) використовувати малі форми архітектури не за призначенням;

9) влаштовувати зупинки пасажирського транспорту на газонах, біля дерев та живоplotів без погодження зі спеціально уповноваженими органами;

10) ходити по газонах, влаштовувати катки, кататися на ковзанах, санчатах, за винятком місць, спеціально для цього відведених і обладнаних;

11) розпалювати багаття та порушувати інші правила протипожежної безпеки;

12) підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, мотузки для сушіння білизни, прикріплювати рекламні щити, електропроводи, електрогірлянди з лампочок та інші предмети, якщо вони можуть пошкодити дерево;

13) прибивати до дерев елементи риштування при проведенні будівельно-ремонтних та інших робіт;

- 14) добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи, написи, забивати цвяхи, скоби, обмотувати дерева дротом, наносити інші механічні пошкодження;
- 15) знищувати мурашники, ловити птахів і звірів та стріляти у них;
- 16) засмічувати і засипати водоймища або влаштовувати на них загати;
- 17) зносити та пересаджувати дерева, кущі, квітники та інші види зелених насаджень, змінювати планування. Реконструкцію та ремонтні роботи без відповідного дозволу вповноваженого органу та ордеру на виконання таких робіт. При цьому знесення і пересадка зелених насаджень здійснюється за рахунок коштів забудовників під контролем спеціалістів комунальних підприємств;
- 18) випускати та вигулювати собак в не відведених для цього місцях, а також без намордників, випасати худобу та домашніх птахів, ламати та псувати дерева, кущі, квітники, зривати квіти, бутони та бруньки;
- 19) захаращувати газони після пікніків, ловити птахів та тварин;
- 20) відводити ділянки під забудову постійного або тимчасового характеру, ділянки під вантажно-розвантажувальні роботи;
- 21) при здійсненні підкопів у зоні кореневої системи дерев проводити роботи на глибині **менше 1,5-2 метрів**;
- 22) після закінчення торгівлі залишати на території зелених насаджень сміття, бруд, контейнери та інші предмети і речовини.
- 23) заправляти, ремонтувати автотранспортні засоби і механізми, човни і катери на прибудинкових територіях, газонах, берегах рік і заток, озер, у парках та скверах, інших зелених зонах.

10.8. Порядок знесення зелених насаджень при будівництві.

10.8.1 Знесення зелених насаджень здійснюється в установленому законом порядку після отримання акта та ордеру на проведення робіт.

10.8.2 Суб'єкти у сфері благоустрою, їх філії та представництва, зацікавлені у знесенні зелених насаджень, зобов'язані укласти договір зі спеціалізованим підприємством будь-якої форми власності, що займається озелененням, на посадку дерев, кущів, квітів або посів газонів у трикратному розмірі від тих, що підлягають знесенню, а також договір на виконання робіт по догляду за цими насадженнями продовж трьох років. При цьому посадковий матеріал повинен бути придбаний в питомниках та розсадниках, відповідати встановленим стандартам і мати паспорт або сертифікат.

10.8.3 Відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» всі зелені насадження підлягають державній охороні. За самовільні знищення і пошкодження зелених насаджень керівники суб'єктів у сфері благоустрою, винні в спричиненні шкоди зеленим насадженням, самовільній вирубці, невжитті заходів охорони, недбалому та необережному відношенні до об'єктів озеленення, притягуються до відповідальності та відшкодовують спричинені збитки у встановленому законодавством розмірі та порядку.

10.8.4 За вимушене знесення та пошкодження зелених насаджень (при будівництві, прокладанні комунікацій тощо) суб'єкти благоустрою зобов'язані відшкодувати їх вартість в доход місцевого бюджету.

10.8.5 За незаконну порубку або пошкодження дерев з винних осіб стягується спричинена шкода та штраф у встановленому чинним законодавством розмірі.

10.8.6 Розміщення об'єктів торгівлі, громадського харчування та послуг на територіях міських скверів, парків проводиться після розробки проекту детального планування і затвердження його у встановленому порядку.

10.8.7 Особи, винні у викраденні квітів, дерев, кущів, садово-паркового інвентаря, обладнання для поливу, фонтанів, малих архітектурних форм, притягуються до кримінальної відповідальності згідно чинного законодавства.

10.8.8 Вимоги цих Правил є обов'язковими для виконання всіма керівниками підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, фізичними особами а

також організаціями та громадянами, що займаються проектуванням, створенням, експлуатацією, ремонтом та утриманням всіх видів зелених насаджень на території міста Бар.

11.Вимоги щодо здійснення торгівлі на території міста

11.1Правове регулювання торгівлі в Україні здійснюється:

- 1) Правилами роздрібно торгівлі продовольчими товарами року, затв. Наказом Міністерства економіки та питань європейської інтеграції 11.07.2003 № 185, за реєстр. В Міністерстві юстиції України 23.07.2003 року за № 628/7949 (надалі – Правила № 185);
- 2) Порядком провадження торговельної діяльності та правилами торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 р. № 833 (надалі – Правила № 833);
- 3) Правилами роботи дрібно роздрібно торгівельної мережі, затв. Наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України 08.07.1996 р., зареєстр. в Міністерстві юстиції України 23.07.1996 р. за № 372/1379 (надалі – Правила № 369);
- 4) Єдиними правилами ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правила користування ними та охорони, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1994 року № 198 (надалі – Єдині правила № 198)
- 5) Правила роздрібно торгівлі тютюновими виробами, затв. Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002р. № 218, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 20.08.2002 за № 679/6967;
- 6) Правила роздрібно торгівлі алкогольними напоями, затв. Постановою кабінетом Міністрів України 30.07.1996 №854.
- 7) Законом України про захист прав споживачів, затв. ВР УРСР 12.05.1991 №1023-ХІІ.

11.2 Правила виїзної, виносної торгівлі

11.2.1 Торгівля продовольчими та непродовольчими товарами в одному дрібно роздрібно торговельному пункті дозволяється лише за умови, що продовольчі товари фасовані, мають герметичну (непошкоджену) упаковку і при цьому додержується принцип товарного сусідства.

11.2.2 Через дрібно роздрібно торговельну мережу дозволяється реалізація продовольчих і непродовольчих товарів тільки нескладного асортименту, яка проводиться згідно з правилами їх продажу.

11.2.3 До того ж, у разі здійснення виїзної (виносної) торгівлі, а також продажу товарів з використанням інших нестационарних засобів на робочому місці продавця встановлюється табличка із зазначенням прізвища, імені та по-батькові продавця, а також відомості про суб'єкта господарювання, що організував торгівлю:

- а) для юридичної особи – найменування, адреса і номер телефону;
- б) для фізичної особи – підприємця - прізвище, імені та по-батькові, номер свідоцтва про державну реєстрацію та найменування органу, що здійснив таку реєстрацію.

11.2.4 Під виїзною торгівлею слід розуміти торгівлю, що здійснюється за межами майнового комплексу, який займає окрему споруду (офісне приміщення) або який розміщено у спеціально призначеній та обладнаній для торгівлі споруді, де суб'єкт господарювання здійснює діяльність з реалізації товару, тобто торговельного приміщення або територія відведена під тимчасову торгівлю відповідним органом місцевого самоврядування.

11.2.5 Виїзна торгівля є різновидом торгівлі через дрібно роздрібно торговельну мережу. Роздрібно торгівля через дрібно роздрібно торговельну мережу є однією із форм позамагазинного продажу товарів, при якій приміщення не мають торговельного залу для покупців.

11.2.6 Продаж товарів у дрібно роздрібно торговельній мережі здійснюється через:

- 1) пункти некапітальної забудови - кіоски, ларі, ларьки, палатки, павільйони для сезонного продажу товарів, торговельні автомати;

2) засоби пересувної мережі - автомагазини, автокафе, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричепи, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки), розноски, лотки, столики тощо.

11.2.7 Продаж товарів у дрібнороздрібній торговельній мережі здійснюється через:

1) пункти некапітальної забудови - кіоски, ларі, ларьки, палатки, павільйони для сезонного продажу товарів, торговельні автомати;

2) засоби пересувної мережі - автомагазини, автокафе, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричепи, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки), розноски, лотки, столики тощо.

11.2.8 Торгівля у дрібнороздрібній торговельній мережі здійснюється згідно з Правилами роботи дрібнороздрібної торговельної мережі, затвердженими наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі від 8 липня 1996 року № 369 (zareєстрованими в Міністерстві юстиції 23 липня 1996 року за №372/1397).

11.2.9 У дрібнороздрібній торговельній мережі забороняється продаж:

1) продовольчих товарів, якщо при їх продажу відсутні умови для дотримання санітарних норм і правил, а також для додержання температурних режимів, умов зберігання та продажу цих товарів;

2) нефасованих і неупакованих продовольчих товарів з розносок, лотків, столиків, корзин та неспеціалізованого транспорту, крім картоплі, овочів, фруктів, плодів, ягід, баштанних культур в період сезонного продажу, а також морозива, квітів;

3) алкогольних напоїв (крім автомагазинів системи споживчої кооперації, що здійснюють виїзну торгівлю у сільській місцевості, за наявності марок акцизного збору);

4) тютюнових виробів через засоби пересувної мережі за винятком автомагазинів, автокафе, авторозвозок, лавок-автопричепів системи споживчої кооперації, що здійснюють продаж у сільській місцевості;

5) тютюнових виробів через стаціонарні пункти, якщо стан приміщень не відповідає вимогам нормативних документів щодо їх зберігання;

6) тютюнових виробів без марок акцизного збору;

7) алкогольних напоїв і тютюнових виробів працівниками господарюючого суб'єкта, яким не виповнилося 18 років;

8) технічно складних та великогабаритних товарів;

9) тканин, взуття (крім домашнього та робочого), швейних виробів (крім робочого одягу і головних уборів для літнього сезону) та виробів верхнього трикотажу, що потребують примірювання;

10) дорогоцінних металів, коштовного каміння та виробів з них;

11) вогнебезпечних товарів побутової хімії, піротехнічних іграшок, паливно-мастильних матеріалів (крім тих, що реалізуються через авторозвозки системи споживчої кооперації);

12) об'єктів санітарних заходів, вимоги до обігу яких заборонено законодавчими актами; товарів, вільна реалізація яких заборонена, а також тих, що не мають відповідного маркування, належного товарного вигляду, на яких строк придатності не зазначено або зазначено з порушенням вимог нормативних документів, строк придатності яких минув, а також тих, що надійшли без документів, передбачених законодавством, зокрема, які засвідчують їх якість та безпеку.

11.2.10 Всі працівники при оформленні на роботу обов'язково проходять інструктаж з питань охорони праці, протипожежної безпеки, санітарного мінімуму, додержання вимог нормативних документів та актів щодо продажу товарів і торговельного обслуговування покупців.

11.2.11 Пункти дрібнороздрібної торговельної мережі, які торгують напоями на розлив, продовольчими товарами та продукцією громадського харчування без упаковки, повинні бути підключені до водопровідної та каналізаційної мережі, мати місця для миття рук, обладнання, інвентаря (або посуд одноразового використання), комплект миючих і

дезинфікуючих засобів, дозволених Міністерством охорони здоров'я, бачки з кришками для збирання відходів. Прилавки мають бути закриті водонепроникними матеріалами.

11.2.12 Забороняється продаж харчових продуктів і напоїв із застосуванням посуду одноразового використання при відсутності ємкостей для його збору і подальшої утилізації, а також повторне використання цього посуду.

11.2.13 Торгівля продовольчими та непродовольчими товарами в одному дрібнороздрібному торговельному пункті дозволяється лише за умови, що продовольчі товари фасовані, мають герметичну (непошкоджену) упаковку і при цьому додержується принцип товарного сусідства.

11.2.14 Через дрібнороздрібну торговельну мережу дозволяється реалізація продовольчих і непродовольчих товарів тільки нескладного асортименту, яка проводиться згідно з правилами їх продажу.

11.3 Правила торгівлі на ринках.

11.3.1 Загальні положення.

11.3.1.1 Ринок - це суб'єкт господарювання, створений на відведеній земельній ділянці за рішенням Барської міської ради і зареєстрований в установленому порядку, функціональним призначенням якого є надання послуг та створення для продавців і покупців належних умов у процесі купівлі-продажу товарів, за цінами, що складаються залежно від попиту і пропозицій (далі - ринок), та прийнятий до експлуатації державною технічною комісією і такий, що має дозвіл на початок діяльності.

11.3.1.2 Ринок незалежно від форми власності та організаційно-правової форми керується у своїй діяльності законодавством України, рішеннями органів місцевого самоврядування, цими Правилами та іншими нормативними актами.

11.3.1.3 Торгівлю на ринках можуть здійснювати фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, суб'єкти підприємницької діяльності, а також юридичні особи незалежно від форми власності (далі - продавці).

11.3.1.4 За конструкцією ринки можуть бути криті, відкриті та комбіновані; за часом діяльності - постійно діючі або сезонні, ранкові та вечірні; за видами економічної діяльності - з оптової торгівлі, з роздрібною торгівлі, за товарною спеціалізацією - з продажу продовольчих товарів, непродовольчих товарів, транспортних засобів, худоби та кормів, тварин і птахів, квітів тощо, а також змішані.

11.3.1.5 Територія ринку повинна мати відокремлену та відгороджену від проїжджої частини, житлового та комунального секторів ділянку землі; підземні переходи чи наземні переходи для пішоходів; під'їзди та стоянки для транспортних засобів відвідувачів; безпечні для руху пішоходів проходи, входи і виходи; штучне освітлення, телефонний зв'язок, електро- та водопостачання, водовідведення, туалет, облаштовані контейнерами майданчики для збирання відходів і сміття тощо.

11.3.1.6 Робота ринків не повинна погіршувати санітарний та екологічний стан місцевості й негативно впливати на умови проживання населення.

11.3.1.7 Організація ринків повинна здійснюватись на підставі розробленої згідно з діючими нормами, погодженої та затвердженої проектною документації.

11.3.1.8 Адміністрація ринку до початку його діяльності подає на затвердження виконкому міської ради режим роботи ринку.

11.3.1.9 Адміністрація ринку до початку його діяльності узгоджує з територіальними установами державної санітарно-епідеміологічної служби, ветеринарної медицини, держнаглядохоронпрацею, пожежного нагляду, архітектурно - будівельною комісією та державтоінспекцією - проектну документацію щодо функціонального планування території ринку, розміщення приміщень, торгових місць і об'єктів, їх кількості і розмірів, забезпечення торгово-технологічним обладнанням.

11.3.1.10 Улаштування та утримання території ринків повинно відповідати вимогам Санітарних правил утримання території населених міст (СанПін № 4690-88) та Ветеринарно-санітарних правил для ринків, затверджених наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 04.06.96р. № 23 та зареєстрованих у Мінюсті

України 19.06.96р. за № 3314/ 1339, а також Правилам пожежної безпеки на ринках України, затвердженим Головним державним інспектором України з пожежного нагляду від 14.11.02 та введеним у дію наказом МВС України від 19.11.02 № 1194 (zareєстровані в Мінюсті України за № 946/7234 від 04.12.02р.).

11.3.1.11 Забезпечує утримання території ринку й організацію продажу товарів відповідно до затвердженого плану.

11.3.1.12 Адміністрації ринку забороняється надавати торгові місця, які не передбачені проектною документацією (схемою) щодо функціонального планування території ринку, розміщення приміщень, торгових місць і об'єктів, їх кількості і розміру без попереднього коригування проектною документації та її повторної державної експертизи і узгодження з органами виконавчої влади.

11.3.1.13 На вході до ринку розміщується вивіска із зазначенням повної назви ринку і його власника, спеціалізації ринку, режиму роботи, а також графічно виконаний план території з позначенням усіх стаціонарних об'єктів ринку (обов'язково лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи) та з інформацією про кількість торгових місць, пішохідних і транспортних маршрутів, аварійних виходів.

11.3.1.14 На видному, доступному для огляду місці, встановлюється оформлений стенд з розміщенням на ньому копії свідоцтва про реєстрацію ринку як суб'єкта підприємницької діяльності, цих Правил, витягів із Закону України "Про захист прав споживачів", нормативно-правових актів щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій, тарифів плати за послуги та правил їх надання, Ветеринарно-санітарних правил для ринків, інформації про адресу і номери телефонів органів, що забезпечують державний захист прав споживачів, місцезнаходження і телефон суб'єкта господарювання, інформації про адресу і номери телефонів органів, що контролюють роботу ринків та/або можуть забезпечити захист прав покупців, інформації про місцезнаходження Книги відгуків і пропозицій .

11.3.1.15 У разі планового закриття ринку, окремих його приміщень або частин території (для проведення санітарних заходів, ремонту, технічного переобладнання) суб'єкт господарювання повинен не пізніше як за п'ятнадцять днів повідомити про це органи місцевого самоврядування і громадян (продавців та покупців), розмістивши біля входу до ринку інформацію про порядок роботи ринку, дату та період закриття й оповістити про це через радіовузол ринку та засоби масової інформації (місцеві газети, телебачення, радіо).

11.3.1.16 Ліквідація ринку, як торговельного закладу, здійснюється за рішенням засновника ринку. Підставами для ліквідації можуть бути: закінчення терміну оренди земельної ділянки, необхідність запланованої реконструкції території за ініціативою землекористувача.

11.3.1.17 Для потреб і зручностей продавців і покупців на території ринку або поруч можуть відкриватися магазини, підприємства громадського харчування, побутового обслуговування, телефонного зв'язку, каси продажу квитків на транспорт, готелі – за узгодженням сторін коригування проектною документації та її повторної державної експертизи і узгодження з органами виконавчої влади, визначених в пунктах 11.4.7, 11.4.8 даних Правил.

11.3.1.18 Розташування торгових об'єктів та торгово-технологічного обладнання на ринку має бути зручним для здійснення торгівлі, відповідати вимогам санітарних, протипожежних правил та безпечних умов праці, забезпечувати вільний прохід покупців та належну культуру обслуговування.

11.3.1.19 Місце для здійснення торгівлі на ринку:

1) це "ракушки", палатки, контейнери, кіоски, лотки, прилавки тощо, які зазначені в плані ринку та на які укладено угоду оренди або угоду про надання місця для торгівлі між підприємцем (СПД) та адміністрацією ринку;

2) це торгові ряди, столи, візки, автомобілі, причепи тощо, що відображені в плані ринку (на які не передбачено укладання угод).

Одне торговельне місце на прилавках (столах) дорівнює одному повному чи неповному погонному метру.

При продажу продукції (товарів) з транспортного засобу, причепа, візка, в тому числі ручного, у контейнерах, кіосках, палатках, "ракушках", павільйонах, магазинах та інших об'єктах одно торговельне місце дорівнює двом повним чи не повним квадратним метрам займаної площі ринку.

Робоче місце продавця повинно бути належним чином обладнано (криті або відкриті столи, прилавки), мати площу для викладки і зберігання запасів товарів тощо.

11.3.1.20 Місця для продажу продукції (товарів) з транспортних засобів виділяються на спеціально облаштованих та розмічених майданчиках, що не створює небезпеки для покупців (пішоходів). Місцем для торгівлі з транспортного засобу є розмічене на спеціально - облаштованому майданчику місце, яке призначене для розташування транспортного засобу, з якого буде здійснюватись торгівля, а саме автомобілів, причепів, візків тощо, згідно плану (схеми) ринку. Продаж продовольчих і непродовольчих товарів здійснюється в окремих зонах цих майданчиків згідно із затвердженою адміністрацією ринку схемою дислокації торгових місць на ринку. На території ринку пересування транспортних засобів дозволяється лише до початку торгівлі та після її завершення.

11.3.1.21 Використання автостоянок для зберігання транспортних засобів з метою продажу товарів не допускається.

11.3.1.22 Для зберігання товарів на ринку згідно із затвердженою схемою розміщення виділяються складські стаціонарні приміщення, холодильні камери тощо.

11.3.1.23 На торговому місці продавця (юридичної особи) розміщується інформація із зазначенням назви, місце знаходження і номера телефону суб'єкта підприємницької діяльності, що організував торгівлю, прізвища, імені та по батькові продавця та розміщується копія ліцензії у разі здійснення господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

11.3.1.24 На торговому місці продавця (фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності) розміщується копія патенту про сплату фіксованого розміру прибуткового податку (прізвище, номер патенту, ким і коли виданий) чи копія свідоцтва про сплату єдиного податку та копія ліцензії у разі здійснення господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню та копію угоди між суб'єктом підприємницької діяльності та реалізатором його товарів.

11.3.1.25 У разі займання торгового місця на умовах оренди на робочому місці продавця повинна бути копія укладеної з адміністрацією ринку угоди про оренду.

11.3.1.26 За окрему плату продавцям можуть надаватися такі послуги: бронювання торгових місць, прокат торгового інвентарю, обладнання, засобів вимірювальної техніки, санітарного одягу, зберігання особистих речей і продукції в камерах схову, на складах і в холодильниках, зважування на товарних вагах, розрубання м'яса (рубачами м'яса ринку), інформаційні оголошення рекламного та довідкового характеру, забезпечення місцями в готелях, на автостоянках за наявності їх на ринку, консультації спеціалістів, вантажно-розвантажувальні роботи і транспортні послуги, приймання для подальшого продажу сільгосппродуктів та інших товарів у бюро торгових послуг.

11.3.1.27 Тарифи на послуги ринку та інші види робіт, пов'язані із забезпеченням діяльності ринкового господарства, установлюються адміністрацією ринку, та погоджуються з виконкомом міської ради.

11.3.1.28 Адміністрація ринку при наданні продавцям (zareєстрованим у встановленому порядку суб'єктам підприємницької діяльності) торгових місць на визначений термін (більше одного місяця) укладає з ними письмову угоду (договір) з врахуванням Типового договору оренди. Укладання угоди (договору) проводиться безкоштовно.

11.3.1.29 Адміністрація ринку повинна забезпечувати утримання територій загального користування, централізоване прання санітарного та спеціального одягу, миття та дезинфекцію торгового інвентарю, обладнання, засобів вимірювальної техніки, що надаються продавцям.

11.3.1.30 Продавцям (фізичним особам, які не є суб'єктами підприємницької діяльності) забороняється використовувати власні засоби вимірювальної техніки.

11.3.1.31 Продавці (суб'єкти підприємницької діяльності) можуть мати свій санітарний чи інший одяг, торговий інвентар, засоби вимірювальної техніки.

11.3.1.32 Засоби вимірювальної техніки, які використовуються продавцями на ринку, повинні, бути в справному технічному стані, мати повірочне тавро територіального органу Держстандарту України та проходити періодичну перевірку в установленому порядку.

11.3.1.33 Продавці повинні дотримуватися Правил користування засобами вимірювальної техніки у сфері торгівлі, громадського харчування та надання послуг, затверджених наказом Держстандарту України від 24.12.01 №633 (ПМУ 21-2001) і зареєстрованих у Мінюсті України 10.01.02 № 18/6306.

11.3.1.34 Збір плати за утримання торговельного місця в належному стані й інші послуги ринку здійснюють касири та контролери ринку в дні роботи ринку із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій відповідно до вимог Закону України " Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг з видачею касових чеків".

11.3.1.35 Платежі справляються після проведення ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринного та рослинного походження до початку торгівлі. Торгівля без документів, що підтверджують плату за послуги з утримання торговельного місця в належному стані та інші послуги ринку забороняється. Відповідальність за це несуть продавці на ринку та адміністрація ринку відповідно до чинного законодавства.

11.3.1.36 За письмовою угодою з адміністрацією ринку платежі за отримані послуги можуть здійснюватись через установи банків, у вигляді попередньої оплати.

11.3.1.37 Документи про сплату платежів за отримані послуги повинні зберігатись продавцем до закінчення торгівлі, забороняється передавати їх іншим особам.

11.3.1.38 За видані напрокат санітарний одяг, торговий інвентар, обладнання вноситься заставна плата, облік цих операцій проводиться із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій. Розмір заставної плати встановлюється адміністрацією ринку і не повинен перевищувати вартості виданих напрокат речей у цінах на момент їх видачі.

11.3.1.39 Заставна плата повертається платнику після повернення у робочому стані взятих напрокат інвентарю, санітарного одягу та інших предметів.

11.3.1.40 У разі втрати взятих напрокат речей або їх псування продавець відшкодовує суб'єкту господарювання завданий збиток з урахуванням внесеної заставної плати.

11.3.1.41 Продавці повинні дотримуватись вимог законодавства, у тому числі цих Правил. Ветеринарно-санітарних правил для ринків. Правил продажу продовольчих товарів, затверджених наказом МЗЕЗ України від 28.12.94 №237 і зареєстрованих у Мінюсті України 17.01.95 № 9/545, Правил продажу непродовольчих товарів, затверджених наказом МЗЕЗ торгу України від 27.05.96 № 294 і зареєстрованих у Мінюсті України 13.06.96 № 298/1323, Правил роботи дрібно-роздрібною торговою мережею, затверджених наказом МЗЕЗ торгу України від 08.07.96 № 369 і зареєстрованих у Мінюсті України 23.07.96 № 372/1397, Правил користування засобами вимірювальної техніки у сфері торгівлі, громадського харчування та надання послуг, правил протипожежної безпеки, безпеки руху.

11.3.1.42 Усі продавці зобов'язані надавати покупцям відомості про товари, не допускати порушення прав споживачів, бути ввічливими, охайно одягненими, відпускати товар упакованим або в тару покупця повною мірою і вагою. Торгівля на ринках в нетверезому стані забороняється.

11.3.1.43 На вимогу покупців продавці зобов'язані пред'явити їм висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи про відповідність ветеринарно-санітарним нормам продуктів, що реалізуються.

11.3.1.44 Розрахунки з покупцями за товари, придбані на ринку, здійснюються відповідно до встановленого законодавством порядку.

11.3.1.45 На вимогу покупця продавець (суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до законодавства звільнений від застосування реєстраторів розрахункових операцій та розрахункових книжок) повинен видати товарний чек, що засвідчує факт купівлі,

у якому зазначаються найменування суб'єкта господарювання та ринку, ряд та номер торгового місця, найменування товару, ціна товару, дата продаж), прізвище, ініціали продавця та його підпис.

11.3.1.46 Якщо покупцю продано неякісний товар, він має право вимагати від продавця (суб'єкта підприємницької діяльності) задоволення своїх вимог, передбачених Законом України "Про захист прав споживачів".

11.3.1.47 У разі продажу товару з недоліками без попереднього застереження продавцем, який не є суб'єктом підприємницької діяльності, покупець має право замінити товар на якісний, повернути його продавцю і одержати назад сплачені гроші або вимагати зниження ціни.

11.3.1.48 Усі працівники ринку повинні бути одягнуті в одяг, що відповідає санітарним вимогам, а контролери повинні мати нагрудну табличку або спеціальну пов'язку на рукаві. Працівники, які безпосередньо продають або надають послуги з продажу продовольчих товарів (продавці, рубачі м'яса та інші), підлягають обов'язковому медичному обстеженню, результати якого заносяться в їх особисті медичні книжки встановленого зразка. Особи, які не пройшли медичне обстеження, до роботи не допускаються.

11.3.1.49 Ринок повинен мати зареєстрований у районній СЕС санітарний журнал, Книгу відгуків і пропозицій, які мають міститися у приміщенні адміністрації ринку на видному і доступному місці, а також Журнал реєстрації перевірок встановленого зразка

11.3.1.50 Адміністрація ринку повинна забезпечити постійне вивезення відходів і сміття, а також після закінчення роботи ринку належне очищення (з вологим прибиранням) та дезинфекцію (в разі необхідності) всіх приміщень, торгових об'єктів і торгових місць ринку, утримання територій ринку загального користування. Поточне прибирання може проводитись безперервно впродовж усього дня за умови захищеності продукції (товарів) від забруднення та дотримання норм охорони праці.

11.3.1.51 Адміністрація ринку зобов'язана забезпечити регулярне проведення спеціальних санітарних заходів за щомісячним графіком : знищення комах, гризунів, шкідників, (дезінфекція, дезінсекція, дератизація).

11.3.1.52 Інформація про проведення санітарних днів з прибирання території, приміщень, обладнання та інвентарю вивішується на видному місці при вході на ринок та в приміщенні адміністрації.

11.3.1.53 Адміністрація ринку зобов'язана створити на ринку необхідні умови для здійснення правоохоронними і контролюючими органами діяльності згідно з їх повноваженнями.

11.3.1.54 За угоду купівлі-продажу, укладену на ринку між продавцем і покупцем, адміністрація ринку відповідальності не несе.

11.3.1.55 Адміністрація ринку **зобов'язана:**

- 1) підтримувати територію ринку в належному санітарно - технічному і протипожежному стані, забезпечувати розвиток матеріально-технічної бази ринку, оснащувати його необхідним обладнанням та інвентарем, засобами виміральної техніки;
- 2) дотримуватися затвердженого режиму роботи ринку;
- 3) до початку діяльності на ринку ознайомити продавця з нормативними документами виконання яких, у відповідності до цих Правил, є обов'язковим для продавця під час торгівлі на ринку;
- 4) забезпечувати продавців на ринку торговими місцями за профілем торгівлі, спеціальним одягом залежно від виду харчової продукції, що реалізується, засобами виміральної техніки і торговим інвентарем, зберігання харчової продукції на складах, у холодильниках та інших приміщеннях ринку відповідно до санітарних норм і правил;
- 5) забезпечувати безпечний та безперешкодний рух людей та транспортних засобів, здійснювати контроль за додержанням вимог щодо паркування транспортних засобів;
- 6) забезпечити надання медичної (першої, долікарської чи швидкої) допомоги на території ринку;

7) узгоджувати свою роботу з установами державної санітарно-епідеміологічної служби, лабораторією ветеринарно-санітарної експертизи на ринку, карантинною інспекцією та іншими органами з попередженням та недопущенням порушень санітарних норм і правил;

8) надавати в користування лабораторіям ветеринарно-санітарної експертизи пристосовані службові приміщення;

9) не допускати до продажу товарів, що заборонені, створювати належні умови для додержання продавцями правил торгівлі, санітарного і протипожежного стану, правильного використання засобів вимірювальної техніки, інвентарю ринку, підвищення рівня культури торгівлі та безпечних умов праці;

10) надавати продавцям і покупцям інформацію щодо вимог цих Правил. Ветеринарно-санітарних правил на ринках, правил протипожежної безпеки, рівня цін тощо (стенди, місцеві газети, радіо, листівки);

11) установити на доступному місці достатню кількість контрольних ваг з відповідними інформаційними табличками та обов'язково зазначити їх місцезнаходження на графічно виконаному плані території ринку;

12) здійснювати контроль за використанням продавцями торгових місць за призначенням;

13) забезпечувати дотримання продавцями вимог правил торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами.

11.3.1.56 Особи, винні в порушенні цих Правил, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

11.3.1.57 Контроль за дотриманням цих Правил здійснюється посадовими особами органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у межах своєї компетенції.

11.3.1.58 За згодою контрольних органів проведення перевірок роботи продавців, які здійснюють свою діяльність на території ринку, відбувається в присутності представників адміністрації ринку.

11.3.2 Вимоги до санітарного стану ринків

11.3.2.1 Улаштування та утримання території ринків повинно відповідати вимогам Санітарних правил утримання територій населених місць та ветеринарно-санітарних правил для ринків, затверджених наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 04.06.96 № 23 та зареєстрованих у Мінюсті України 19.06.96 № 314/1339.

11.3.2.2 Територія ринків (в тому числі господарські площадки, під'їзди шляхи та підходи) повинна мати тверде покриття (асфальт, бруківка) з нахилом, який забезпечує стік дощових вод.

11.3.2.3 Територія ринку повинна мати каналізацію та водогін.

11.3.2.4 На ринках без каналізації громадські туалети слід встановлювати з водонепроникними вигребами на відстані не менше 50 м від місць торгівлі. Кількість розрахункових місць в туалетах (каналізованих та не каналізованих) має бути не менше одного на кожні 50 торгових місць.

11.3.2.5 При визначенні кількості урн необхідно керуватись розрахунком - для продовольчих ринків та секторів, в яких здійснюється торгівля продовольчими товарами - 1 урна на 50 кв. м площі ринку, при цьому відстань між ними вздовж лінії торгових місць не повинна перевищувати 10 м, для інших ринків - 1 урна на 200 кв.м площі ринку при відстані між ними не більше 40 м.

11.3.2.6 При визначенні кількості сміттєзбірників ємністю до 100 л необхідно виходити з розрахунку для продовольчих ринків та секторів, в яких здійснюється торгівля продовольчими товарами - не менше одного на 200 кв. м площі ринку, при цьому відстань між ними вздовж лінії торгових місць не повинна перевищувати 20 м для інших ринків - не менше одного на 400 кв. м площі ринку при відстані між ними не більше 30 м.

11.3.2.7 На ринках площею 0,2 га та більше зібрані на території ринку відходи мають зберігатися в контейнерах ємністю 0,75 куб. м.

11.3.2.8 Територія ринку по периметру обов'язково облаштовується кранами з підводкою до них проточної води.

11.3.2.9 На ринку встановлюються фонтанчики для пиття з підводкою до них проточної холодної води, яка відповідає державним вимогам для питної води.

11.3.3 Особливості торгівлі продовольчими товарами.

11.3.3.1 Продаж продовольчих товарів на ринках здійснюється з додержанням Ветеринарно-санітарних правил для ринків. Правил продажу продовольчих товарів. Правил роботи дрібно - роздрібною торговою мережі, інших нормативно-правових актів, які регулюють торгівлю діяльність та захист прав споживачів.

11.3.3.2 Висновок державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку (експертний висновок, етикетка) щодо якості та безпеки продукції у ветеринарному відношенні, наявність документів про сплату ринкового збору і надання послуг є підставою для зайняття продавцем місця на ринку за профілем торгівлі.

11.3.3.3 На ринках дозволяється продавати харчові продукти, не заборонені для реалізації. Такі харчові продукти можна продавати тільки за умови:

1) готові м'ясні вироби і м'ясні напівфабрикати, молоко і молочні продукти, консерви, куряче яйце тощо промислового виробництва - наявності документів, що підтверджують їх якість і безпеку (копії сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання, якщо продукція підлягає обов'язковій сертифікації, та копії документа виробника, що підтверджує належну її якість, а також відповідних ветеринарних документів);

2) м'ясо, отримане від забою худоби у власних чи фермерських господарствах - наявності ветеринарної довідки про передзабійний клінічний стан тварин або ветеринарного свідоцтва (довідки), виданих місцевою установою державної ветеринарної медицини та висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

3) молоко і молочну продукцію, отриману від власних чи фермерських господарств - наявності довідки про клінічний огляд тварини і епізоотичний стан місцевості, виданої установою державної ветеринарної медицини за місцем вироблення продукції, особистої медичної книжки продавця, виданої в установленому порядку, та за наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

4) куряче яйце, отримане від власних чи фермерських господарств - наявності свідоцтва або довідки про клінічний огляд птиці та епізоотичний стан місцевості, виданої місцевою установою державної ветеринарної медицини, та за наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

5) мед, отриманий від власних чи фермерських господарств, при продажу в межах району проживання власника - наявності ветеринарного свідоцтва (довідки) місцевої установи ветеринарної медицини, за межами району - ветеринарно-санітарного паспорта на пасіку та наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

6) рибу і рибопродукти, інші гідробіонти промислового виробництва - наявності копії документа виробника, що підтверджує належну якість, та копії сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання, якщо продукція підлягає обов'язковій сертифікації, а також відповідних ветеринарних документів;

7) рибу, інші гідробіонти непромислового виробництва - наявності ветеринарного свідоцтва (довідки) місцевої установи ветеринарної медицини та висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

8) картоплю, овочі, фрукти, у тому числі тропічні, ягоди, баштанні культури сухофрукти, горіхи, сушені гриби окремо від солінь, квашеної та маринованої плодоовочевої продукції - наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

9) продукцію рослинного походження, яка доставлена для реалізації від власних чи фермерських тепличних господарств і має експертний висновок державної лабораторії ветеринарної медицини за місцем виходу продукції щодо якості та безпеки ветеринарного контролю (огляду), а за необхідності й лабораторного дослідження;

10) олію (крім промислової розфасовки), дикорослі плоди, ягоди та свіжі гриби - наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку;

11) солоно-квашені, мариновані овочі та фрукти - наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку та дотримання чинних ветеринарно-санітарних вимог при торгівлі;

12) зернові, круп'яні продукти, борошно в чистих мішках або іншій тарі, розмішеній на підставках, стелажах або піддонах - наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку.

11.3.3.4 Продукція, що підлягає обов'язковій сертифікації дозволяється до продажу за наявності копій сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання, виданих у встановленому порядку.

11.3.3.5 На ринках забороняється продаж:

1) фізичними особами, які не є суб'єктами підприємницької діяльності, хліба і хлібобулочних виробів, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

2) кондитерських і кулінарних виробів, напівфабрикатів із м'яса і риби (фарш, котлети, кров'яні та домашні ковбаси, зельц, холодець, ікра рибна тощо), а також консервованих продуктів (овочі, м'ясо, риба, ікра та інші консерви), виготовлених у домашніх умовах;

3) готових продуктів тваринного походження промислового виробництва - масла вершкового, сирів, ковбас, копчення тощо без наявності документів, що засвідчують їх якість та безпеку (копії сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання, якщо продукція підлягає обов'язковій сертифікації, та копії документа виробника, що підтверджує належну якість товару, а також відповідних ветеринарно-санітарних документів);

4) тварин, риб і рослин, занесених до Червоної книги України, дикорослих рослин, у тому числі лікарських, польових квітів;

5) тропічних фруктів та овочів без документів, що підтверджують джерело їх придбання та проходження фітосанітарного контролю;

6) зернових, круп'яних продуктів, забруднених насінням шкідливих бур'янів.

11.3.3.6 Продукція тваринного і рослинного походження, що не реалізована протягом робочого дня і яка не зберігалася в холодильних камерах ринків, наступного дня підлягає огляду та органолептичній оцінці спеціалістами державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку, а за потреби і додатковим лабораторним дослідженням.

11.3.4 Особливості торгівлі непродовольчими товарами

11.3.4.1 На ринках дозволяється реалізовувати як нові непродовольчі товари, так і ті, що були в користуванні, крім заборонених для продажу.

11.3.4.2 Продаж непродовольчих товарів здійснюється з додержанням Правил продажу непродовольчих товарів, санітарних норм і правил, інших нормативно-правових актів, які регламентують торговельну діяльність та захист прав споживачів.

11.3.4.3 Окремі непродовольчі товари можна продавати на ринках тільки за умови:

1) нові товари, які підлягають обов'язковій сертифікації - наявності копій сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання, виданих в установленому порядку;

2) предмети гігієни, санітарії, товари побутової хімії, іграшки для немовлят лише в індивідуальній споживчій тарі із зазначенням на ній необхідної для споживача інформації відповідно до чинного законодавства. На кожній іграшці або індивідуальній споживчій тарі повинна бути зазначена необхідна доступна, достовірна інформація відповідно до вимог Закону України "Про захист прав споживачів". Перевірка іграшок на звук повинна проводитися за допомогою повітряного устаткування;

3) косметично-парфумерні вироби - додержання температурних режимів у місцях, не доступних попаданню прямих сонячних променів;

4) газові плити - наявності документів, що підтверджують їх придатність до подальшої експлуатації і які видані відповідними службами газового господарства;

5) транспортні засоби (автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів і моделей, самохідні машини, причепа, напівпричепа, мотоколяски і номерні агрегати до них) - спеціально виділеного для них місця або створення спеціального ринку згідно з Правилами

роздрібної торгівлі транспортними засобами і номерними агрегатами, затвердженими наказом МЕРСЕД України від 31.07.02 № 228 та зареєстрованими в Мінюсті України 20.08.02 за № 681/6369;

6) меблі, одяг та головні убори з натурального хутра, електропобутові та телерадіотовари - розміщення в приміщеннях, пристосованих для торгівлі цими товарами. В експлуатаційних документах (інструкції з експлуатації, паспорти, етикетці, гарантійному талоні) нової побутової техніки продавцем обов'язково робиться відмітка про продаж;

7) шкури цінних порід звірів, одяг та головні убори з них - відповідного їх маркування та наявності документів, що підтверджують законність їх придбання;

8) примірники аудіовізуальних творів і фонограм - через спеціалізовані підприємства торгівлі, спеціалізовані відділи (секції) підприємств з універсальним асортиментом товарів;

9) ювелірні та інші вироби з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння - наявності ліцензії;

10) пестициди та агрохімікати - наявності ліцензії;

11) ліки, лікарські рослини - наявності ліцензії.

11.3.4.4 Адміністрація ринку при розробці проекту планування ринку повинна передбачити спеціальні зони і обладнати їх необхідним устаткуванням для примірки покупцями одягу і взуття.

11.3.4.5 Для продажу товарів, що були в користуванні, відводяться спеціальні місця.

11.3.4.6 На ринках з продажу непродовольчих товарів в спеціально виділених рядах дозволяється здійснювати торгівлю продовольчими товарами з додержанням вимог законодавства та Правил продажу продовольчих товарів.

11.3.4.7 На ринку забороняється продавати:

1) вогнепальну, газову, пневматичну, холодну зброю, бойові припаси та спеціальні засоби самооборони;

2) готове армійське спорядження, а також тканини, які використовуються для його виробництва, інші товари військового асортименту, формене обмундирування;

3) білизну зі штампом організацій і підприємств;

4) наркотичні засоби;

5) пальне для транспортних засобів, гас, мазут;

6) балони з побутовим газом;

7) піротехнічні вироби та вибухові засоби;

8) порнографічні видання.

11.4.1 Правила продажу алкогольних та тютюнових виробів

11.4.1 Торгівля тютюновими виробами може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності, за наявності у них ліцензій, як оптово так і в роздріб. Роздрібна торгівля може здійснюватися також і виробниками тютюнових виробів за наявності у них ліцензії.

11.4.2 Забороняється продаж тютюнових виробів:

а) особами, які не досягли 18 років;

б) особам, які не досягли 18 років;

в) у приміщеннях та на території дошкільних, навчальних закладів і закладів охорони здоров'я;

г) у приміщеннях спеціалізованих торговельних організацій, які здійснюють торгівлю товарами дитячого асортименту або спортивними товарами, а також у відповідних відділах (секціях) універсальних торговельних організацій;

д) у місцях проведення спортивних змагань;

е) в інших місцях, визначених органами місцевого самоврядування;

є) з торгових автоматів;

ж) з полиць самообслуговування (крім тютюнових виробів у блоках);

з) поштучно (для тютюнових виробів, крім сигар);

і) з рук та у не визначених для цього місцях торгівлі.

11.4.3 Забороняється продаж товарів дитячого асортименту, які імітують тютюнові вироби.

11.4.4 Продавець тютюнових виробів має право вимагати у покупця, який купує тютюнові вироби, документ, що засвідчує його вік, якщо у продавця виникли сумніви щодо досягнення покупцем 18-річного віку.

11.4.5 Під час продажу тютюнових виробів споживачеві видається розрахунковий документ встановленої форми, що засвідчує факт купівлі, з позначкою про дату продажу.

11.4.6 Роздрібна торгівля алкогольними напоями - діяльність з продажу алкогольних напоїв безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання незалежно від форми розрахунків, у тому числі на розлив у ресторанах, кафе, барах, інших закладах ресторанного господарства.

11.4.7 Роздрібна торгівля алкогольними напоями здійснюється через спеціалізовані підприємства, в тому числі фірмові, спеціалізовані відділи (секції) підприємств з універсальним асортиментом продовольчих товарів, а також заклади ресторанного господарства.

11.4.8 Ці правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання на території України незалежно від форм власності, які зареєстровані в установленому порядку і мають ліцензію на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями, отриманий згідно з вимогами законодавства.

11.4.9 Суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити стан приміщень для роздрібної торгівлі алкогольними напоями згідно із санітарно-технічними, санітарно-гігієнічними, технологічними, протипожежними та іншими нормами, а також можливість використання електронних платіжних засобів під час здійснення розрахунків за продані товари відповідно до законодавства. Суб'єкт господарювання повинен мати торговельне приміщення (будівлю) площею не менш як 20 кв. метрів, обладнане відповідним торговельно-технологічним устаткуванням (вітрини, прилавки, пристінні гірки тощо), охоронною і протипожежною сигналізацією, з достатнім освітленням, опаленням і вентиляцією, а у випадках, передбачених законодавством, забезпечити умови для застосування реєстраторів розрахункових операцій, зберігання матеріальних цінностей.

11.4.10 Суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити відповідно до законодавства надання споживачам необхідної, доступної та достовірної і своєчасної інформації про товари, а також на вимогу споживачів - інформації про сертифікацію продукції, документи про її якість, безпеку та ціну.

11.4.11 Суб'єкту господарювання, який здійснює роздрібну торгівлю алкогольними напоями, забороняється приймати для продажу та зберігання алкогольні напої від юридичних і фізичних осіб, які не мають ліцензії на виробництво або на право імпорту чи оптової торгівлі алкогольними напоями.

11.4.12 Роздрібна торгівля алкогольними напоями **забороняється**:

а) у приміщеннях та на території навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, крім ресторанів, що розміщені на території санаторіїв;

б) у приміщеннях спеціалізованих торговельних організацій, що здійснюють торгівлю товарами дитячого асортименту або спортивними товарами, а також у відповідних відділах (секціях) універсальних торговельних організацій;

в) у закритих спортивних спорудах (крім пива у пластиковій тарі);

г) з торгових автоматів;

д) з рук;

е) у невизначених для цього місцях.

11.4.13 Продаж алкогольних напоїв громадянам, які не досягли 18-річного віку, забороняється. В разі виникнення сумніву щодо віку покупця продаж алкогольних напоїв здійснюється за умови пред'явлення документа, що засвідчує його вік.

11.4.14 Не дозволяється здійснювати продаж алкогольних напоїв працівниками суб'єкта господарювання, яким не виповнилося 18 років.

11.4.15 Продаж алкогольних напоїв на розлив для споживання на місці здійснюється тільки закладами ресторанного господарства та спеціалізованими відділами підприємств, що мають статус закладів ресторанного господарства, підприємств з універсальним асортиментом товарів.

11.4.16 Продаж на розлив вин виноградних натуральних сухих з тари (посуду) місткістю від 50 до 600 л, виготовленої з матеріалів, дозволених для контакту з алкогольними напоями, може здійснюватися закладами ресторанного господарства, якщо в ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями про це є відповідний запис органу, що видав таку ліцензію.

11.4.17 Продаж вин сухих із доданням спирту (виноматеріалів оброблених) виноградних власного виробництва ординарних та марочних на розлив з тари (посуду) місткістю від 50 до 600 л, виготовленої з матеріалів, дозволених для контакту з алкогольними напоями, здійснюється підприємствам первинного та змішаного виноробства виключно за місцем їх розташування у межах адміністративно-територіальних одиниць (міст, селищ, сіл), якщо в ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями про це є відповідний запис органу, що видав таку ліцензію. Річні обсяги продажу вин (виноматеріалів оброблених) на розлив такими підприємствами не можуть перевищувати 20 відсотків річного обсягу вироблених виноматеріалів.

11.4.18 Забороняється торгівля алкогольними напоями на розлив у закладах ресторанного господарства за відсутності належних санітарно-гігієнічних умов та обладнання (забезпеченість проточною питною водою, посудом, мірними місткостями, одноразовим посудом тощо, наявність умов для миття посуду) та інших вимог, передбачених законодавством.

11.4.19 Забороняється під час продажу алкогольних напоїв на розлив для споживання на місці мити посуд у тазах, відрах тощо.

11.4.20 Контроль за дотриманням цих Правил здійснюється посадовими особами органів виконавчої влади у межах їхньої компетенції та в установленому порядку.

11.5 Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів

11.5.1 Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів

11.5.2 Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, здійснює державний контроль за додержанням законодавства про захист прав споживачів, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів **і має право:**

1) давати суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписи про припинення порушень прав споживачів;

2) перевіряти додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог нормативно-правових актів щодо безпеки продукції, а також правил торгівлі та надання послуг шляхом безперешкодного відвідування та обстеження відповідно до законодавства будь-яких виробничих, торговельних та складських приміщень таких суб'єктів;

3) відбирати у суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг зразки товарів, сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів для перевірки їх якості на місці або проведення незалежної експертизи у відповідних лабораторіях та інших установах, акредитованих на право проведення таких робіт згідно із законодавством, з оплатою вартості зразків і проведених досліджень (експертизи) за рахунок коштів державного бюджету. У разі встановлення за результатами проведених досліджень (експертизи) факту реалізації продукції неналежної якості та/або фальсифікованої суб'єкт господарювання, що перевірявся, відшкодовує здійснені за це витрати. Кошти відшкодування витрат зараховуються до державного бюджету. Порядок відбору таких зразків визначається Кабінетом Міністрів України;

4) проводити контрольні перевірки правильності розрахунків із споживачами за реалізовану продукцію, у тому числі харчові продукти, відповідно до закону;

5) одержувати безоплатно від суб'єктів господарювання, що перевіряються, копії необхідних документів, які характеризують якість продукції, сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, що використовуються для виробництва цієї продукції;

б) забороняти суб'єктам господарювання реалізацію споживачам продукції:

а) яка підлягає обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, але в документах, згідно з якими її передано на реалізацію, відсутні реєстраційні номери сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання відповідності;

б) забороняти суб'єктам господарювання реалізацію неправильно маркованих харчових продуктів або непридатних харчових продуктів;

в) яка є фальсифікованою;

б) приймати рішення про:

а) припинення суб'єктами господарювання сфери торгівлі і послуг реалізації та виробництва продукції, що не відповідає вимогам нормативно-правових актів стосовно безпеки для життя, здоров'я та майна споживачів і навколишнього природного середовища, - до усунення виявлених недоліків;

б) тимчасове припинення діяльності суб'єктів господарювання сфери торгівлі (секцій, відділів), послуг складів підприємств оптової і роздрібною торгівлі та організацій незалежно від форми власності, що систематично реалізують товари неналежної якості, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання та транспортування товарів, - до усунення виявлених недоліків;

7) опломбовувати у порядку, передбаченому законодавством, виробничі, складські, торговельні та інші приміщення суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, а також несправні, з неправильними показаннями, з пошкодженим повірочним тавром або без нього, чи з таким, строк дії якого закінчився, засоби вимірювальної техніки, за допомогою яких здійснюється обслуговування споживачів, з подальшим повідомленням про це центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрологічного нагляду;

8) подавати до суду позови щодо захисту прав споживачів;

9) передавати матеріали перевірок на дії осіб, що містять ознаки кримінального правопорушення, органам досудового розслідування;

10) накладати на винних осіб у випадках, передбачених законодавством, адміністративні стягнення.

11.5.3 Справи про адміністративні правопорушення розглядаються за місцезнаходженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів;

1) накладати на суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, стягнення.

11.5.4 Результати перевірок суб'єктів господарювання службовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, оформлюються відповідними актами.

11.5.5 Інші органи виконавчої влади здійснюють державний захист прав споживачів у межах своєї компетенції, визначеної законом.

11.5.7 Органи місцевого самоврядування з метою захисту прав споживачів мають право створювати при їх виконавчих органах структурні підрозділи з питань захисту прав споживачів, які вправі:

1) розглядати звернення споживачів, консультувати їх з питань захисту прав споживачів;

2) аналізувати договори, що укладаються продавцями (виконавцями, виробниками) із споживачами, з метою виявлення умов, які обмежують права споживачів;

3) у разі виявлення продукції неналежної якості, фальсифікованої, небезпечної для життя, здоров'я, майна споживачів і навколишнього природного середовища терміново повідомляти про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у

сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, інші органи, що здійснюють контроль і нагляд за якістю і безпекою продукції;

4) у разі виявлення фактів реалізації продукції, яка не супроводжується необхідною, доступною, достовірною, своєчасною інформацією та відповідними документами, або продукції з простроченим строком придатності - тимчасово зупинити реалізацію продукції до пред'явлення інформації, супровідних документів або припинити її реалізацію;

5) готувати подання до органу, який видав дозвіл на провадження відповідного виду діяльності, для вирішення питання про тимчасове зупинення його дії чи про дострокове анулювання у разі систематичного порушення прав споживачів;

6) подавати до суду позови щодо захисту прав споживачів.

11.5.8 Службові особи органів виконавчої влади, які здійснюють захист прав споживачів, зобов'язані суворо додержуватися вимог законодавства. За невиконання або неналежне виконання обов'язків службові особи притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

11.5.9 Розгляд скарг на рішення органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, їх службових осіб, а також на дії таких осіб

1) Скарги на рішення органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, їх службових осіб, а також на дії таких осіб розглядаються в порядку, визначеному законодавством.

2) Подання скарги не зупиняє виконання рішення органу виконавчої влади, що здійснює захист прав споживачів, його службових осіб, а також дій таких осіб.

11.5.10 Відносини органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, з правоохоронними органами

1) Працівники правоохоронних органів надають службовим особам органів виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, допомогу у виконанні ними службових обов'язків та припиняють незаконні дії фізичних осіб, які перешкоджають виконанню покладених на них функцій.

11.5.11 Правовий захист службових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів

1) Службова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, при виконанні своїх службових обов'язків перебуває під захистом закону.

2) Службові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

3) Образа службової особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, а також опір, погроза, насильство та інші дії, які перешкоджають виконанню покладених на неї завдань, тягнуть за собою встановлену законом відповідальність.

11.5.12 Шкода (збитки), завдані майну службової особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, або членів її сім'ї у зв'язку з виконанням нею службових обов'язків, компенсуються в повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету з подальшим стягненням цієї суми з винних осіб.

11.5.13 На кожну партію таких товарів, якщо це передбачено законом, видається супровідний документ, яким підтверджується їх якість та безпека, із зазначенням найменування товару, виробника, його адреси, дати виробництва (виготовлення), строку придатності.

11.5.14 До того ж, у разі здійснення виїзної (виносної) торгівлі, а також продажу товарів з використанням інших нестационарних засобів на робочому місці продавця встановлюється табличка із зазначенням прізвища, імені та по-батькові продавця, а також відомості про суб'єкта господарювання, що організував торгівлю:

а) для юридичної особи – найменування, адреса і номер телефону;

б) для фізичної особи – підприємця - прізвище, імені та по-батькові, номер свідоцтва про державну реєстрацію та найменування органу, що здійснив таку реєстрацію.

11.5.15 Права споживача в разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями встановлені Законом України "Про захист прав споживачів", згідно з яким у разі реалізації продукції поза торговельними або офісними приміщеннями продавець (виконавець) зобов'язаний надати споживачеві документ, який засвідчує факт укладення договору і є підставою для виникнення взаємних прав та обов'язків.

11.5.16 Такий документ повинен містити інформацію про:

1) дату укладення договору;

2) найменування та місцезнаходження продавця (виконавця);

3) найменування продукції;

4) ціну;

5) строк виконання робіт (надання послуг);

6) інші істотні умови договору;

7) права та обов'язки сторін договору.

11.5.17 У разі реалізації продукції поза торговельними або офісними приміщеннями споживач має право:

а) розірвати договір за умови повідомлення про це продавця (виконавця) протягом чотирнадцяти днів з дати одержання документа, який засвідчує факт здійснення правочину поза торговельними або офісними приміщеннями;

б) чи прийняти продукцію або першу поставку такої продукції, за умови, що така продукція є річчю, а прийняття чи поставка продукції відбувається пізніше часу одержання споживачем документа на їх продаж.

12. Розміщення та утримання реклами

12.1 Порядок встановлення рекламних носіїв

12.1.1 Розміщення та утримання зовнішньої реклами у м. Барі повинно відповідати вимогам Закону України «Про рекламу», «Типових правил розміщення зовнішньої реклами», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, а також Порядком, що затверджується розпорядженнями виконавчого комітету Барської міської ради.

12.1.2 Рекламні засоби (спеціальні конструкції) розташовуються на підставі дозволів на розміщення зовнішньої реклами, наданих у встановленому виконкомом міської ради порядку.

12.1.3 Виконання робіт, пов'язаних з розташуванням рекламних засобів на міській території, здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями.

12.1.4 Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на міській території, виконуються з дотриманням правил техніки безпеки, Правил благоустрою території міста, БНІП, проекту (схеми) організації дорожнього руху, правил проведення робіт в охоронних зонах інженерних мереж із забезпеченням захисту комунікацій під час проведення цих робіт та наглядом представника підприємства, яке експлуатує ці комунікації.

12.1.5 Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на міській території, виконуються з **обов'язковим** відновленням благоустрою місця (території, споруди) у передбачений дозволом термін. Підключення рекламних засобів до існуючих мереж зовнішнього освітлення здійснюється відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством.

12.1.6 У разі проведення робіт, пов'язаних з розташуванням рекламних засобів, на територіях з твердим покриттям (трав'яним покривом) і необхідністю проведення земляних робіт виконується попередня підготовка, яка гарантує максимальне збереження твердого покриття (трав'яного покриву) та необхідну якість його відновлення з використанням аналогічного матеріалу покриття за технологією, яка гарантує його належну якість та відсутність осідання ґрунту.

12.1.7 Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів, **вважаються закінченими**, якщо проведено відновлення твердого покриття, трав'яного покриву, вивезено зайвий ґрунт, сміття, залишки матеріалів та виконано у повному обсязі інші роботи з відновлення благоустрою місця, що підтверджено відповідним актом.

12.1.8 Суб'єкти господарювання, яким надано на умовах договору в тимчасове користування місця розташування рекламних засобів, зобов'язані забезпечувати технічну справність та безпечність технічних конструкцій об'єктів зовнішньої реклами та їх охайний зовнішній вигляд:

1) прибирання місць розташування реклами від використаних рекламних матеріалів та сміття.

2) Вказані конструкції мають бути охайно окрашені (не допускається навіть незначне проржавіння і т.д.), та міцно закріпленні.

3) Рекламний матеріал має бути нанесений виключно на спеціально призначеному для цього місці, не допускається його розриви (навіть незначні) подертості чи інше псування.

4) Зовнішня реклама на територіях, будинках та спорудах розміщується за згодою їх власників або уповноважених ними органів (осіб).

12.1.9 Великоформатні (загальна площа яких перевищує 4, 5 кв. м) рекламні засоби розташовуються відповідно до комплексного плану благоустрою площі, проспекту, вулиці міста на одному рівні від горизонтальної поверхні ґрунту (дорожнього покриття) та на однаковій відстані від доріг.

12.1.10 Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури і в межах зон охорони таких пам'яток дозволяється за погодженням з органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках містобудування та архітектури місцевого значення, а також в межах їх охоронних зон обмежено збереженням зовнішнього вигляду архітектурно-історичних ансамблів.

12.1.11 Рекламні засоби не повинні створювати перешкоди руху пішоходів і транспорту, механізованому прибиранню вулиць, обслуговуванню інженерних мереж і споруд, викошуванню газонів.

12.1.12 Освітлення зовнішньої реклами повинно бути рівномірним і не засліплювати учасників дорожнього руху, а також не освітлювати квартири житлових будинків.

12.1.13 Освітлення зовнішньої реклами повинно виконуватися енергозберігаючими приладами.

12.1.14 Рекламні засоби не повинні виступати джерелами шуму, вібрації, світлових, електромагнітних та інших випромінювань чи полів з порушенням діючих санітарних норм.

12.1.15 При розміщенні рекламних засобів поблизу перехресть, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування повинна забезпечуватись видимість дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування.

12.1.16 Виносні рекламні засоби розміщуються на відстані не більше **2 метрів** від будинку і тільки при ширині тротуару (пішохідної доріжки) не менше **2 метрів**.

12.1.17 Рекламні засоби, які розташовуються на будинках (у тому числі на дахах) і впритул до них, не повинні вступати у візуальний конфлікт з архітектурою цього будинку та суттєво міняти вигляд їхніх фасадів.

12.1.18 при короткостроковому розміщенні зовнішньої реклами у зв'язку з проведенням спеціальних виставкових заходів, рекламних акцій (з розміщенням наземних рекламних засобів) повинен додатково укладатись договір з уповноваженим виконкомом міської ради на те органом для забезпечення прибирання території.

12.1.19 Матеріали, які використовуються при виготовленні усіх типів рекламних засобів, повинні відповідати сучасним вимогам з якості та екологічної безпеки.

12.1.20 Фундаменти рекламних засобів декоративно оформлюються шляхом їх облаштування плиткою або фарбуються. Вони повинні заглиблюватись на **15-30 см** нижче рівня ґрунту (при наявності дозволу на виконання земельних робіт), або розміщуються на поверхні.

12.1.21 Великоформатні (загальна площа яких перевищує 4, 5 кв. м) рекламні засоби повинні мати екранну монолітну конструкцію (місця з'єднань, частини конструкції, силові елементи, опори, торцеві поверхні, елементи кріплення освітлювальної арматури, місця з'єднання з фундаментом закрито обшивним матеріалом) з двосторонньою інформаційною площиною або мати декоративно оформлену зворотну сторону.

12.1.22 Відповідальність за технічний, естетичний стан рекламних засобів, розміщеної реклами, стан благоустрою місць розташування рекламних засобів несе власник рекламного засобу (якщо інше не передбачено договором) згідно з чинним законодавством.

12.1.23 У випадках укладення договору щодо використання елементів благоустрою на місці розташування рекламного засобу між власником рекламного засобу та утримувачем елементу благоустрою міста відповідальність за технічний та естетичний стан всього елементу благоустрою міста несе його утримувач (крім безпосередньо місця розташування рекламного засобу).

12.1.24 Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів, без додержання порядку, визначеного виконкомом міської ради, щодо проведення таких робіт та вимог цих Правил, вважаються незаконними і тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

12.1.25 Рекламні засоби, які розташовано з порушеннями порядку розміщення зовнішньої реклами у місті Барі, положення про порядок оплати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів у місті Барі, Правил благоустрою території міста (без дозволів, у разі закінчення терміну дії дозволів - без продовження строку дії, у разі скасування дозволу, з недодержанням визначеної у дозволі конструкції рекламного засобу, недодержання визначеного місця розташування рекламного засобу), а також в інших випадках, визначених у нормативно-правових актах або в договорі про тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, підлягають демонтажу в порядку, встановленому виконкомом міської ради.

12.1.26 Шкода, завдана при розміщенні зовнішньої реклами внаслідок порушення законодавства з благоустрою населених пунктів, підлягає компенсації у встановленому чинним законодавством порядку.

12.1.27 Рекламні засоби повинні містити реквізити власника рекламного засобу або відповідальної особи.

12.2 Обмеження на встановлення рекламних носіїв

12.2.1 **Забороняється** проведення робіт з розташування рекламного засобу, реклами з порушенням визначеного дозволом місця їх проведення (визначеного місця розташування рекламного засобу, реклами), в тому числі при короткостроковому розміщенні рекламного засобу, реклами. Розповсюджувач реклами, рекламного засобу не звільняється від відшкодування шкоди, завданої об'єкту або елементу благоустрою міста, та виконання відновлювальних робіт.

12.2.2 **Забороняється** вчиняти дії по організації, розміщенню реклами, будь-яких рекламних засобів, будь-яких оголошень, плакатів, листівок тощо безпосередньо на фасадах будинків, будівель, споруд та їх елементів, в під'їздах, на парканах, огорожах, стовпах, конструкціях (крім дощок оголошень), деревах, водостічних трубах та інших не відведених для цього місцях. Також, особи причетні до організації та розміщення реклами **несуть відповідальність за бездіяльність**, що призвела до розміщення реклами, будь-яких рекламних засобів, будь-яких оголошень, плакатів, листівок тощо у невідведених для цього місцях.

12.2.3 **Забороняється** розташування рекламних засобів:

- 1) на пішохідних доріжках та алеях, якщо це перешкоджає вільному руху пішоходів;
- 2) на територіях пам'яток садово-паркового мистецтва, природних заповідників, парків, на квітниках та деревах;
- 3) великорозмірних конструкцій у центральній історичній частині міста, за винятком територій транспортних магістралей, які входять до її складу і характеризуються малою забудованістю.

12.2.4 Заборонено використовувати змерзлий, кусковий ґрунт в зимовий період при насипанні поверхового шару ґрунту над фундаментом рекламного засобу або відновленні благоустрою при демонтажі рекламного засобу (відновлення після демонтажу фундаменту рекламного засобу).

12.2.5 Забороняється при заміні рекламного сюжету розташування автотранспортних засобів на території зелених насаджень.

13 Санітарне очищення територій населених пунктів.

13.1 Загальні положення

13.1.1 Санітарне очищення територій населених пунктів повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території населеного пункту та у місцях перебування людей за його межами відповідно до схеми санітарного очищення та правил благоустрою населеного пункту, затверджених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території.

13.1.2 Санітарне очищення території міста Барі здійснюється на підставі узгодженої та затвердженої в установленому порядку схеми, **включає** механізоване та ручне прибирання території об'єктів благоустрою, збір та видалення у встановлені місця відходів, сміття, листя, гілля, снігу, криги, належне їх захоронення, обробку, утилізацію, знешкодження та інші дії, що забезпечують утримання території міста відповідно до вимог цих Правил, санітарних норм та правил, рішень виконкому міської ради, чинного законодавства.

13.1.3 Санітарне очищення територій населених місць здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства на договірних засадах з власниками чи балансоутримувачами об'єктів благоустрою.

13.1.4 Санітарний день прибирання міста – четвер.

13.2 Обов'язок по механізованому та ручному прибиранню та утриманню територій, вчинення протижеледних заходів:

13.2.1 покриття проїжджої частини міських проспектів, вулиць, провулків, а також покриття тротуарів, набережних, бульварів, площ, за кошти міського бюджету - покладається на уповноважені виконкомом міської ради органи;

13.2.2 покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини міських проспектів, вулиць, провулків, прилеглих до житлового фонду територіальної громади, покладається на уповноважені виконкомом міської ради органи;

13.2.3 покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини місцевих проїздів, прилеглих до житлового фонду відомств, - покладається на відповідні відомства;

13.2.4 покриття тротуарів, проїжджої частини місцевих (внутрішньоквартальних) доріг, територій, суміжних (прилеглих) з приватними домоволодіннями на відстані **5 метрів** по периметру, - покладається на власників або користувачів домоволодінь;

13.2.5 покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини, територій, прилеглих до будівель громадської забудови, прибудинкової території, у тому числі будівель, що утримуються ОСББ, - покладається на балансоутримувача будівель, ОСББ;

13.2.6 покриття дворів, тротуарів, майданчиків, проїжджої частини, інших суміжних (прилеглих) територій з земельними ділянками, що надані у власність або користування підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності, - покладається на відповідні підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які є власниками або користувачами таких ділянок;

13.2.7 покриття тротуарів, територій, прилеглих до торгових центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів та інших об'єктів торгівлі, авторемонтних майстерень, автомийків, підприємств, установ, організацій на відстані **20**

метрів по периметру об'єкту чи землекористування та до проїжджої частини вулиці - покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

13.2.8 покриття тротуарів, територій, прилеглих до палаток, ларьків, кіосків, інших об'єктів виносної/вуличної торгівлі на відстані **10 метрів** по периметру об'єкту — покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

13.2.9 територій охоронних зон залізничної колії, ліній електропередач - покладається на відповідні підприємства, що їх експлуатують;

13.2.10 територій прилеглих до АЗС, на відстані **30 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці - покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти;

13.2.11 територій прилеглих до індивідуальних гаражів, сараїв, льохів на відстані **5 метрів** навколо них - покладається на власників або користувачів гаражів;

13.2.12 прилеглих до гаражних товариств, гаражно-будівельних підприємств, гаражно-будівельних кооперативів, автостоянок на відстані **20 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці - покладається на власників або керівників вказаних підприємств;

13.2.13 прилеглих до господарських та інших споруд на відстані **10 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на власників або користувачів цих споруд.

13.2.14 прилеглих до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій, розподільчих щитів, розподільчих шаф та інших технічних елементів на відстані **10 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці - покладається на підприємства, організації, установи на балансі в яких знаходяться вказані об'єкти;

13.2.15 лісопосадок — покладається на балансоутримувача або на уповноважену особу за рішенням виконкому міської ради;

13.2.16 автобусних зупинок, маршрутних транспортних засобів і стоянок (місце відстою) маршрутних таксі — покладається на відповідні підприємства, установи, організації або інші особи, що експлуатують вказані зупинки на відстані **25 метрів по периметру** від місця облаштування зупинки, стоянки;

13.2.17 трамвайних, тролейбусних, автобусних, зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок маршрутних таксі, крім кінцевих, - покладається на відповідні дорожньо-експлуатаційні підприємства або інших суб'єктів господарювання на яких покладений обов'язок щодо механізованого та ручного прибирання відповідних територій на відстані **5 метрів по периметру** від облаштування зупинки, стоянки. Зупинки громадського транспорту **обов'язково** обладнуються покажчиками назви зупинки;

13.2.18 місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, крім кінцевих, де відсутні об'єкти торгівельної діяльності та які розміщені не на прибудинковій території — покладається на осіб, визначених виконавчими органами міської ради на відстані **5 метрів по периметру** від облаштування зупинки;

13.2.19 парковок - покладається на осіб, які є їх балансоутримувачами, та осіб, яким вказані території надані у користування згідно з договором на відстані **5 метрів** від облаштування об'єкту та до проїжджої частини вулиці;

13.2.20 зелених насаджень парків, гідропарків, парків культури та відпочинку, парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших, рекреаційних та санітарно-захисних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку - покладається на їх балансоутримувачів, якщо інше не передбачено угодами на здійснення благоустрою;

13.2.21 автобусних станцій - покладається на відповідні суб'єкти господарювання або інші особи, що утримують майно вокзалів, станцій на балансі, на відстані **20 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці;

13.2.22 ринків — покладається на відповідні підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що утримують майно ринків на балансі на відстані **10 метрів по периметру** об'єкту та до проїжджої частини вулиці, за винятком проїзної частини та **не рідше 4 разів** протягом робочого часу;

13.2.23 мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів - покладається на їх балансоутримувачів на відстані **10 метрів навколо них**.

13.2.24 рішенням виконкому міської ради за підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути закріплені для прибирання та утримання інші території в межах міста.

13.2.26 залізничних колій, що проходять через місто по **5 метри** від крайніх колій в обидва боки, відкосів, насипів, переїздів, переходів через колії, що знаходяться в межах міста, виїмок (до верхніх кромек в обидва боки) покладається на їх балансоутримувачів.

13.2.27 прибирання територій, які відведені під проектування та забудову, прилеглої території на відстані **20 м** по периметру споруд та до проїжджої частини вулиці, здійснюється підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності.

13.2.28 місць встановлення сміттєзбірників та території на відстані **5 м** навколо них, покладається на підприємство, яке утримує зазначену територію.

13.2.29 рішенням виконавчого комітету міської ради за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути закріплені з визначенням розміру для утримання у належному стані інші території в межах відповідного району міста.

13.3 Обов'язки юридичних та фізичних осіб по прибиранню прилеглої території

13.3.1 На територіях, які належить прибирати - підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни зобов'язані проводити весь комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

13.3.1.1 регулярно прибирати від сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу, льоду що забезпечує утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному стані; при цьому тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності та додатково **10 метрів**);

13.3.1.2 забезпечувати вивезення сміття, бруду, будь-яких відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із спеціалізованими підприємствами;

13.3.1.3 регулярно мити об'єкти та елементи благоустрою, якщо їх можна мити для утримання в належному стані;

13.3.1.4 утримувати приміщення громадських туалетів, у тому числі дворових та туалетів на кінцевих зупинках маршрутних транспортних засобів, у належному санітарному та технічному стані. У випадку відсутності громадських туалетів та контейнерів для збору сміття на кінцевих зупинках маршрутного транспорту - особи, що здійснюють пасажирські перевезення **зобов'язані** протягом **1 місяця** з моменту початку перевезень встановити біотуалети і контейнери та здійснювати їх обслуговування протягом всього терміну дії договору перевезень. Зазначена умова є **істотною** при укладанні договорів перевезення. **Невиконання** зазначеної умови є підставою для застосування оперативного-господарських санкцій до перевізника згідно з господарським Кодексом України у вигляді односторонньої відмови від виконання зобов'язань по договору та відмови від встановлення на майбутнє господарських відносин із зазначеним перевізником.

13.3.1.5 очищувати опори ліній електропередач, стовпів, парканів, будівель (приведення їх в належний технічний та естетичний стан) дерев інших елементів благоустрою від бруду, написів;

13.3.1.6 регулярно знищувати бур'яни, скошувати траву заввишки більше **10 см**, видаляти сухостійні дерева та чагарники, видаляти сухе та поламане гілля та забезпечувати їх вивезення у спеціально відведені місця;

13.3.1.7 регулярно обстежувати прилеглі та закріплені території з метою виявлення амброзії полинолістої, карантинних рослин, проводити заходи по їх знищенню;

13.3.1.8 проводити заходи по боротьбі з гризунами, синантропними комахами та безпритульними тваринами;

13.3.1.9 проводити протягом року необхідні заходи по боротьбі зі шкідниками та хворобами зелених насаджень;

13.3.1.10 здійснювати з додержанням встановлених норм та правил утримання в належному стані фасадів будівель, огорож та інших споруд;

13.4 Зимове прибирання суб'єктами у сфері благоустрою

Зимове прибирання суб'єктами у сфері благоустрою відповідних територій повинне забезпечувати нормальний рух пішоходів та транспорту і включати:

13.4.1 Підмітання та зсув снігу. Роботи по прибиранню снігу та льоду суб'єкти у сфері благоустрою **зобов'язані** розпочинати з настанням снігопаду. Від снігу та льоду в першу чергу очищають тротуари, дороги до під'їздів житлових будинків, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, люки водопровідних і каналізаційних колодязів. **Дозволяється** свіжий сніг укладати у вали на вулицях і площах, за винятком території місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, для подальшого вивезення.

13.4.2 Видалення снігу та снігово-льодяних утворень. **Забороняється** сколювати лід на тротуарах, вимощених фігурними елементами. При переміщенні снігу з тротуару на проїжджу частину вулиці чи дороги для його механізованого видалення снігові вали розміщуються на відстані **не більше ніж 1 м** від бордюру.

13.4.3 Формування снігових валів **не допускається** на перехрестях, пішохідних доріжках, місцях для зупинки маршрутних транспортних засобів, місцях для паркування, в місцях в'їзду у двори і на внутрішньо кварталній території, а також на територіях зелених насаджень, на решітках зливових колодязів.

13.4.4 Зібраний сніг, лід, бруд та сміття повинні **щоденно** вивозитися на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище, інші місця, визначені виконкомом міської ради.

13.4.5 Усунення слизькості. Під час ожеледиці необхідно посипати (обробляти) тротуари, переходи через вулиці, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, спуски, підйоми речовинами, що виключають ковзання. Боротьба з ожеледицею на проїжджій частині та тротуарах здійснюється шляхом посипання (оброблення) піском, шлаком, піщано-соляною сумішшю, іншими протиожеледними реагентами. При таненні снігу та льоду мокрий сніг, пісок та бруд вичищають.

1) Тротуари, доріжки у парках, скверах і на бульварах, сходи, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, розташовані напроти будинків та споруд, а також небезпечні для проїзду автотранспорту і проходу пішоходів місця посипають (обробляють) піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами, реагентами юридичні особи, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, за якими закріплені ці ділянки для утримання, або особи, яким такий обов'язок переданий за договором.

2) Механізоване посипання (оброблення) піщаною або змішаною сумішшю, іншими дозволеними для цієї мети матеріалами, реагентами проїжджій частини, вулиць, площ, мостів, шляхопроводів, перехресть, підйомів і узвозів проводиться в порядку, визначеному виконкомом міської ради;

13.4.6 Балансоутримувачі або особи, які утримують відповідні території закріплені за ними відповідно договору або визначені цими Правилами **зобов'язані**:

1) мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати, мітли, льодоруби тощо);

2) мати достатній запас матеріалу (пісок, шлак тощо) для своєчасного проведення протиожеледних заходів;

3) території прибирання очищати від снігу та льоду, та обробляти їх піском та іншими притиожеледними засобами;

4) своєчасно очищати дахи, водостічні труби, карнизи від льоду із забезпеченням заходів безпеки (встановлення огорож на тротуарах, пішохідних зонах і негайним прибиранням скинутого снігу та льоду).

13.4.7 Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни **зобов'язані** укладати договори з відповідними підприємствами про прибирання, у тому числі механізоване, посипання піщаною сумішшю та іншими

дозволеними для цього матеріалами вулиць, площ, перехресть, тротуарів, закріплених за ними територій, та інші дії або проводити ці роботи самостійно.

13.4.8 Забороняється вивезення снігу, льоду у місця, які не призначені для цього.

13.4.9 В період з **1 квітня до 1 жовтня** прибирання здійснюється в загальному порядку.

14 Обмеження щодо куріння тютюнових виробів та розпиття алкогольних напоїв.

14.1 Забороняється куріння тютюнових виробів та розпиття алкогольних напоїв на робочих місцях та в громадських місцях (за винятком місць, спеціально для цього відведених), а саме:

1) в будівлях, спорудах (їх частинах), які доступні або відкриті для населення вільно чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди;

2) на стадіонах;

3) у ліфтах ;

4) на територіях закладів освіти, у тому числі дитячих комбінатів, шкіл, вищих та середніх навчальних закладів;

5) на територіях та безпосередньо поряд з територіями дитячих майданчиків, дитячих розважальних атракціонів, майданчиків для відпочинку та дозвілля;

6) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ.

14.2 Власник або уповноважені ним особи, чи орендарі відповідних споруд, окремих приміщень **зобов'язані** відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, якої завдають здоров'ю людини куріння тютюнових виробів чи інші способи їх вживання. Законом можуть встановлюватися й інші обмеження щодо місць вживання тютюнових виробів.

14.3 У громадських місцях для осіб, які не курять, відводиться не менше ніж **50 %** площі цих громадських місць, розміщеної так, щоб тютюновий дим не поширювався на цю територію.

15 Правила утримання тварин.

15.1 Правова основа

15.1.1 Правовою основою Правил є Закони України "Про благоустрій населених пунктів", "Про захист тварин від жорстокого поводження", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про ветеринарну медицину", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб" та інші нормативно – правові акти.

15.1.2 Правила поширюються на фізичних осіб, юридичних осіб та їх філії. Дія цих Правил не поширюється на установи Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державного митного комітету України і Міністерства внутрішніх справ України.

15.1.3 Контроль за додержанням цих Правил на території міста Бар в межах своїх повноважень здійснюється виконавчими органами Барської міської ради, комунальними підприємствами, органами внутрішніх справ, санітарно-епідеміологічною станцією, державною установою ветеринарної медицини міста Бар та іншими юридичними особами згідно з повноваженнями і чинним законодавством.

15.2 Вимоги до утримання, поводження та використання домашніх тварин

15.2.1 Умови утримання домашніх тварин повинні задовольняти їх природні потреби в їжі, воді, сні, русі, контакті із собі подібними, у природній активності та інших потребах.

15.2.2 Місце утримання домашніх тварин повинно бути облаштовано таким чином, щоб забезпечити необхідні простір, температурно-вологісний режим, достатнє освітлення, вентиляцію та можливість контакту тварин із природним для них середовищем.

15.2.3 Власники домашніх тварин зобов'язані виконувати вимоги цих Правил, а також не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних, юридичних осіб та їх філій і не створювати загрози безпеці людей та тварин.

15.3 При додержанні вимог цих Правил дозволяється утримувати:

15.3.1 домашніх тварин – у квартирах, де проживає кілька сімей, - лише за згодою всіх мешканців квартири. При цьому не дозволяється утримувати домашніх тварин в місцях загального користування (коридори, сходові площадки, горища, підвали, балкони тощо);

15.3.2 домашніх тварин – у «зоокутках», дитячих, освітніх закладах – з дозволу відповідного органу за погодженням з санітарно-епідеміологічною службою, державної установи ветеринарної медицини міста Бар, забезпеченням безпеки дітей та постійного догляду за тваринами;

15.3.3 домашніх тварин – у вільному вигулі на ізольованій, добре огороженій території (ізольованому приміщенні) на прив'язі або без неї за наявності попереджувальної таблички про існування тварини;

15.3.4 домашніх тварин – юридичними особами: для охорони – в обладнаних приміщеннях або на прив'язі; для дослідної мети – у вольєрах, висотою **не менше 2,5 метрів** або в розплідниках;

15.3.5 собак – без повідків і намордників під час оперативного використання правоохоронними організаціями, собак спеціального призначення, а також під час муштри, на полюванні, на учбово-дресувальних майданчиках.

15.3.6 Собак, які визнано потенційно небезпечними, дозволяється утримувати фізичним особам, які досягли 18-річного віку, психічно здорові, фізично спроможні керувати твариною, пройшли спеціальне навчання у кінологічних організаціях та уклали договір обов'язкового страхування відповідальності власника собаки за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам.

15.3.7 Юридичні особи та їх філії за умови погодження з державною установою ветеринарної медицини м. Бар, наявності відмітки у реєстраційному посвідченні про щорічне щеплення проти сказу, укладення договору обов'язкового страхування відповідальності власника собаки за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам, та визначення відповідальної особи, яка безпосередньо несе відповідальність за тварину, можуть утримувати собак при умовах:

1) дотримуватись санітарно – гігієнічних норм експлуатації жилого приміщення, гуманно поводитися з твариною, не залишати її без догляду, їжі і води;

2) не допускати можливості безконтрольного виходу тварини поза межі місця її утримання;

3) під час вигулу, супроводу собаки тримати її на короткому повідку (**1,2м**), а тих, які належать до категорії потенційно небезпечних порід, в наморднику, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей;

4) запобігати неконтрольованому розмноженню домашніх тварин;

5) повідомляти протягом 5 днів державну установу ветеринарної медицини міста Бар про придбання собаки чи kota, а також про переїзд з ним в інший населений пункт;

6) не допускати, щоб собаки і коти забруднювали квартири, сходові площадки та клітини та інші місця загального користування в будинках, дворах і на вулицях;

7) прибирати в усіх випадках екскременти за своїми тваринами (ця вимога не поширюється на власників собак-поводирів);

8) забезпечувати тишу - попереджувати лай собак у багатоквартирних будинках з **22:00 до 8:00;**

9) надавати тварин для огляду, діагностичних досліджень, профілактичних щеплень та обробок на вимогу посадових осіб державної установи ветеринарної медицини в м. Бар;

10) забезпечувати своєчасне щеплення проти сказу собак, котів та інших тварин;

- 11) негайно ізолювати тварину і звернутися до державної установи ветеринарної медицини міста Бар у разі виникнення підозри на наявність у тварини захворювання;
- 12) негайно повідомляти заклади охорони здоров'я та державні установи ветеринарної медицини в м. Бар про випадки покусів або травмування твариною людини або домашньої тварини;
- 13) надавати тварин для тимчасової ізоляції у разі, коли на те є відповідне рішення санітарно-епідеміологічної станції чи державної установи ветеринарної медицини в місті Бар, якщо ця тварина є небезпечною для оточуючих, тих, що завдали тілесних ушкоджень людині або тварині.
- 14) відшкодувати матеріальні та моральні збитки, що нанесені їхньою твариною фізичній і юридичній особам та їх філіям, у встановленому чинним законодавством України порядку;
- 15) у разі неможливості подальшого тримання тварини передати її у власність іншій особі.

15.4 Утримання собак без повідків і намордників дозволяється під час:

- 15.4.1 муштри на спеціальних навчально-дресирувальних майданчиках;
- 15.4.2 проведення виставок та змагань на спеціальних рингах.

15.5 При поводженні з тваринами не допускається:

- 15.5.1 використання оснащень, інвентарю та інших предметів, що травмують тварин;
- 15.5.2 примушування тварин до виконання неприродних для них дій, що призводять до травмувань;
- 15.5.3 нанесення побоїв, травм з метою примушування тварин до виконання будь-яких вимог;
- 15.5.4 використання тварин в умовах надмірних фізіологічних навантажень тощо.

15.6 Власникам домашніх тварин забороняється:

- 15.6.1 утримувати тварин незареєстрованими;
- 15.6.2 навчати собак атакувати людину;
- 15.6.3 продавати домашніх тварин у невстановлених для цього місцях;
- 15.6.4 утримувати собак і котів у місцях загального користування (коридорах, підвалах, на сходах, горищах тощо);
- 15.6.5 вигулювати собак без повідків, а потенційно-небезпечних порід також без намордників - у невстановлених для цього місцях, окрім випадків, передбачених п. 16.4;
- 15.6.6 заводити тварин у приміщення громадських будинків (магазинів, об'єктів громадського харчування, установ охорони здоров'я, культури та ін.), на території шкіл, дитячих майданчиків та ін. (без згоди власника);
- 15.6.7 вигулювати тварин на території парку, скверів, в місцях загального користування і масового відпочинку, необладнаних місцями вигулу тварин, без повідків та намордників;
- 15.6.8 купувати, продавати, а також перевозити всіма видами транспорту в інші населені пункти домашніх тварин без передбачених законодавством щеплень, обробок;
- 15.6.9 викидати трупи собак, котів та інших тварин або захоронювати їх у невідведених для цього місцях (контейнерах, газонах та інших);
- 15.6.10 жорстоко поводитись з собаками, котами та іншими тваринами, залишати бездоглядними;
- 15.6.11 використання оснащень, інвентарю, що травмують тварину;
- 15.6.12 примушувати тварин до виконання неприродних для них дій, що призводять до травмувань;
- 15.6.13 нанесення побоїв, травм з метою примушування тварин до виконання будь-яких вимог;
- 15.6.14 проводити собачі бої та інші заходи, які допускають жорстокість по відношенню до тварини;

15.6.15 розведення тварин зі спадково закріпленою агресивністю, тварин з виявленими генетичними змінами, що спричинюють їм страждання;

15.6.16 застосування до тварин фармакологічних та механічних засобів допінгу;

15.6.16 примушування до нападу одних тварин на інших;

15.6.17 вирощувати собак і котів для м'яса та шкірок;

15.6.18 інші дії, які суперечать гуманному ставленню до тварин.

15.7 Власники собак та інших тварин мають право:

15.7.1 виводити собак з жилих та інших приміщень, а також ізольованих територій в загальні двори або на вулицю тільки на короткому повідку (**не більше 1,2 м**), а тих, які належать до категорії потенційно небезпечних порід, в наморднику, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей;

15.7.2 транспортувати тварин усіма видами транспорту загального користування відповідно до правил транспортування тварин у даному виді транспорту, при обов'язковому забезпеченні безпеки людей;

15.7.3 вигулювати собак в місцях, спеціально відведених та облаштованих для цієї мети, без повідків та намордників.

15.8 Особа, яка утримує тварину, зобов'язана:

15.8.1 дотримуватись санітарно-гігієнічних та інших норм експлуатації приміщення, де утримується тварина (місце постійного утримання), та норм співжиття (у випадку утримання тварини у жилому приміщенні);

15.8.2 дбати про тварину, шляхом забезпечення її достатньою кількістю їжі та постійним доступом до води, а також іншими необхідними для життя потребами;

15.8.3 забезпечити тварині можливість здійснювати необхідні рухи, контактувати з собі подібними;

15.8.4 реєструвати тварин відповідно до вимог чинного законодавства;

15.8.5 спускати собак з прив'язі лише на закритих територіях, що виключає можливість втечі, з дотриманням заходів безпеки людей та інших тварин;

15.8.6 при застосуванні тварин для охорони території розміщувати попереджувальний напис з інформацією про наявність собаки перед входом до відповідного приміщення чи території;

15.8.7 не допускати забруднення твариною квартири, приміщень, територій де вони утримуються, сходів, інших місць загального користування в будинках, дворах і на вулицях; прибирати екскременти тварини з подальшим видаленням до сміттєзбірників;

15.8.8 забезпечити наявність повідка та намордника, необхідних для здійснення вигулу домашньої тварини поза місцем її постійного утримання;

15.8.9 забезпечити наявність на домашній тварині нашійника з ідентифікуючими позначками (адреса, телефон власника, реєстраційний номер тварини);

15.8.10 забезпечити щорічну імунізацію тварин проти сказу;

15.8.11 забезпечити своєчасне надання тварині ветеринарної допомоги (обстеження, лікування, щеплення та ін.);

15.8.12 негайно ізолювати тварину і звернутися до ветеринарного лікаря у разі виникнення підозри на наявність у тварини захворювання, особливо інфекційного, та повідомити відповідну установу державної ветеринарної служби;

15.8.13 у випадках падежу тварин – негайно повідомляти органи державної ветеринарної служби;

15.8.14 у випадках заподіяння домашньою твариною ушкоджень здоров'ю людині або іншим тваринам – негайно повідомляти про це медичну або ветеринарну установу, а також негайно доставляти для огляду у ветеринарну установу тварину, яка заподіяла ушкодження здоров'ю людині або іншим тваринам;

15.8.15 відшкодувати в повному обсязі шкоду, заподіяну твариною майну юридичної або фізичної особи, власником тварини;

15.8.16 запобігати неконтрольованому розмноженню домашніх тварин;

15.8.17 заключати договори на обов'язкове страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам.

15.8.18 Якщо власником тварини є юридична особа, то адміністрація зобов'язана призначити особу, відповідальну за благополуччя тварини.

15.8.19 Домашні тварини підлягають тимчасовій ізоляції в разі, якщо на це є відповідне рішення органів державної ветеринарної служби, зокрема, у випадку завдання тілесних ушкоджень людині або іншій домашній тварині.

15.8.20 Тимчасова ізоляція домашніх тварин може проводитись у примусовому порядку, якщо домашня тварина є небезпечною для оточуючих.

15.8.21 Власники диких та сільськогосподарських тварин узгоджують з органами державної ветеринарної служби перелік та порядок проведення діагностичних та профілактичних заходів щодо цих тварин.

15.9 Продаж тварин дозволяється:

15.9.1 на території власника тварини;

15.9.2 в розплідниках племінних тварин, зареєстрованих належним чином;

15.9.3 в притулках (міні-притулках);

15.9.4 під час проведення спеціалізованих заходів (виставки, аукціони тощо);

15.9.5 на торгових місцях в спеціалізованих закладах торгівлі, обладнаних відповідним чином.

15.10 Умертвіння тварин допускається у наступних випадках:

15.10.1 для припинення страждань тварин, якщо вони не можуть бути припинені в інший спосіб;

15.10.2 за необхідності умертвіння окремих тварин, які є невиліковно хворі або носії особливо небезпечного захворювання;

15.10.3 за необхідності оборони від нападу агресивної тварини, якщо життя або здоров'я людей знаходиться в небезпеці;

15.10.4 сільськогосподарських тварин для одержання господарської корисної продукції.

15.11 При умертвінні тварин мають дотримуватися такі вимоги:

15.11.1 умертвіння проводиться методами, що виключають передсмертні страждання тварин, забороняється застосовувати негуманні методи умертвіння тварин, що призводять до загибелі від задушення, електричного струму, больових ін'єкцій, отруєння, курареподібних препаратів, перегріву та інші больові методи;

15.11.2 приміщення, де проводиться умертвіння, повинно бути відокремлене від приміщення, де утримуються інші тварини.

15.12 Загальні вимоги до виходу тварин

15.12.1 Дозволяється виходити тварин в місцях, спеціально відведених та обладнаних для цієї мети території міста Бар.

15.12.2 Дозволяється виходити собак у громадських місцях, особливо потенційно небезпечних порід та які визнані небезпечними, лише при наявності намордника та повідка.

15.12.3 Виводити собак з жилих та ізольованих приміщень, а також з ізольованих територій в загальні двори на вулицю тільки на короткому повідку і в наморднику, крім собак дрібних порід, на яких у реєстраційних посвідченнях зроблено відповідну відмітку.

15.12.4 Забороняється перебувати з собаками в садах, скверах, на стадіонах, спортивних і дитячих майданчиках, ринках, купання собак у водоймищах в місцях масового купання людей, інших громадських місцях, де тварини можуть заподіяти шкоду людям чи іншим тваринам.

15.12.5 Забороняється супровід собак потенційно небезпечних порід та таких, які визнані небезпечними, особам яким не виповнилося 18 років, психічно хворим або фізично неспроможним керувати твариною.

15.12.6 При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

15.12.7 Супроводжувати домашню тварину може особа, яка досягла 14-річного віку. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

15.13 Особа, яка супроводжує тварину, зобов'язана забезпечити:

15.13.1 безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною;

15.13.2 безпеку супроводжуваної домашньої тварини;

15.13.3 безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною до транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою;

15.13.4 видалення екскрементів тварини.

15.13.5 Особи, які утримують домашніх тварин, зобов'язані відшкодувати витрати за прибирання території від екскрементів, сміття тощо.

15.14 Обов'язки власників сільськогосподарських тварин та птиці

15.14.1 Власники сільськогосподарських (продуктивних) тварин зобов'язані:

1) реєструвати продуктивних тварин у державному органі ветеринарної медицини;

2) утримувати в чистоті приміщення для тварин та птиці, прилеглі до них території;

3) систематично здійснювати заходи боротьби з мухами та гризунами;

4) негайно повідомляти ветеринарну лікарню про кожен випадок захворювання чи падежу сільськогосподарської тварини та птиці;

5) доставляти сільськогосподарських тварин і птицю до ветеринарної лікарні для огляду, діагностичних досліджень та вакцинації в термін, встановлений ветеринарним лікарем, а в разі неможливості, викликати лікаря додому;

6) виконувати усі вказівки ветеринарного лікаря з проведення заходів, необхідних для попередження заразних захворювань тварини та птиці;

7) ввозити в місто с./господарських тварин та птицю за наявності ветеринарного свідоцтва;

8) проводити забій тварин тільки на забійних пунктах після огляду її ветлікарем, та оформлення ветдовідки встановленого зразку;

9) усі трупи сільськогосподарських тварин і птиці підлягають утилізації відповідно до вимог чинного законодавства України.

15.15 Вилов та тимчасова ізоляція тварин

15.15.1 Вилов та утримання безпритульних тварин здійснюється з метою регулювання їх чисельності проводиться спеціалізованою організацією.

15.15.2 Собаки, незалежно від породи, належності та призначення, у тому числі й ті, що мають нашійники з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у скверах, садах, на бульварах, у громадському транспорті, дворах та інших громадських місцях, вважаються безпритульними і підлягають вилову.

15.15.3 Вилов тварин окремими громадянами забороняється, крім випадків, коли ці тварини є небезпечними для оточуючих та проявляють агресивність, створюючи загрозу безпеці людей.

15.15.4 Тимчасовій ізоляції підлягають собаки, коти та інші домашні тварини в разі, якщо на це є відповідне рішення органів санітарно-епідеміологічної та ветеринарної служби, а також ті, що завдали тілесних ушкоджень людині або іншій домашній тварині.

15.15.5 Тимчасова ізоляція домашніх тварин може проводитись у примусовому порядку, якщо домашня тварина є небезпечною для оточуючих.

15.15.6 Тимчасово ізольовані домашні тварини протягом 10-ти днів з дня їх вилову повинні бути обстежені і після висновків державної установи ветеринарної медицини про стан здоров'я тварин повертаються власникам (після сплати витрат на обстеження і утримання), а в разі виявлення обставин, що можуть загрожувати життю та здоров'ю

оточуючих, передаються спеціалізованим організаціям для подальшого лікування, нагляду чи евтаназії.

15.15.7 Вилов собак, котів та інших домашніх тварин, як правило, проводиться за відсутності сторонніх осіб із 5:00 до 7:00 або після 20:00 (влітку – після 22:00).

15.15.8 Працівники з вилову безпритульних тварин і водії спеціального транспорту зобов'язані дотримуватися норм гуманності при вилові та транспортуванні тварин.

15.15.9 Виловлені безпритульні домашні тварини протягом п'яти днів з дня їх вилову обов'язково утримуються у притулку підприємства, що здійснює вилов, і можуть бути повернуті власникам із дозволу ветеринарної установи після пред'явлення реєстраційного посвідчення та оплати вартості витрат на вилов і утримання.

15.15.10 Якщо протягом п'яти днів власник не забирає тварину з Притулку, то вона вважається безпритульною.

15.15.11 Перед поверненням тварини до середовища мешкання чи власникам, тварини підлягають щепленню проти сказу.

15.15.12 Власники зобов'язані протягом тридцяти днів утримувати таких тварин в ізольованому приміщенні і за вказівкою ветеринарної установи доставляти їх для огляду.

15.16 Працівникам служби відлову забороняється:

15.16.1 використовувати методи вилову, технічні пристрої і препарати, що травмують тварин або небезпечні для їхнього життя і здоров'я;

15.16.2 відловлювати вже стерилізованих тварин, крім окремих випадків, які повинні узгоджуватись з ветлікарем;

15.16.3 привласнювати собі виловлених тварин, продавати і передавати їх приватним особам або іншим організаціям;

15.16.4 знімати собак з прив'язі.

15.16.5 У випадках, коли неможливо привернути для допомоги опікунів або встановити контакт з твариною, вилов безпритульних тварин може проводитися із застосуванням сітки, сачка, іншим безпечним заходом.

15.16.6 Вивезення стерилізованих тварин з притулку здійснюється працівниками служби відлову.

15.17 Порядок реєстрації тварин.

15.17.1 Реєстрація домашніх тварин проводиться з метою:

- 1) єдиного їх обліку у місті;
- 2) контролю за чисельністю безпритульних тварин;
- 3) здійснення контролю за дотриманням ветеринарно-санітарних вимог;
- 4) забезпечення епізоотичного благополуччя.

15.17.2 Реєстрація проводиться одноразово і вважається дійсною протягом усього життя тварин.

15.17.3 Реєстрацію тварин у місці проводить заклад ветеринарної медицини м. Бар.

15.17.4 Обов'язковій реєстрації підлягають тварини, що належать на правах власності або інших підставах фізичним і юридичним особам і перебувають у м. Бар. Власник повинен зареєструвати тварину протягом 30 діб з моменту її отримання.

15.17.5 У випадку втрати реєстраційного посвідчення тварини, зміни її власника або цього місця проживання (реєстрації) обов'язково проводиться перереєстрація тварини.

15.17.6 Реєстрація або перереєстрація тварини здійснюється в приміщенні закладу ветеринарної медицини м. Бар.

15.17.7 Для реєстрації або перереєстрації власник тварини повинен мати при собі паспорт або свідоцтво про реєстрацію (для юридичних осіб), відповідний документ, який підтверджує право власності на цю тварину, ветеринарний документ встановленого зразка на тварину з відміткою про проведення необхідних досліджень та щеплень.

15.17.8 Присутність тварини, яку реєструють, є обов'язковою при проведенні реєстрації.

15.17.9 Власнику зареєстрованої тварини орган, який реєструє зобов'язаний видати реєстраційне посвідчення, номерний індивідуальний знак (жетон) тварини, та ознайомити власника з Правилами утримання тварин у м. Бар та з ветеринарно-санітарними вимогами.

15.18 Поховання або утилізація трупів тварин:

15.18.1 Не дозволяється викидати трупи собак та котів в контейнери для збору сміття чи захоронювати їх у не відведених для цього місцях.

15.18.2 Поховання померлих домашніх тварин, у тому числі кремація, власники померлих тварин здійснюють за власні кошти в установленому законодавством порядку та з дотриманням санітарно-епідеміологічного та екологічного законодавства.

16 Дотримання тиші

16.1 Не допускати під час проведення масових гулянь та свят, а також в інші дні користування звуковідтворювальною апаратурою та іншими гучномовними установками, гучного співу, викриків у скверах, паркових зонах відпочинку, інших дій, що порушують тишу в зонах прилеглих до житлових будинків, лікувальних закладів стаціонарного типу, та в інших громадських місцях впродовж доби.

16.2 Забезпечувати в закладах громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу, культури при проведенні концертів, дискотек, масових святкових і загальноміських заходів тощо, обмеження часу роботи музичних ансамблів **до 23-00 години** та дотримуватись таких рівнів шуму щоб у прилеглих житлових будинках він становив **не більше 40 ДБА в денний час і 30 ДБА в нічний час**.

В разі розміщення джерел шуму в житлових будинках заходи повинні закінчуватися **до 22 години**.

16.3 У випадках проведення передбачених законом святкових і неробочих днів, днів міста, інших свят відповідно до рішення Барської міської ради, проведення спортивних змагань та іншого, що супроводжується використанням вибухових пристроїв, салютів, піротехнічних засобів (петард, феєрверків) у час, заборонений правилами додержання тиші в місті Барі, повинно погоджуватись виконавчим органом Барської міської ради установленим порядком.

16.4 Використання піротехнічних засобів для влаштування феєрверків, салютів на об'єктах благоустрою міста Золочева повинно виконуватись з укладанням договору з їх власником (балансоутримувачем) за погодженням виконавчого комітету Барської міської ради, крім випадків використання піротехнічних виробів побутового призначення, які вільно продаються населенню і дозволу на використання не потребують, що визначено наказом МВС України від 23.12.2003р. № 1649т «Про затвердження Тимчасових правил обігу в Україні побутових піротехнічних виробів».

16.5 Гучний спів, викрики, включення на повну потужність радіоприймачів, телевізорів, звуковідтворюючої апаратури, транспортних засобів забороняється. Створювати шум при використанні виробничого обладнання та інструментів, вибухових матеріалів і піротехнічних виробів та інших гучногосих установок, в будинках, гуртожитках, на прибудинкових територіях та в зонах відпочинку в нічний час з **22-00 год. до 7-00 год. заборонено**.

16.6. Під час проведення ремонтних та будівельних робіт в житлових будинках, квартирах, офісних приміщеннях, підприємствах торгівлі та громадського харчування (ресторани, бари, кафе, заклади розважального бізнесу), розташованих в житлових будинках, у вбудованих і прибудованих до житлових будинків нежитлових приміщень, нормативний рівень шуму на весь час проведення ремонтно-будівельних робіт в прилеглих житлових приміщеннях і прилеглих будинках не повинен перевищувати **40 ДБА. Забороняється** проводити вказані роботи з **21-00 до 9-00 год.** наступної доби та у святкові і неробочі дні впродовж доби.

16.7 Встановлювати на балконах, лоджіях, відкритих вікнах будинків, будівель і споруд та інших місцях звуковідтворюючу апаратуру і включати її на повну потужність протягом доби заборонено.

16.8 При проведенні вантажно-розвантажувальних робіт автомобілями перевізників сміття, доставки хлібобулочних виробів, швидкої допомоги, що обслуговують жилі будинки та їх інженерне обладнання не допускати перевищення рівнів шуму на прибудинкових територіях в нічний час з **22-00 до 7-00 год.** та вживати заходів щодо максимального обмеження шуму від роботи обладнання автотранспорту.

17 Порядок проведення загальноміських заходів

17.1 Для проведення недержавних масових заходів їх організаторами, відповідно до термінів визначених чинним законодавством, подається письмове повідомлення до виконавчого комітету міської ради, із зазначенням мети, форми, місця проведення заходу, маршруту проходження, часу його початку та закінчення, передбачуваної кількості учасників, ПІБ організаторів, місць їх проживання, номеру контактного телефону тощо.

17.2 Організатори заходів укладають угоду щодо забезпечення нормативного прибирання місця його проведення та вивозу сміття із підприємством визначеним виконавчим комітетом Барської міської ради і відповідають за дотримання учасниками масових заходів цих Правил, збереження зелених насаджень, приміщень, споруд, будівель, устаткування, меблів, інвентаря та іншого майна в місці проведення масового заходу.

17.3 Монтаж сцени, декорацій, встановлення технічних та автотранспортних засобів, розпочинається на місці проведення заходів не раніше шести годин до заявленого часу проведення масового заходу

17.4 Проведення масових заходів закінчуються до **22 години**.

17.5 На місцях проведення, під час масових акцій, забороняється самовільне встановлення МАФ (кіосків, лотків, навісів, палаток, в т.ч. пересувних та тимчасових, призначених для роздрібної торгівлі, що встановлюються просто неба) та засобів зовнішньої реклами (рекламних тумб, будь-яких стендів, щитів, панно, прапорів, екранів, транспарантів, наклейок та інше).

18. Порядок отримання дозволів на порушення благоустрою

18.1 Тимчасове погіршення благоустрою дозволяється виключно на підставі дозволу (ордеру) на тимчасове погіршення благоустрою (складування будівельних та інших матеріалів, будівельних відходів на території земель територіальної громади міста), аварійного або планового ордера на виконання земляних, будівельних, ремонтних, монтажних та інших робіт, що тягнуть погіршення благоустрою (пошкодження об'єктів та елементів благоустрою, порушення умов благоустрою, ускладнення умов руху пішоходів та транспорту, розміщення конструкцій, матеріалів, обладнання), який видається уповноваженим виконкомом міської ради органом.

18.2 Дозвіл (далі – ордер на тимчасове порушення благоустрою) відповідно до ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» на тимчасове порушення благоустрою надається на протязі п'яти робочих днів окремо на кожен об'єкт за умови відповідності наданої дозвільної та проектної документації згідно чинного законодавства.

18.3 До робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою, **відносяться:**

1) земляні роботи по будівництву, реконструкції, ремонту, ліквідації аварій інженерних мереж, встановленню рекламних засобів та ін.;

2) встановлення захисної або охоронно-захисної загорожі, рихтувань за межами території, яка надана під будівництво(реконструкцію, ремонт тощо);

3) використання земельної ділянки для складування будівельних матеріалів, будівельних відходів.

18.4 Для отримання ордера фізичною особою додаються такі основні документи:

1) письмове звернення (заява).

2) копія документу, що посвідчує особу.

18.5 Для отримання ордеру суб'єкта підприємницької діяльності, фізичною особою підприємцем, юридичною особою:

1) письмове звернення (заява).

2) рішення Барської міської ради про надання земельної ділянки;

3) документ, що засвідчує право власності забудовника (замовника) чи право користування на умовах оренди земельною ділянкою, наданою для будівництва (в тому числі інженерних мереж та споруд на них), а в разі проведення капітального ремонту будівлі, споруди, реконструкції, реставрації – документ, що посвідчує право власності на будинок (споруду) або письмова згода власника на проведення робіт;

4) копії угод на відновлення порушеного покриття після розриття проїзної частини, тротуарів та прибирання прилеглих територій до будівельних майданчиків (трас) проїзних частин вулиць і тротуарів;

5) графік виконання робіт.

18.6 Роботи діляться на аварійні та планові, для виконання їх підприємство повинно мати відповідну ліцензію. Правила виконання таких робіт регламентуються чинним законодавством та положенням про порядок оформлення, видачу та супровід ордерів на виконання робіт, пов'язаних з порушенням існуючого благоустрою на території м. Барі, затвердженим рішенням виконкому міської ради.

18.7 Роботи, пов'язані з порушенням благоустрою, які виконуються без отримання ордеру, вважаються самовільними, виконання таких робіт заборонено. Ордер на такі роботи видає та супроводжує уповноважений міськвиконкомом орган.

18.8 З метою оперативного усунення наслідків аварії, забезпечення безпеки руху автотранспорту та пішоходів видається аварійний ордер з терміном виконання робіт не більше **п'яти діб**. В термін **п'яти діб** виконуються всі роботи по усуненню аварійної ситуації з відновленням благоустрою зруйнованої території. **Забороняється** виконання планових робіт під виглядом аварійних.

18.9 У разі виникнення аварій на інженерних мережах, спорудах власник або їх балансоутримувач зобов'язаний в цей же день поінформувати Барську міську раду, та **негайно вжити заходи щодо її ліквідації**. Після визначення обсягу порушеного благоустрою при ліквідації аварії виконавець робіт зобов'язаний оформити дозвіл у Барській міській раді **не пізніше наступного дня** після аварії на підставі заявки, з обов'язково оформленим актом про аварію та схемою розриття. В дозволі визначається термін відновлення благоустрою **не більше трьох діб** після ліквідації аварії на електромережах та трубопроводах діаметром до 200 мм та **не більше шести діб** на трубопроводах діаметром більше 200 мм.

18.10 Заявка подається виконавцем робіт до Барської міської ради з обов'язково оформленим актом про аварію та схемою розриття, а при наявності – проектною документацією.

18.11 В разі проведення робіт, пов'язаних із зняттям або розриттям проїзних частин і тротуарів, в обов'язковому порядку готується схема тимчасової організації дорожнього руху, яку необхідно погоджувати з Державтоінспекцією.

18.12 В ордер обов'язково вноситься інформація про організації, які виконавець робіт зобов'язаний повідомити по телефону про початок робіт та запросити їх на місце ліквідації аварії.

18.13 У разі неможливості відновлення порушеного благоустрою, у зв'язку з погодними умовами, аварійний ордер переводиться у плановий з визначенням терміну виконання робіт у період сприятливих погодних умов, а виконавець робіт проводить тимчасове відновлення благоустрою доріг і тротуарів у нижньому шарі асфальтовою або бетонною сумішшю з наступним відновленням по типу існуючого покриття в період сприятливих погодних умов.

18.14 Ордери на проведення робіт не видаються на об'єкти, в кошторисі яких не передбачені кошти на відновлення зруйнованого благоустрою та відшкодування відновної вартості об'єктів чи елементів благоустрою.

18.15 Виконання робіт по закінченню вказаних в ордері термінів (без продовження ордеру) - **заборонено**. Роботи вважаються самовільними і негайно припиняються. Порушник несе відповідальність згідно чинного законодавства.

18.16 Ордер на проведення робіт повинен знаходитись на місці проведення робіт у відповідальній особи.

18.17 Якщо організація (підприємство) - власник ордеру - протягом **п'яти діб** з дати дії ордеру з різних об'єктивних причин не приступила до виконання робіт, та при цьому повідомила уповноважений орган, термін дії ордеру може переноситись згідно листа організації.

19 Взаємодія органів місцевого самоврядування та державних органів контролю по виконанню даних Правил.

19.1 Виконавчим комітетом міської ради затверджуються норми накопичення твердих побутових відходів для житлових будинків, установ, закладів та підприємств громадського призначення, схема, графік , санітарної очистки міста.

19.2 На виконавчий комітет міської ради покладається:

19.2.1 для проведення робіт по утриманню і благоустрою спільно з суб'єктами у сфері благоустрою проводиться визначення, погодження і закріплення міських територій.

19.2.2 затвердження переліку вулиць, площ і проїздів, які підлягають механізованому прибиранню, а також черговість їх прибирання в літній та зимовий період року;

19.2.3 встановлення переліку міських територій, які підлягають прибиранню силами суб'єктів у сфері благоустрою;

19.2.4 контроль за станом експлуатації та утримання зелених насаджень незалежно від форм власності;

19.2.5 розробка перспективних напрямків у розвитку зеленого господарства; обстеження зелених насаджень та вжиття заходів для покращення їх стану та якості прибирання;

19.2.6 перевірка правомірності знесення зелених насаджень;

19.2.7 контроль за виконанням робіт по озелененню при будівництві.

19.3 Виконавчий комітет міської ради при прийомці в експлуатацію будівель та споруд має право встановлювати їх власникам зони прибирання прилеглої озелененої території в розмірах, що перевищують встановлені цими Правилами.

19.4 Згідно з чинним законодавством України, нагляд за дотриманням санітарних правил утримання вулиць, дворів та інших територій міста, а також місць громадського користування, пляжів здійснюється органами міліції, санепідемстанцією, державним управлінням екології, інспекцією з благоустрою.

19.5 Дільничні інспектори міських та районних відділів поліції зобов'язані:

19.5.1 здійснювати постійний контроль за санітарним станом території закріпленої дільниці;

19.5.2 виявляти осіб, які порушують санітарний стан території та в установленому порядку оформляти на них матеріали і направляти їх для розгляду адміністративній комісії при виконкомі.

20 Фінансування заходів з благоустрою міста.

20.1 Фінансування заходів з благоустрою міста, утримання та ремонт об'єктів благоустрою здійснюється за рахунок коштів їх власників або користувачів, якщо це передбачено умовами відповідних договорів, а також за рахунок пайових внесків власників будівель і споруд, розміщених на території об'єкта благоустрою, інших передбачених законом джерел фінансування.

20.2 Фінансування заходів з благоустрою населених пунктів може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевого бюджету, коштів підприємств, установ,

організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законом.

21 Відшкодування шкоди заподіяної об'єктам благоустрою

21.1 Збитки, завдані об'єкту благоустрою в результаті порушення законодавства з питань благоустрою міста, підлягають відшкодуванню в установленому порядку.

21.2 У разі, якщо пошкодження чи знищення елементів благоустрою здійснюється балансоутримувачем у ході усунення аварії на власних інженерних мережах чи власних об'єктах або якщо особу, яка пошкодила чи знищила елементи благоустрою, не виявлено, відновлювальні роботи проводяться за рахунок власника об'єкта благоустрою.

21.3 У разі пошкодження чи знищення елементів благоустрою винна юридична чи фізична особа усуває пошкодження (відновлює елементи благоустрою) власними силами або за домовленістю з балансоутримувачем перераховує на його рахунок суму відновної вартості.

21.4 В разі заподіяння фізичною чи юридичною особою майнової шкоди об'єкту благоустрою під час вчинення адміністративного правопорушення, передбачено ст. 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення посадова особа, яка виявила порушення складає протокол про вчинення особою адміністративного правопорушення, а також повідомляє балансоутримувача про матеріальну шкоду, заподіяну об'єкту благоустрою та відомості про особу адміністративного правопорушення.

21.5 Посадова особа балансоутримувача терміново вживає заходи до створення комісії щодо визначення відновної вартості порушеного об'єкта благоустрою.

21.6 Розмір відшкодування збитків, завданих об'єкту благоустрою, визначається балансоутримувачем за методикою визначення відновної вартості об'єктів благоустрою, затвердженою центральним органом виконавчої влади.

21.7 Притягнення осіб, винних у порушенні законодавства у сфері благоустрою населених пунктів, до встановленої відповідальності не звільняє їх від обов'язку відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення вимог законодавства.

21.8 У відповідності до вимог ст. 40 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» адміністративна комісія міської ради вирішує питання про відшкодування винним майнової шкоди, якщо її сума не перевищує двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Якщо розмір майнової шкоди перевищує рівень двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян, то питання вирішується у судовому порядку.

21.9 Контроль дотримання порядку відшкодування майнової шкоди, заподіяної при проведенні на об'єктах благоустрою самовільних робіт, здійснює орган визначений виконавчим комітетом Барської міської ради.

22 Контроль за дотриманням законодавства у сфері благоустрою території міста.

22.1 Контроль у сфері благоустрою місті Бар спрямований на забезпечення дотримання органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності, громадянами у тому числі іноземцями та особами без громадянства, вимог Закону України „Про благоустрій населених пунктів”, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

22.2 Контроль за станом благоустрою міста Бар, виконанням цих Правил, міська рада покладає на уповноважені нею органи.

22.3 Самоврядний контроль за станом благоустрою міста здійснюється шляхом:

- 1) проведення перевірок території;
- 2) розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян;

3) участі в обговоренні проектів благоустрою територій міста, іншої технічної документації з питань благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;

4) подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою міста, правил благоустрою території міста.

22.4 Уповноважені працівники виконавчого органу Барської міської ради забезпечують контроль за дотриманням встановленого нормативними актами порядку експлуатації та утримання підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форм їх власності, рекламних засобів, вимагають від юридичних і фізичних осіб усунення виявлених порушень та складають протоколи про адміністративні правопорушення.

22.5 У разі необхідності та з метою забезпечення виконання Правил благоустрою міста Бар звертається до органів поліції, які відповідно до своїх обов'язків:

1) подають у межах наданих прав допомогу представникам державних органів у здійсненні їх законної діяльності, якщо їм чиниться протидія або загрожує небезпека з боку правопорушників;

2) встановлюють особу порушника, якщо особа не відома;

3) проводять затримання особи, яка чинить опір;

4) проводять вилучення товарної маси та беруть її під охорону до встановлення особи порушника.

22.6 У разі протидії проведенню робіт з елементів благоустрою або примусового переміщення автотранспортних засобів до винних осіб застосовуються заходи адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності у відповідності до чинного законодавства.

22.7 Результати громадського контролю за станом благоустрою територій підлягають оприлюдненню на зборах мешканців відповідної території та розгляду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному законодавством.

23 Відповідальність за порушення Правил.

23.1 Порушення Правил благоустрою території міста, а також недотримання цих Правил по забезпеченню чистоти та громадського порядку у місті тягне за собою адміністративну відповідальність згідно з чинним законодавством.

До відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою м. Бар притягуються особи, винні у:

23.1.1 Порушенні встановлених державних стандартів, норм і "Правил благоустрою території міста Бар».

23.1.2 Проектуванні об'єктів благоустрою м. Бар з порушенням вимог "Правил забудови м. Бар" та державних будівельних норм.

23.1.3 Порушенні вимог Законів України: "Про благоустрій населених пунктів", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про охорону атмосферного повітря", "Про охорону культурної спадщини", "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", "Про планування і забудову територій", "Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку", "Про поховання та похоронну справу", "Про дорожній рух", "Правил будови і безпечної експлуатації атракціонної техніки", "Про відходи", "Про рекламу", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"; Наказу Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005р. №76 "Про затвердження Правил утримання житлових будинків та при будинкових територій".

23.2 Якщо під час перевірки виявленні причини та умови, які можуть спричинити порушення благоустрою, посадова особа контролюючого органу (інспектор з питань благоустрою) зобов'язана скласти та видати офіційний документ – **припис**, який є обов'язковим для виконання в термін **до трьох діб**, особами, які його отримали.

23.2.1 У приписі зазначається: дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала припис, відомості про особу, на яку складений припис, та надаються пропозиції щодо усунення причин та умов, які спричиняють порушення благоустрою.

23.2.2 Припис підписується особою, яка його склала і особою, на яку він складений. У разі відмови особи отримати припис в графі "Припис одержав" робиться про це запис.

23.3 Посадова особа контролюючого органу, яка під час перевірки об'єкту благоустрою виявила порушення вимог Правил благоустрою зобов'язана на винну особу скласти **протокол** про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст.152 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

23.3.1 При вчиненні однією посадовою чи фізичною особою двох або більше адміністративних правопорушень, протокол про вчинення адміністративного правопорушення складається за кожне правопорушення окремо.

23.3.2 У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються: дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу порушника, місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення порушника, інші відомості, необхідні для вирішення справи.

23.3.3 Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

23.3.4 Протокол підписується особою, яка його склала і особою, яка вчинила адміністративне правопорушення; при наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами.

23.3.5 У разі відмови особи, яка вчинила правопорушення, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка вчинила правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.

23.3.5 При складанні протоколу порушникові роз'яснюються його права і обов'язки, передбачені ст. 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, про що робиться відмітка у протоколі.

23.3.6 Особа, яка виявила порушення, здійснює заходи щодо встановлення особи, винної у скоєнні правопорушення, шляхом направлення запитів до правоохоронних органів.

23.4 Після складання протоколу, він у **п'ятиденний строк** надсилається на розгляд до **адміністративної комісії** за місцем проживання порушника.

23.5 Справа про адміністративне правопорушення розглядається адміністративною комісією в **п'ятнадцятиденний строк** з дня отримання протоколу про адміністративне правопорушення.

На засідання адміністративної комісії запрошуються особи, відносно яких складено протокол про адміністративне правопорушення.

23.6 За результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення адміністративна комісія виносить **постанову** по справі.

23.6.1 Постанова повинна містити: найменування органу, який виніс постанову, дату розгляду справи; відомості про особу, щодо якої розглядається справа; викладення обставин, установлених при розгляді справи; зазначення нормативного акта, який передбачає відповідальність за дане адміністративне правопорушення; прийняте по справі рішення.

23.7 Відшкодування майнової шкоди, заподіяної об'єкту благоустрою під час вчинення адміністративного правопорушення здійснюється порядком, визначеним в розділі 20 цих правил.

23.8 Уповноважені органи визначені виконавчим комітетом Барської міської ради забезпечують контроль за дотриманням встановленого нормативними актами порядку експлуатації та утримання підприємствами, установами та організаціями, незалежно від

форм їх власності, рекламних засобів. Вимагають від юридичних і фізичних осіб усунення виявлених порушень, складає протоколи про адміністративні правопорушення.

24 Заключні положення

24.1 Правила благоустрою та утримання територій у м. Барі є обов'язковими до виконання на його території.

24.2 Надання в оренду територій, будівель і приміщень не знімає відповідальності з власника (балансоутримувача) за їх технічний та санітарний стан.

24.3 Перелік посадових осіб, уповноважених здійснювати контроль за станом благоустрою в місті Барі, передбачений цими Правилами, визначається виконавчим органом Барської міської ради.

24.4 Проект рішення виконавчого комітету Барської міської ради «Про затвердження Правил благоустрою міста Барі» підлягає громадському обговоренню. З цією метою проект рішення підлягає опублікуванню у місцевих ЗМІ та розміщенню на сайті міської ради у мережі Інтернет.

24.5 Суб'єкти у сфері благоустрою мають подавати власні зауваження та пропозиції протягом двох місяців з дати публікації та розміщення у мережі Інтернет до уповноважені виконкомом міської ради органи Барської міської ради за адресою: **23000, м. Бар, вул. Героїв Майдану 6.**

24.6 Внесення змін до цих Правил здійснюється згідно рішень сесії Барської міської ради.